

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n joukkorahoitusasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta ja kumottavaksi voimassa oleva joukkorahoituslaki. Ehdotuksessa ehdotetaan lisäksi muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia, sijoituspalvelulakia ja rikosrekisterilakia. Teknisiä muutoksia ehdotetaan rahankeräyslakiin, vakuutusyhtiölakiin ja joukkolainanhaltijoiden edustajista annettuun lakiin.

Ehdotuksen tarkoituksena on muuttaa kansallista lainsäädäntöä Euroopan unionin niin sanotun EU:n joukkorahoitusasetuksen voimaantulon vuoksi. Asetus ja siihen liittyvä rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin muutos tulivat voimaan marraskuussa 2020. Täytäntöönpanotoimet tulee suorittaa marraskuun 10 päivään 2021 mennessä, jolloin asetusta ja siihen liittyvää direktiivinmuutosta ryhdytään soveltamaan. EU:n joukkorahoitusasetus yhtenäistää joukkorahoituspalveluja tarjoavien yhteisöjen toimintaan liittyviä vaatimuksia eri jäsenvaltioissa, pyrkii edistämään sisämarkkinoiden toimintaa mahdollistamalla joukkorahoituspalvelun tarjoamista maasta toiseen ja parantamaan pk-yritysten rahoitusmahdollisuuksia sekä varmistamaan sijoittajansuojaa joukkorahoituskierroksille osallistuville sijoittajille.

EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittamassa mielessä joukkorahoitusta tarjotaan digitaalista alustaa hyödyntämällä ja saattamalla siellä yhteen rahoituksen tarvitsijoita ja sijoittajia. Joukkorahoitus on joko laina- tai sijoitusmuotoista. Alusta voi tarjota joukkorahoitusta yksittäiselle rahoituksen tarvitsijalle vuoden aikana enintään viisi miljoonan euron edestä. Soveltamisalan ulkopuolella ovat joukkorahoituspalvelut, jotka liittyvät kuluttajalainoihin. Joukkorahoituspalvelun tarjoaminen edellyttää asetuksen mukaan toimilupaa, joka mahdollistaa oikeuden tarjota joukkorahoituspalvelua rajan yli toiseen ETA-valtioon niin sanotulla EU-passilla. Toimintaa harjoitetaan viranomaisvalvonnassa ja asetuksen vastaista toimintaa tulee voida sanktioida.

EU:n joukkorahoitusasetuksen täytäntöönpanotoimina Finanssivalvontaa ehdotetaan toimivaltaiseksi viranomaiseksi ja tälle asianmukaisia toimivaltuuksia valvontatehtäviä varten sekä valvontamaksun perimiseksi. Asetus edellyttää vahingonkorvausvelvoitteiden säätämistä vähintään sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa annettujen tietojen harhaanjohtavuudesta, epätarkkuudesta tai keskeisten tietojen puutteellisuudesta. Yleisempää rahoitusmarkkinoilla käytössä oleva palveluntarjoajan vahingonkorvausvelvoite ehdotetaan myös otettavaksi käyttöön. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain soveltamisalasta ehdotetaan poistettavaksi joukkorahoituspalvelun tarjoajat EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoituksen mukaisesti. Lisäksi kansalliseen valintaan perustuen uudessa laissa ehdotetaan joukkorahoituspalvelun tarjoajille oikeutta tarjota myös eräitä muita palveluja ja EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua toimintaa vastaava yli viiden miljoonan euron vuositasolla ylittävä lainamuotoisen joukkorahoituksen tarjoaminen ehdotetaan samojen säännösten alaiseksi kuin EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu toiminta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 10 päivänä marraskuuta 2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	5
3 Nykytila ja sen arviointi.....	12
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	32
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	32
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	34
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	34
4.2.1.1 Vaikutukset kotitalouksiin	34
4.2.1.2 Vaikutukset yrityksiin	34
4.2.1.3 Vaikutukset julkiseen talouteen	35
4.2.1.4 Kansantaloudelliset vaikutukset ja kokonaisarvio vaikutuksista	36
4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin	36
4.2.2.1 Vaikutukset Finanssivalvontaan.....	36
4.2.2.2 Vaikutukset Oikeusrekisterikeskukseen.....	36
4.2.3 Vaikutukset yhteiskuntaan	36
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	36
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	36
5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot.....	38
6 Lausuntopalaute.....	38
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	38
7.1 Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta.....	38
7.2 Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta.....	48
7.3 Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	48
7.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	50
7.5 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdan kumoamisesta.....	51
7.6 Laki rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta	51
7.7 Laki vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta.....	53
7.8 Laki joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta	53
7.9 Laki rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta	54
8 Lakia alemman asteinen sääntely	54
9 Voimaantulo	54
10 Toimeenpano ja seuranta	54
11 Suhde muihin esityksiin.....	54
11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	54
11.2 Suhde talousarvioesitykseen	55
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	55
12.1 Omaisuudensuoja ja elinkeinovapaus	55
12.2 Hallinnolliset seuraamukset	57
12.3 Henkilötietojen käsittely ja salassa pitäminen	57
LAKIEHDOTUKSET	60

Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta.....	60
Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta	70
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	71
Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	74
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdan kumoamisesta.....	81
Laki rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta	82
Laki vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta.....	84
Laki joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta	85
Laki rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta.....	86

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan unionissa ei ole aiemmin ollut yhtenäistä joukkorahoitustoimintaa koskevaa sääntelyä, jonka pohjalta joukkorahoituspalveluja olisi ollut mahdollista tarjota jäsenvaltiosta toiseen. Sellainen joukkorahoituspalvelun tarjoaminen, joka suuntautuu erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (jäljempänä *pk-yritykset*) rahoittamiseen, on kasvanut viimeisten vuosien kuluessa perinteisen pankkirahoituksen rinnalla, ja sijaan, pankkien vakavaraisuusvaatimusten kiristyttyä finanssikriisin seurauksena. Eri Euroopan talousalueen jäsenvaltioissa (jäljempänä *ETA-valtio*) on otettu käyttöön kansallista joukkorahoitustoimintaa koskevaa sääntelyä toisistaan eroavalla tavalla. Erot ovat liittyneet joukkorahoituksen tarjoajien toimintaedellytyksiin, sallitun toiminnan laajuuteen ja toimilupavaatimuksiin. Kansallisten eroavuuksien on nähty haittaavan joukkorahoituspalvelujen tarjoamista maasta toiseen. Tämä näkyy muun muassa kohonneina kuluina, jotka aiheutuvat tarpeesta selvittää toisen jäsenvaltion oikeusjärjestelmän toiminnalle asettamia vaatimuksia, minkä vuoksi joukkorahoituspalveluja ei välttämättä ole haluttu tarjota rajan yli jäsenvaltiosta toiseen. Näin joukkorahoituspalveluja on tähän asti tarjottu lähinnä yhden jäsenvaltion alueella, mikä on rajoittanut yritysten mahdollisuutta etsiä ja saada rahoitusta tällaisten palvelujen kautta. Samalla, kun esillä on ollut tarve edistää joukkorahoituspalvelujen saatavuutta, sijoittajansuojan kehittämistä ja yhtenäistämistä on pidetty keskeisenä sijoittajien luottamuksen vahvistamiseksi tällaisiin palveluihin. Tarkastelun lähtökohta on ollut havainto siitä, että on tyypillistä, että kukin yksittäinen sijoittaja sijoittaa suhteellisen pienen määrän varjoaan yksittäiseen rahoituskierrökseen.

Euroopan komission antoi 8 päivänä maaliskuuta 2018 ehdotuksen Euroopan Parlamentin ja neuvoston asetukseksi yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista (COM/2018/0113 final – 2018/048 (COD)), jonka pohjalta Euroopan parlamentti ja neuvosto on antanut asetuksen [\(EU\) 2020/1503](#), yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (jäljempänä *EU:n joukkorahoitusasetus*) sekä direktiivin [\(EU\) 2020/1504](#) rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta (jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi*)

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Komission annettua ehdotuksen EU:n joukkorahoitusasetukseksi valtioneuvosto antoi siitä eduskunnalle tiedon kirjelmällä ([U 19/2018 vp](#)) 26.4.2018. Kirjelmässä on kuvattu komission ehdotuksen pääasiallinen sisältö. Valtioneuvosto piti komission ehdotuksia tarpeellisina ja kannatettavina startup- ja pk-yritysten kasvurahoituksen saatavuuden varmistamiseksi, sijoittajansuojan vahvistamiseksi ja rajat ylittävän palveluntarjonnan kehittämiseksi. Valtioneuvosto näki tarpeelliseksi varmistua eri rahoitusalan sääntelyn soveltamisalojen keskinäisten suhteiden selvittämistä niin, että esimerkiksi luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset voisivat tarjota joukkorahoituspalvelua nykyisen toimilupansa ohella. Ehdotuksessa toimilupamenettely ja valvonta olisi keskitetty eurooppalaiselle valvojalle. Valtioneuvosto piti kuitenkin perustellumpana, että kuluttajarajapintaan liittyvät valvontatehtävät säilyisivät muun muassa kielisivistä kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla.

Euroopan parlamentti ja neuvosto näkivät käsittelyn aikana tarpeen ehdotusta huomattavasti harmonisoidummalle sääntelylle, minkä vuoksi alkuperäiseen ehdotukseen tehtiin merkittäviä muutoksia. Lopullinen sääntely annettiin 7.10.2020 ja se tuli voimaan 9.11.2020. Soveltaminen alkaa 10.11.2021.

Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitystä on valmisteltu virkatyönä. Valmistelun yhteydessä jokaiseen Finanssivalvonnan rekisterissä olevaan joukkorahoituksen välittäjään tai Finanssivalvonnalle muun toimiluvan perusteella joukkorahoituksen välittäjäksi ilmoittautuneeseen otettiin yhteyttä ja tarjottiin mahdollisuutta keskustella siitä, mitä palveluja yhtiö tarjoaa ja mitä vaikutuksia EU:n joukkorahoitusasetuksesta ja sen täytäntöönpanosta yhtiölle aiheutuu. Tällaisia yhtiöitä on kolmetoista. Kaksi yhtiöstä kertoi lopettaneensa joukkorahoituksen välittämisen. Varsinainen keskustelu käytiin kymmenen yhtiön kanssa. Joukkorahoitusyhdistys ry ei ole toiminut viime aikoina aktiivisesti. Keskusteluja käytiin myös Finanssivalvonnan, oikeusministeriön, Oikeusrekisterikeskuksen ja Finanssiala ry:n kanssa.

Valmistelun yhteydessä pyrittiin selvittämään muilta jäsenvaltioilta aikomusta sallia joukkorahoituspalvelun tarjoajille myös muuta toimintaa kuin joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuja palveluja kansallisen lainsäädännön perusteella sekä kansallisesti sallittujen palvelujen laajuutta. Täytäntöönpano on vielä meneillään, joten lopullisia kantoja ei välttämättä ole ja vastauksia saatiin niin vähän, ettei niiden perusteella ole mahdollista arvioida yleistä linjaa.

Hallituksen esitysluonnos on julkistettu valtiovarainministeriön Hankkeet ja säädösvalmistelu -sivuilla (tunnisteella) osoitteessa <https://vm.fi/hankeet> tunnuksella VM008:00/2021 1.7.2021 ja lähetetty saman päivänä lausuntopyynnössä tarkemmin yksilöidyille tahoille. Lausuntoaika on 1.7.-11.8.2021.

Saadusta lausuntopalautteesta [on koostettu yhteenveto, joka on luettavissa hallituksen esityksen jaksossa 6. Lausuntoyhteenveto ja lausunnot on lisäksi julkistettu valtiovarainministeriön hankesivuilla (tunnisteella VM008:00/2021).]

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

EU:n joukkorahoitusasetuksen tavoitteena on yhtenäistää joukkorahoituspalveluja tarjoavien toimintaan liittyviä vaatimuksia eri jäsenvaltioissa, pyrkiä edistämään sisämarkkinoiden toimintaa ja parantamaan pk-yritysten rahoitusmahdollisuuksia sekä varmistaa sijoittajansuojaa joukkorahoituskierroksille osallistuville sijoittajille. EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittamassa mielessä joukkorahoitusta tarjotaan digitaalista alustaa hyödyntämällä ja saattamalla siellä yhteen rahoituksen tarvitsijoita ja sijoittajia.

Kyse on internetpohjaisesta tietojärjestelmästä, jota joukkorahoituspalvelun tarjoaja ylläpitää tai hallinnoi (2 artiklan 1 kohdan d alakohta). EU:n joukkorahoitusasetus kattaa ja määrittää sekä laina- että sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen (2 artikla 1 kohta a ja b alakohta). Sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen palvelut – ilman merkintätakausta tapahtuva liikkeeseenlaskun järjestäminen ja toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen (2 artiklan 1 kohdan a alakohtan ii alakohta) – ovat päällekkäisiä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevan A osan 1 ja 7 kohdassa mainittujen palvelujen kanssa ja molempia voidaan tarjota siirtokelpoisilla arvopapereilla (2 artiklan 1 kohdan m alakohta). Joukkorahoitusta voidaan lisäksi tarjota joukkorahoitustarkoituksessa sallituilla välineillä (2 artiklan 1 kohdan n alakohta) ja sijoituspalveluja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevan C osan muillakin

rahoitusvälineillä kuin siirtokelpoisilla arvopapereilla ja kansallisen sääntelyn perusteella eräissä palveluissa muilla sijoituskohteilla. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviä on EU:n joukkorahoitusasetuksen hyväksymisen yhteydessä muutettu niin, että sitä ei sovelleta EU:n joukkorahoitusasetuksessa määriteltyihin joukkorahoituspalvelun tarjoajiin (1 artikla).

Yksittäiselle rahoituksen tarvitsijalle, jota EU:n joukkorahoitusasetuksessa kutsutaan hankkeen toteuttajaksi, voidaan alustan kautta tarjota joukkorahoituspalvelua 12 kuukauden ajanjaksolla enintään 5 miljoonan euron edestä. Yhteissummaan lasketaan mukaan myös sellainen varainhankinta, jossa rahoituksen hankkeen toteuttaja on tarjonnut yleisölle siirtokelpoisia arvopapereita Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129 arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaisutavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta (jäljempänä *esiteasetus*) 1 artiklan 3 kohdan tai 3 kohdan 2 kohdan vapautuksen nojalla.

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi tarjota yksilöllistä lainasalkunhoitoa. Siinä joukkorahoituspalvelun tarjoaja kohdentaa sijoittajan ennalta määrittämiä varoja yhteen tai useampaan joukkorahoituslustrustallaan olevaan joukkorahoitushankkeeseen sijoittajan antaman harkinnanvaraisen sijoittajakohtaisen valtuutuksen mukaisesti (2 artiklan 1 kohdan c alakohta, 3 artiklan 4 kohta ja 6 artikla). Automaattista sijoittamista pidetään myös yksilöllisenä lainasalkunhoitona (johtolause 20).

Joukkorahoituspalvelun tarjoajalla voi olla ilmoitustaulu, jolla asiakkaat voivat ilmoittaa kiinnostuksesta ostaa tai myydä joukkorahoituspalveluntarjoajan alustoilla alun perin tarjottuja lainoja, siirtokelpoisia arvopapereita tai joukkorahoitustarkoituksessa sallittuja välineitä. Ilmoitustaulu ei saa muodostua sellaisesta sisäisestä täsmäytysjärjestelmästä, joka toteuttaa asiakastoi-meksiantoja monenkeskisesti (25 artiklan 1 ja 2 kohta). Poikkeuksen muodostaa sijoitusmuo-toisessa joukkorahoituksessa sellaiset joukkorahoituspalvelun tarjoajat, joilla on lisäksi erillinen toimilupa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella toimia sijoituspalveluyrityksenä tai säänneltyinä markkinana (johtolause 55).

Joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat harjoittaa myös muuta kuin EU:n joukkorahoitusase-tuksen mukaisen toimiluvan piiriin kuuluvaa toimintaa asiaankuuluvan sovellettavan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti (12 artiklan 13 kohta). Sovellettavana unio-nin oikeutena asetus tunnistaa ainakin sähköisen rahan liikkeeseenlaskun (2009/110/EY)¹, luot-tolaitostoiminnan (2013/36/EU)², sijoituspalvelun tarjoamisen ja toimimisen säänneltyinä mark-kinana (2014/65/EU)³ ja maksupalveluntarjoamisen ((EU) 2015/2366)⁴ (12 artiklan 14 kohta ja johtolause 55). Soveltamisalan ulkopuolella ovat joukkorahoituspalvelut, jotka liittyvät lainan-antoon kuluttajille, niin kutsutut vertaislainat (1 artiklan 2 kohdan a ja c alakohta sekä 2 artiklan

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi [2009/110/EY](#) sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitos-ten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi [2013/36/EU](#) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muutta-misesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi [2014/65/EU](#) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direk-tiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) [2015/2366](#) maksupalveluista sisämarkkinoilla, di-rectiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EY ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta

1 kohdan f ja h alakohta). Joukkorahoituspalveluntarjoaja ei saa osallistua joukkorahoitustarjouksiin tarjoamallaan joukkorahoituslupalla (8 artikla 1 kohta). Toisaalta edellytyksenä sille, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi tarjota maksupalveluja on, että se on direktiivin (EU) 2015/2366 mukainen maksupalveluntarjoaja (10 artiklan 4 kohta).

Joukkorahoituspalvelun tarjoaminen edellyttää toimivaltaisen viranomaisen myöntämää toimilupaa, joka voidaan myöntää vain unioniin sijoittautuneelle oikeushenkilölle (3 artiklan 1 kohta ja 12 artiklan 1 kohta). Toimilupa voidaan peruuttaa muun muassa sen vuoksi, että siinä tarkoitettua toimintaa ei enää harjoiteta, ne edellytykset eivät enää täyty, joiden perusteella se on myönnetty tai toimiluvallinen on rikkonut vakavasti EU:n joukkorahoitusasetusta (17 artiklan 1 kohta). EU:n joukkorahoitusasetus sisältää vaatimukset hakemukseen liitettävistä tiedoista, minkä tarkoituksena on varmistaa toimilupaedellytysten yhdenmukaisuutta jäsenvaltioissa. Niitä täsmennetään Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (jäljempänä *EAMV*) teknisillä sääntelystandardeilla (12 artiklan 2 ja 16 kohta). Yhden toimiluvan periaatteen mukaisesti joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat tarjota palveluaan rajan yli toiseen ETA-valtioon ilman edellytystä fyysisestä läsnäolosta (12 artiklan 12 kohta ja 18 artiklan 1 kohta). Joukkorahoituspalvelujen tarjoajat merkitään EAMV:n pitämään rekisteriin (14 artikla). Joukkorahoituspalvelujen tarjoamista on valvottava viranomaistoimin kansallisesti ja eurooppalaisten valvojien kanssa yhteistyössä ja niiden toimintaa on voitava tarvittaessa sanktioida (15 artikla ja 29—43 artiklat). Joukkorahoituspalveluja tarjoavat eivät kuulu talletus- tai sijoittajan korvausrahastosuojan piiriin (23 artiklan 5 kohdan c alakohta). Niillä ei itsellään ole direktiivin (EU) 2015/849⁵ mukaisia velvoitteita rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen osalta (45 artiklan 2 kohdan p alakohta). Tämän vuoksi palvelukokonaisuuteen liittyvä maksupalvelun tarjoaminen on rajoitettu vain sellaisille toimiluvan saaneille yhteisöille, joihin sovelletaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia vaatimuksia (Johtolause 32). Mikäli joukkorahoituspalvelun tarjoaja aikoo itse tarjota maksupalveluja, sen on oltava direktiivin (EU) 2015/2366 mukainen maksupalveluntarjoaja (10 artiklan 4 kohta). Lisäksi toimilupamenettelyssä käydään läpi joukkorahoituspalvelun tarjoajan johdon ja vähintään 20 prosenttia osakepääomasta tai äänioikeuksista hallussaan pitävien hyvämaineisuutta (12 artiklan 2 kohdan 1 alakohta ja 3 kohdan a alakohta) ja edellytyksenä on, että johtotehtäviin osallistuvilla ja edellä tarkoitettujen omistus- tai äänimäärän ylittävillä osakkeenomistajilla ei ole rikosrekisterimerkintöjä, jotka liittyvät kauppa-, maksukyvyttömyys-, rahoituspalvelu-, ja rahanpesuntorjuntaan koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen velvoitteiden puuttumisen muina suojatoimina joukkorahoituspalvelun tarjoajalla on velvollisuus varmistua siitä, että hankkeen toteuttaja ei ole sijoittautunut lainkäyttöalueelle, jota unionin politiikassa pidetään yhteistyöhaluttomana tai joka rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen näkökulmasta yksilöity suuririskiseksi kolmanneksi maaksi (5 artiklan 2 kohdan b alakohta). Lisäksi joukkorahoituspalvelun tarjoajan on hankittava näyttö siitä, että hankkeen toteuttajilla ei ole vastaavia rikosrekisterimerkintöjä kuin edellä johdon ja osakkeenomistajien osalta on lueteltu (5 artiklan 2 kohdan a alakohta ja 12 artikla 3 kohta).

EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista, kuten tehokkaan ja vakaan hallinnon vaatimuksesta (4 artikla), toiminnan ammattimaisuudesta

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ([EU 2015/849](#)) rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta

(3 artiklan 2 kohta), eturistiriidoista (3 artiklan 3 kohta ja 8 artikla), asiakasvalitusten käsittelystä (7 artikla), ulkoistamisesta (9 artikla), asiakasvarojen säilyttämisestä ja maksupalvelujen tarjoamisesta (10 artikla), tietojen säilyttämisestä (26 artikla) ja menettelytavoista, kuten asiakkaan edun mukaisesta, rehellisestä ja tasapuolisesta toiminnasta (3 artiklan 2 kohta), huolellisuusvelvollisuudesta (5 artikla), toimintaperiaatteista yksilöllisessä lainasalkunhoidossa (3 artiklan 4 ja 5 kohta sekä 6 artikla), tiedonantovelvollisuudesta asiakkaille (19 artikla), maksukyvyttömyysasteen ilmoittamisesta (20 artikla), sijoitustietämystä kartoittavasta testistä ja tappionsietokyvyn simuloinnista (21 artikla), sopimusta edeltävästä harkinta-ajasta (22 artikla), sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta niin yksittäisen sijoituksen kohdalla kuin yksilöllisessä lainasalkunhoidossa (23 ja 24 artikla), ilmoitustaulumenettelylle asetettavista edellytyksistä (25 artikla) ja markkinointiviestinnästä (27 artikla). EU:n joukkorahoitusasetus pitää myös sisällään vakavaraisuusvaatimukset (11 artikla).

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan edellytetään ylläpitävän ja soveltavan tehokkaita sisäisiä sääntöjä eturistiriitojen estämiseksi. Sen on toteutettava kaikki asianmukaiset toimet ehkäistäkseen, yksilöidäkseen, hallitakseen ja paljastaakseen EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuja eturistiriitoja joukkorahoituspalveluntarjoajan, sen osakkeenomistajan, työntekijän tai määräysvallan kautta sidoksissa olevien ja asiakkaan sekä eri asiakkaiden välillä. EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään siitä, miten eturistiriidoista on kerrottava asiakkaalle. Eturistiriitoja ehkäistään lisäksi sillä, että joukkorahoituspalvelun tarjoajat eivät saa osallistua joukkorahoitustarjouksiin joukkorahoituspalveluillaan. Joukkorahoituspalveluihin liittyvien hankkeiden toteuttajiksi ei saa hyväksyä joukkorahoituspalvelun tarjoajan osakkeenomistajia, joiden hallussa on vähintään viidesosa osakepääomasta tai äänioikeudesta, johtajiaan tai työntekijöitään tai näihin direktiivin 2014/65/EU määritellyn määräysvallan kautta sidoksissa olevia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä. Näitä samoja henkilöitä voidaan hyväksyä alustalla sijoittajiksi joukkorahoitushankkeisiin vain, jos siitä ja nimenomaisista joukkorahoitusprojekteista, joihin on sijoitettu, annetaan verkkosivuilla täydelliset tiedot ja varmistetaan, että tällaiset sijoitukset tehdään samoin ehdoin kuin muiden sijoittajien sijoitukset ja että kyseiset henkilöt eivät saa mitään erityiskohtelua tai etuoikeutettua pääsyä tietoihin. Sen varmistamiseksi, että sijoitusmahdollisuuksia tarjotaan mahdollisille sijoittajille puolueettomasti, joukkorahoituspalvelun tarjoajat eivät saa maksaa tai hyväksyä palkkioita, alennuksia tai muita kuin rahallisia etuja reitittääkseen sijoittajien toimeksiantoja joukkorahoituspalveluillaan tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen tai kolmannen osapuolen alustalla tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen. (3 artikla 3 kohta ja 8 artikla)

Sijoittajat jaetaan kahteen ryhmään, jotka ovat ei-valveutuneet sijoittajat ja valveutuneet sijoittajat (2 artiklan 1 kohdan j ja k alakohta sekä Liite II), ja ryhmällä on eritasoinen sijoittajansuoja. Ei-valveutuneiden sijoittajien osalta on muun muassa arvioitava joukkorahoituspalvelun soveltuvuutta sijoittajan kokemuksen, sijoitustavoitteiden, taloudellisen tilanteen ja riskien ymmärtämisen kannalta ja edellytettävä asiakasta simuloimaan tappionsietokykyään sekä tarvittaessa ilmoitettava, jos palvelu ei ehkä ole sopiva ja annettava riskivaroitus. Tilanteessa, jossa ei-valveutunut asiakas tekee sijoituksen, joka on suurempi kuin joko 1000 euroa tai 5 prosenttia sijoittajan EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan määritettävästä nettovarallisuudesta sen mukaan, kumpi rahamäärä on suurempi, joukkorahoituspalvelun tarjoajan on varmistuttava siitä, että asiakas saa riskivaroituksen, antaa nimenomaisen suostumuksen tälle ja osoittaa, että ymmärtää sijoituksen ja sen riskit. Ei-valveutunutta sijoittajaa ei saa estää sijoittamasta joukkorahoitushankkeisiin (21 artikla) ja ei-valveutuneella sijoittajalla on oikeus perua sijoituksensa neljän kalenteripäivän aikana esittämättä perusteluja ja ilman seuraamuksia (22 artiklan 2 ja 3 kohta).

EU:n joukkorahoitusasetuksessa on velvoitteet toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyöstä kansallisesti ja toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen sekä EAMV:n kanssa

(31—33 ja 37 artikla). Siinä säädetään myös salassapitovelvollisuudesta viranomaisten välisessä toiminnassa ja tietosuojasta (35 ja 36 artikla). Toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on käsitellä asiakkaan tai muun asianomaisen osapuolen, kuten kuluttajajärjestön, tekemiä valituksia EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisesta (38 artikla).

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää eräitä kansallisia täytäntöönpanotoimia, kuten sen määrittämistä, mitkä ovat ne toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat sanotussa asetuksessa säädettyjen tehtävien ja velvollisuuksien hoitamisesta (29 artikla 1 kohta ja 30 artiklan 5 kohta). Toimivaltaisille viranomaisille on määritettävä EU:n joukkorahoitusasetuksen edellyttävät valtuudet (VII ja VIII luku). Kansallisesti on mahdollista päättää soveltaa rikosoikeudellisia seuraamuksia rikkomuksiin, joista muuten asetuksen perusteella seuraisi hallinnollisia seuraamuksia tai muita hallinnollisia toimenpiteitä (39 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta). Lisäksi on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset perustelevat asianmukaisesti päätöksensä ja että päätöksiin on oikeus hakea muutosta tuomioistuimessa (41 artikla).

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että kansallisesti varmistetaan, että vähintään hankkeen toteuttaja tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelin voidaan asettaa vahingonkorvausvelvolliseksi avaintietoasiakirjassa tai sen mahdollisissa käänöksissä ilmenevistä epätarkoista tai harhaanjohtavista tiedoista tai siitä, että avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Siviilioikeudellinen vastuu tulee asettaa luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille, jotka ovat vastuussa avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista ja sen mahdollisista käänöksistä. Avaintietoasiakirjasta vastuussa olevat on yksilöitävä sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ja siihen on sisällytettävä kyseisten henkilöiden antama vakuutus siitä, että avaintietoasiakirjan sisältö vastaa heidän parhaan ymmärryksensä mukaan tosiseikkoja, eikä siitä ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa. Vastuun tulee kattaa ainakin tapaukset, joissa tiedot ovat harhaanjohtavia tai epätarkkoja taikka avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Lisäksi kansallisesti tulee varmistaa, että vähintään joukkorahoituspalvelun tarjoaja voidaan asettaa vahingonkorvausvelvolliseksi vastaavista puutteista avaintietoasiakirjassa, joka koskee yksilöllistä lainasalkunhoitoa. Säännökset antavat mahdollisuuden säätää myös laajemmasta vastuusta ja ne jättävät kansalliseen harkintaan vastuun tarkemman muotoilun. (23 artiklan 9 ja 10 kohta ja 24 artiklan 4 ja 5 kohta.)

EU:n joukkorahoitusasetuksen säännös salassapitovelvollisuudesta (35 artikla) koskee toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdettavia tietoja liiketoiminta- tai toimintaolosuhteista ja muista taloudellisista tai henkilökohtaisista asioista. Tiedot saa ilmaista vain, jos toimivaltainen viranomainen ilmoittaa tietoja toimittaessaan näin tai jos niiden ilmaiseminen on tarpeen oikeudellisia menettelyjä varten ja niiden yhteydessä. Salassapitovelvollisuus koskee kaikkia toimivaltaisen viranomaisen tai sen valtuuttavan kolmannen osapuolen palveluksessa olevia tai olleita luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä. Tällaista tietoa ei saa ilmaista toiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle eikä toiselle viranomaiselle, ellei unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetä. Tietosuojan osalta toimivaltaiset viranomaiset suorittavat joukkorahoitusasetuksen mukaiset tehtävänsä henkilötietojen käsittelyn osalta asetuksen (EU) 2016/679⁶, jäljempänä *tietosuoja-asetus*, mukaisesti (36 artikla).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus)

EU:n joukkorahoitusasetuksessa siirretään komissiolle sääntely- ja täytäntöönpanovaltaa antaa teknisiä sääntely- ja täytäntöönpanostandardeja. Tekniset sääntelystandardit, jotka koskevat valitusten käsittelyä (7 artiklan 5 kohta), eturistiriitoja (8 artiklan 7 kohta), joukkorahoituspalvelun tarjoajien toimiluvan myöntämistä (12 artiklan 16 kohta), maksukyvyttömyysasteen ilmoittamista (20 artiklan 3 kohta), sijoitustietämystä kartoittavaa testiä ja tappionsietokyvyn stimuloimista (21 artiklan 8 kohta), sijoitusta koskevaa avaintietoasiakirjaa (23 artiklan 16 kohta) ja toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä (31 artiklan 8 kohta), laatii arvopaperimarkkinaviranomainen, ja jotka koskevat yksilöllistä lainasalkunhoitoa (6 artiklan 7 kohta) ja asiakkaille annettavia tietoja (19 artiklan 7 kohta), laatii pankkiviranomainen. EAMV:n on laadittava maksukyvyttömyysasteen ilmoittamista sekä sijoitustietämystä kartoittavaa testiä ja tappionsietokyvyn stimuloimista koskevat teknisten sääntelystandardien luonnokset tiiviissä yhteistyössä Euroopan pankkiviranomaisen (jäljempänä *EPV*) kanssa ja EPV:n on laadittava molemmat edellä mainitut teknisten sääntelystandardien luonnokset tiiviissä yhteistyössä EAMV:n kanssa. EAMV:n ja EPV:n on toimitettava komissiolle viimeistään 10.11.2021 luonnokset, jotka koskevat muiden kuin asiakkaille annettavia tietoja, sijoitusta koskevaa avaintietoasiakirjaa ja toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä. Jälkimmäisten osalta määräaika on viimeistään 10.5.2022. Tekniset täytäntöönpanostandardit, jotka koskevat joukkorahoituspalvelun tarjoajan raportointia (16 artiklan 3 kohta), markkinointivaatimuksia koskevien kansallisten säännösten julkaisemista (28 artiklan 5 kohta), toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyötä (31 artiklan 9 kohta) sekä toimivaltaisten viranomaisten ja arvopaperiviranomaisen välistä yhteistyötä (32 artiklan 4 kohta), laatii EAMV. Kahden ensimmäisen osalta luonnokset on toimitettava komissiolle viimeistään 10.11.2021 ja kahden jälkimmäisen osalta viimeistään 10.5.2022.

EU:n joukkorahoitusasetus antaa mahdollisuuden kansallisesti päättää soveltaa yksinkertaistettua toimilupamenettelyä sellaisiin yhteisöihin, joilla oli sanotun asetuksen voimaan tullessa marraskuussa 2020 kansallisen lainsäädännön mukaisesti lupa tarjota joukkorahoituspalveluja. Toimiluvan saaja tulee kuitenkin menettelyn loppuksi täyttää EU:n joukkorahoitusasetuksen toimiluvalla asettamat vaatimukset. (48 artiklan 2 kohta) Yksinkertaisella menettelyllä pyritään välttämään tarpeetonta päällekkäisyyttä. Vastaavasti eräiden muiden muun unionin oikeuden pohjalta toimiluvan jo omaavien toimiluvan hakijoiden kohdalla päällekkäisyyksiä pyritään välttämään siten, että tietoja ja asiakirjoja, jotka on toimitettu, kun toimilupaa on haettu direktiivien tai kansallisen lainsäädännön nojalla ja jos ne ovat edelleen ajan tasalla ja toimivaltaisen viranomaisen saatavilla, ei ole tarpeen toimittaa uudelleen (12 artiklan 14 kohta). Myös tilanteissa, jossa haetaan samanaikaisesti toimilupaa joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen ja maksupalvelujen tarjoamiseen maksupalvelujen tarjoamiseksi yksinomaan joukkorahoituspalvelujen yhteydessä, tiedot ja asiakirjat toimitetaan vain kerran, jos toimilupaviranomaisena on sama toimivaltainen viranomainen (12 artiklan 15 kohta).

EU:n joukkorahoitusasetus sisältää siirtymäsäännöksen. Sen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat jatkaa kansallisen lainsäädännön soveltamista 10.11.2022 tai siihen saakka, kunnes niille myönnetään asetuksen tarkoittama toimilupa, sen mukaan kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi (48 artiklan 1 kohta).

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää komissiolta kertomusta Euroopan parlamentille ja neuvostolle sen soveltamisesta ja mahdollisista tarvittavista lainsäädäntöehdotuksista ennen 10.11.2023. Kertomuksessa on 45 artiklan mukaan arvioitava 26 eri näkökulmaa. Nämä liittyvät markkinoiden toimintaan joukkorahoituspalvelujen kannalta, toimintaa unionissa, 5 000 000 euron raja-arvon asianmukaisuuteen, joukkorahoitustarkoituksessa sallittujen välineiden käyttöön rajatylittävissä joukkorahoituspalvelujen tarjonnassa ja soveltamisalaan kuuluvien palvelujen laajuuteen liiketoimintamallien mahdollisen kehittymiseen myötä. Arviointia on suoritettava myös siitä, voidaanko valvetuneen sijoittajan määritelmää pitää tehokkaana sijoittajan suojan varmistamisessa ja onko yksilölliseen lainasalkunhoitoon asetetut vaatimukset edelleen

asianmukaisuutta. Arviointia on edelleen tehtävä asetuksen vaikutuksesta unionin sisämarkkinoiden asianmukaiseen toimintaan joukkorahoituksen osalta, teknologisten innovaatioiden toteutuksesta joukkorahoitussektorilla ja vakavaraisuusvaatimusten asianmukaisuudesta. Lisäksi on arvioitava muutostarpeita asiakkaita koskeviin tietovelvoitteisiin sekä sijoitustietämystä kartoittavaan testiin ja tappionsietokyvyn simulointiin, 1000 euron määrä asianmukaisuutta ei-valveutuneen sijoittajan osalta yksittäisen joukkorahoitustarjouksen hyväksymisessä, vaikutuksia avaintietoasiakirjan antamisesta muulla kielellä kuin jäsenvaltion virallisella kielellä, ilmoitustaulujen käytön vaikutuksesta lainojen, siirtokelpoisten arvopapereiden ja joukkorahoitustarkoituksessa sallittujen välineiden jälkimarkkinoihin ja markkinointiviestintää koskevan kansallisen sääntelyn vaikutuksesta palvelun tarjoamisen vapautteen, kilpailuun ja sijoittajansuojaan. Tarkastelun tulee kohdistua myös hallinnollisten seuraamusten ja muiden hallinnollisten toimien soveltamiseen ja mahdolliseen yhdenmukaistamistarpeeseen, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan sääntelyn ulottamiseen joukkorahoituspalvelun tarjoajiin, kolmansien maiden joukkorahoituspalvelun tarjoajien hyväksymisestä asetuksen mukaisiksi joukkorahoituspalvelun tarjoajiksi ja toimivaltaisten viranomaisten ja EAMV:n yhteistyöhön ja toimivaltaisten viranomaisten soveltavuuteen asetuksen valvontaelimiksi. Arvioinnin on vielä katettava mahdollisuus ottaa käyttöön erityisiä toimenpiteitä kestävien ja innovatiivisten joukkorahoitushankkeiden edistämiseksi ja unionin varojen käyttö, joukkorahoituspalvelun tarjoajien kokonaismäärä ja markkinaosuus asetuksen soveltamisen alkamisesta 10.11.2022 jaoteltuna pieniin, keskisuuriin ja suuriin yrityksiin, joukkorahoituspalvelujen rajatylittävän tarjonnan volyymit, projektien lukumäärä ja suuntaukset jäsenvaltioittain, joukkorahoituspalvelujen osuus maailmanlaajuisilla joukkorahoitusmarkkinoilla ja unionin rahoitusmarkkinoilla, asetuksen noudattamisesta joukkorahoituspalvelun tarjoajille aiheutuvat kustannukset prosenttiosuutena toimintakustannuksista, sijoittajien harkinta-aikana peruuttamien sijoitusten volyymit ja niiden osuus sijoitusten kokonaisvolyyymista ja arvio siitä, onko harkinta-ajan kesto ja luonne asianmukainen sekä heikentääkö se pääoman hankintaprosessin tehokkuutta tai sijoittajansuojaa ja asetuksen pohjalta määrättyjen hallinnollisten sakkojen ja rikosoikeudellisten seuraamusten lukumäärä ja määrä jäsenvaltioittain jaoteltuna sekä sijoittajien, joukkorahoituspalvelun tarjoajien ja kolmansien osapuolten petollisen toiminnan tyypit ja suuntaukset.

Lisäksi komissio laatii viimeistään 10.5.2022 EAMV:tä kuultuaan arvioinnin EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisesta joukkorahoituspalvelun tarjoajiin, jotka tarjoavat joukkorahoituspalveluja ainoastaan kansallisesti ja EU:n joukkorahoitusasetuksen vaikutuksesta kansallisten joukkorahoitusmarkkinoiden kehitykseen ja rahoituksen saantiin (48 artiklan 3 kohta). Sen perusteella komissio voisi jatkaa 48 artiklan 1 kohdan siirtymäaikaa 12 kuukauden ajanjaksolla.

Sääntelykokonaisuuteen liittyy muutos Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin ([EU 2019/1937](#) unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (jäljempänä *ilmoittajansuojadirektiivi*). Direktiivin liitteen I osan B kohtaan lisätään uusi alakohta, jossa EU:n joukkorahoitusasetus otetaan osaksi tätä sääntelyä.

EU:n joukkorahoitusasetuksella muutetaan esiteasetusta. Asetuksessa tarkoitettujen esitteiden julkaisemisvelvollisuuteen tehdään soveltamispoikkeus tilanteissa, jossa joukkorahoituspalvelun tarjoaja tarjoaa yleisölle arvopapereita ja tarjous ei ylitä viiden miljoonan euron raja-arvoa 12 kuukauden ajalta. Summaan lasketaan siirtokelpoisilla arvopapereilla ja joukkorahoitustarkoituksessa sallituilla välineillä hankitut varat sekä varat, jotka hankkeen toteuttaja on kerännyt lainoilla joukkorahoituslustran kautta ja varat, jotka hankkeen toteuttaja on hankkinut tarjoamalla yleisölle siirtokelpoisia arvopapereita esiteasetuksen 1 artiklan 3 kohdan tai 3 artiklan 2 kohdan mukaisen vapautuksen nojalla.

3 Nykytila ja sen arviointi

Joukkorahoitus ei ole uusi ilmiö. Laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimisesta, tarjoamisesta ja ammattimaisesta välittämisestä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi on kansallisesti säädetty jo syyskuussa 2016 voimaan tulleessa joukkorahoituslaissa (734/2016). Laki ei koske sellaisen lainamuotoisen joukkorahoituksen välittämistä, jossa velallisena on kuluttaja.

Toimiluvallisuus ja siirtymäsäännös toimiluvan hakemiselle

Joukkorahoituksen välittämistä voi joukkorahoituslain perusteella tarjota sekä rekisteröitymällä Finanssivalvontaan joukkorahoituksen välittäjäksi että tarjoamalla sitä muun toimiluvan perusteella. Rekisteröinnin perusteella on ollut mahdollista harjoittaa lainamuotoista joukkorahoituksen välittämistä. Sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittäminen edellyttää sijoituspalvelulain (747/2012) mukaista toimilupaa joko kansalliseen palveluntarjontaan tai EU-passin mahdollistavaan palveluntarjontaan. Joukkorahoitusta voi tarjota myös luottolaitoksen, maksulaitoksen, arvopaperikeskuksen ja vaihtoehtorahastonhoitajan toimiluvalla ilmoittamalla siitä Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta julkistaa nettisivuillaan joukkorahoituksen välittäjät ja perusteen, jolla palveluntarjoaja tarjoaa joukkorahoituksen välittämistä. Huhtikuun lopussa 2021 Finanssivalvonnan rekisterissä oli 13 joukkorahoituksen välittäjää, joista neljällä oli EU-passin mahdollistava sijoituspalveluyrityksen toimilupa, kahdella maksulaitoksen toimilupa ja seitsemän on rekisteröitynyt joukkorahoituksen välittäjäksi joukkorahoituslain perusteella. Yksi rekisteröityneistä oli ruotsalaisen yhtiön Suomen sivuliike. Yhtään kansallista sijoituspalveluyrityksen toimilupaa ei ole haettu tai myönnetty joukkorahoituksen välittämiseen. Kahdella rekisteröidyistä joukkorahoituksen välittäjistä oli lisäksi lupa maksujenvälitykseen, kun välitettävien maksujen määrä ei ylitä maksupalveluyrityksen toimiluvalla asetettua raja-arvoa. Muut toimivat maksujen välityksen osalta yhteistyössä jonkin muun toimiluvallisen palveluntarjoajan kanssa.

Joukkorahoituksen muodoista lainamuotoinen joukkorahoitus on selkeästi dominoivampi. Vuonna 2020 yritysten saamasta joukkorahoituksesta 62 prosenttia oli lainamuotoista ja 37 prosenttia sijoitusmuotoista. Kaikkiaan lainamuotoista joukkorahoitusta välitettiin 124 miljoonan euron edestä vuonna 2020 ja laskua edelliseen vuoteen oli 7 prosenttia, kun sijoitusmuotoista joukkorahoitusta välitettiin 73,7 miljoonaa euroa. Yritysten saama sijoitusmuotoinen joukkorahoitus saavutti puolestaan ennätyksensä vuonna 2020 ja se oli 27 prosenttia enemmän kuin sitä edeltävänä vuonna. Vaikka yritysten saama joukkorahoitus on kasvanut viime vuosina, on joukkorahoituksen rooli edelleen vähäinen. Vuonna 2020 se oli vain 1 prosentti verrattuna luottolaitoksista nostettuihin yrityslainoihin.

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää omaa erillistä toimilupaa joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, mikä tarkoittaa sitä, että niillä sijoituspalveluyrityksillä ja maksulaitoksilla, jotka tarjoavat tällä hetkellä joukkorahoituksen välitystä sijoituspalvelu- tai maksulaitostoimiluvan perusteella ja aikovat jatkaa toimintaa, on velvollisuus hakea erillistä toimilupaa joukkorahoituspalvelun tarjoamista varten. Myös kaikki rekisteröityneet joukkorahoituksen välittäjät ovat velvollisia hakemaan toimilupaa, jos ne aikovat edelleen harjoittaa toimintaa. Toimilupaa ei ole mahdollista myöntää sivuliikkeelle, minkä vuoksi mahdollisia toimiluvanhakijoita nykyisten rekisteröityneiden tai muun toimiluvan perusteella toimivien joukossa on 12.

EU:n joukkorahoitusasetus sisältää siirtymäsäännöksen, jonka mukaan joukkorahoituksen välittäjät voivat jatkaa joukkorahoituslain mukaisesti EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettujen palvelujen tarjoamista 10.11.2022 asti tai siihen saakka, kunnes niille myönnetään EU:n

joukkorahoitusasetuksen mukainen toimilupa sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi. Liukuva sääntelyn soveltamisen alkaminen on otettava huomioon myös kansallisen sääntelyn soveltamisessa.

EU:n joukkorahoitusasetus sisältää siirtymäsäännöksen, joka liittyy toimilupamenettelyyn. Jäsenvaltioilla voi olla 10.11.2022 saakka käytössään yksinkertaistettuja toimilupamenettelyjä sellaisia yhteisöjä varten, joilla on EU:n joukkorahoitusasetuksen voimaan tullessa kansallisen lainsäädännön mukaisesti lupa tarjota joukkorahoituspalveluja (48 artiklan 2 kohta). Yksinkertaistetusta toimilupamenettelystä riippumatta toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että 12 artiklassa säädettyjä vaatimuksia noudatetaan. Joukkorahoituslaki edellyttää joukkorahoituksen välittäjiltä rekisteröitymistä. Taustalla on ollut tarkoitus kevyemmästä sääntelystä raskaamman toimilupamenettelyn sijaan, mitä ei pidetty tarpeellisena joukkorahoituslain säätämisen aikaan, vaan katsottiin tuolloin tarpeettomaksi toimialan ja markkinoilla toimivien palvelualustojen koko huomioon ottaen sekä markkinoille pääsyn edellytysten kannalta. EU:n joukkorahoitusasetuksen vaatimukset toimiluvasta, toimintaa koskeva sääntely joukkorahoituksissa säädettyä huomattavasti laajempänä ja monimuotoisempänä ja Finanssivalvonnan hallussa jatkuvan valvonnan perusteella olevien tietojen suhteellisen suppea määrä huomioiden yksinkertaistetulle menettelylle ei ole Suomessa perusteita. Yksinkertaistettua toimilupamenettelyä koskevassa 48 artiklan 2 kohdassa käytetään ilmaisua lupa, kun johtolauseesta 76 ja muista kieliversioista ilmenee, että joukkorahoituksen välittäjällä tulisi olla toimilupa, jotta siirtymäsäännöksen käyttöönotto olisi mahdollista. Toimilupamenettelyssä on kuitenkin jo nykyisääntelyn perusteella huomioitava Finanssivalvonnan rekisteröinnin ja jatkuvan valvonnan aikana toimitetut relevantit ja ajantasaiset tiedot, mikä keventää toimilupamenettelyä. Muun unionin oikeuden perusteella toimiluvan saaneen hakiessa EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen toimilupaa menettelyssä huomioitavista toimilupaa käsittelevälle viranomaiselle asetetuista velvoitteista säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 14 kohdassa.

Tarjottavat joukkorahoituspalvelut

Joukkorahoituslaki ja EU:n joukkorahoitusasetus määrittävät rekisteröintiä ja toimilupaa edellyttäväksi palveluiksi luotto- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen yrityksille. EU:n joukkorahoitusasetus antaa joukkorahoituspalvelun tarjoajille mahdollisuuden pitää yllä ilmoitustaulua, jolla asiakkaat voivat ilmoittaa kiinnostuksensa ostaa ja myydä palveluntarjoajan joukkorahoituspalvelun alun perin tarjottuja lainoja, siirtokelpoisia arvopapereita tai joukkorahoitustarkoituksessa sallittuja välineitä. Edellytyksenä on, että ilmoitustaulu ei ole luonteeltaan sisäinen täsmäytysjärjestelmä, joka toteuttaa asiakastoimeksiantoja monenkeskisesti. Joukkorahoituslaki ei aseta rajoituksia sille, mitä muuta toimintaa rekisteröitynyt joukkorahoituksen välittäjä voi harjoittaa, joten ilmoitustaulun kaltainen toiminta on jo nyt mahdollista. Ilmoitustauluja tai sen kaltaisia toimintoja on tällä hetkellä vain yksittäisiä.

Sekä joukkorahoituslaki että EU:n joukkorahoitusasetus asettavat raja-arvon sille, missä laajuudessa yksittäiselle rahoituksen hakijalle voidaan vuoden aikana tarjota palveluja rahoituksen hankkimiseksi. EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan yksittäisen rahoituksen hakijan eli hankkeen toteuttajan tarjoutusten vastikkeet eivät voi ylittää viittä miljoonaa euroa 12 kuukauden ajanjaksolla yhteenlaskettuna. Joukkorahoituslain perusteella yksittäiselle rahoituksen hakijalle on voinut välittää joukkorahoitusta esiteasetuksen ja siihen liittyvän kansallisen valintamahdollisuuden rajoituksin kahdeksaan miljoonaan euroon asti. Rajan ylittäminen laukaisee sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa esitteentekovelvollisuuden. Toisaalta ilman esiteasetuksen

mukaista esitettä, rahoitusta ei ole voinut hakea muualta kuin Suomesta. Lainamuotoiselle joukkorahoitukselle ei joukkorahoituslaissa ole ylärajaa, joten kaikki joukkorahoituslaissa tarkoitettua lainamuotoista joukkorahoitusta tarjoavat ovat joukkorahoituslain velvoitteiden piirissä.

Käytännössä joukkorahoituskierrokset ovat olleet kooltaan huomattavasti alle kahdeksan miljoonan euron, eikä viiden miljoonan euron raja ole ylittynyt kuin yksittäistapauksissa kuluneiden viiden vuoden aikana. Keskimäärin joukkorahoituksella haettu laina oli vuonna 2020 noin 11 000 euroa, kun sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa yritykset saivat keskimäärin 1,9 miljoonan euron arvosta pääomaa yksittäisellä rahoituskierroksella. Joukkorahoituksen välittäjien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta vain yksittäiset palveluntarjoajat pitivät EU:n joukkorahoitusasetuksen viiden miljoonan euron raja-arvoa toimintansa kehityksen kannalta haastavana, kun yleinen näkemys oli, ettei raja-arvolla ole tällä hetkellä yhtiön toiminnan kannalta merkitystä.

EU:n joukkorahoitusasetuksen viiden miljoonan euron raja-arvo vaikuttaa eri tavalla sijoitus- ja lainamuotoisessa joukkorahoituksessa. Raja-arvon ylittyminen sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa tarkoittaa sitä, että toiminta on sijoituspalvelua ja edellyttää sijoituspalvelun tarjoajan toimilupaa. Esitteentekovelvollisuus täyttyy Suomessa kahdeksan miljoonan euron kohdalla. Ilman esitettä viiden ja kahdeksan miljoonan euron välillä rahoitusta voi hakea vain Suomesta. Lainamuotoisessa joukkorahoituksessa raja-arvon ylitymisestä seuraa, että toiminta ei ole enää unionin lainsäädännön piirissä. EU:n joukkorahoitusasetus sallii kuitenkin, että siitä voidaan säätää kansallisesti (12 artiklan 13 kohta).

EU:n joukkorahoitusasetus käsittelee kansallisen lainsäädännön mukaista toimintaa hyvin rajoitetusti. Sen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajien olisi voitava harjoittaa muutakin toimintaa, jotta se voi tarjota asiakkailleen laajan valikoiman palveluita. Asiakas on EU:n joukkorahoitusasetuksessa määritetty mahdolliseksi tai tosiasialliseksi sijoittajaksi tai hankkeen toteuttajaksi, jolle tarjotaan tai aiotaan tarjota joukkorahoituspalveluja (2 artiklan 1 kohdan g alakohta). Joukkorahoituspalvelun taustalla on yritysrahoitusintressi (2 artiklan 1 kohdan a alakohta). Muun toiminnan tulee olla sellaista, johon sovelletaan asiaankuuluvaa unionin oikeutta tai kansallista lainsäädäntöä (12 artiklan 13 kohta). Muun toiminnan toimiluvanmukaisuus jätetään kansalliseen harkintaan. EAMV:n rekisteriin on kuitenkin ilmoitettava joukkorahoituspalvelujen lisäksi kaikki muut joukkorahoituspalvelun tarjoajan tarjoamat palvelut, jotka eivät kuulu EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalaan (14 artiklan 1 kohdan d ja f). Näin ne on oltava jatkuvasti valvoja tiedossa.

Joukkorahoituslaki edellyttää joukkorahoituksen välittäjältä rekisteröitymistä, kun toiminta kuuluu lain soveltamisalaan. Sääntely on laadittu kevyemmäksi kuin muuta rahoitusmarkkinoita koskeva sääntely. EU:n joukkorahoitusasetus sääntelee huomattavasti laajemmin joukkorahoituspalvelun tarjoamista ja edellyttää toimilupaa siinä tarkoitettulta toiminnalta. Vastaava raja-arvon ylittävä lainamuotoinen toiminta jää EU:n joukkorahoitusasetuksen ja lainamuotoisen joukkorahoituksen osalta myös muun unionin oikeuden sääntelyn ulkopuolelle, mutta sijoittajansuojan tarpeet eivät muutu raja-arvon kohdalla. Raja-arvon ylittävän toiminnan harjoittamista EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittaman toiminnan rinnalla samalle asiakaskunnalle kansallisen joukkorahoituslain mukaisen rekisteröinnin ja muutoinkin kevyemmän sijoittajansuojan pohjalta ei voida pitää perusteltuna. Nämä tekijät puoltavat sitä, että myös raja-arvon ylittävään toimintaan olisi sovellettava EU:n joukkorahoitusasetusta ja sen toimilupavelvoitetta riippumatta siitä, harjoitetaanko sitä EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun rinnalla vai erikseen. Yhtenäinen sääntely antaisi joustoa tilanteissa, joissa viiden miljoonan euron raja-arvo olisi ylityksessä. Palveluntarjoajien hallinnollinen taakka olisi myös vähäisempi, kun seurattavana olisi vain yksi sääntelykehikko kahden sijaan. Sijoittajille hank-

keiden vertaileminen olisi puolestaan yksinkertaisempaa saman sääntelykehikon sisällä. Toimilupien rekisteröinnin selkeys edellyttää, että EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun joukkorahoituspalveluun myönnettäisiin oma erillinen toimilupa (14 artiklan 1 kohta). Näin raja-arvon ylittävään toimintaan olisi myönnettävä erikseen sitä koskeva toimilupa. Tällä on myös merkitystä, kun EU:n joukkorahoitusasetuksen mukainen joukkorahoituspalvelun tarjoaja ryhtyy tarjoamaan joukkorahoituspalvelua muussa ETA-valtiossa. Ilmoitusmenettelyn yhteydessä valvovan viranomaisen on tehtävä ero niiden palveluiden suhteen, jotka kuuluvat EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalaan ja luetteloita muu joukkorahoituspalvelun tarjoajan harjoittama toiminta (18 artiklan 1 kohdan d alakohta). Se, että samalla yhteisöllä olisi molemmat toimiluvat, edellyttäisi, että sillä olisi käytössään menettelyt, joilla se varmistuisi siitä, ettei kansallisen lainsäädännön mukaista toimintaa tarjota Suomesta toiseen ETA-valtioon, koska tällainen toiminta ei ole EU-passin piirissä. Koska kansallisen lainsäädännön mukaisia lainamuotoisia joukkorahoituskierroksia ei ole mahdollista tarjota toisessa ETA-valtiossa, sekä raja-arvon mukaista että sen ylittävää toimintaa voidaan Suomessa kutsua ilman sekaantumisen vaaraa joukkorahoituspalveluksi ja toiminnan harjoittajia joukkorahoituspalvelun tarjoajiksi.

Muu toiminta kuin joukkorahoituksen välittäminen

Joukkorahoituslaki ei aseta rajoituksia sille, mitä muuta toimintaa rekisteröitynyt joukkorahoituksen välittäjä voi harjoittaa. Lain 7 §:n 4 momentissa huomioidaan nimenomaisesti se mahdollisuus, että joukkorahoituksen välittäjä saattaisi harjoittaa myös muuta liiketoimintaa kuin joukkorahoituksen välitystä. Muun toimiluvan perusteella joukkorahoituksen välittämistä harjoittavat ovat sidottuja niihin rajoituksiin, joita toimialaa koskeva sääntely kussakin tapauksessa toimiluvan haltijalle asettaa.

Yksi joukkorahoituksen välittäjistä tarjoaa joukkorahoituksen välittämisen rinnalla vertaislainausta kuluttajille. Vertaislainalla tarkoitetaan elinkeinonharjoittajan kuluttajalle välittämää luottoa, jonka myöntää joku muu kuin ammattimainen luotonantaja. Vertaislainaukseen liittyvissä luottosuhteissa noudatetaan kuluttajansuojalain kuluttajaluottoja koskevia säännöksiä. Säännökset ovat kansallisia, eivätkä perustu unionin oikeuteen. Vertaislainojen välittäminen edellyttää eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetussa laissa (853/2016) tarkoitettua rekisteröintiä Etelä-Suomen aluehallintoviraston ylläpitämään luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteriin. Jos vertaislainausta tarjotaan liiketoimintamallilla, joka sisältää maksupalvelun tarjoamista, toiminnan luvallisuuteen sovelletaan maksulaitoslakia (297/2010). Finanssivalvonnan valvottavat tai muut finanssimarkkinoilla toimivat eivät ole velvollisia rekisteröitymään edellä mainittuun Etelä-Suomen aluehallintoviranomaisen ylläpitämään rekisteriin. Edellä mainitulla joukkorahoituksen välittäjällä, joka tarjoaa vertaislainausta, on maksulaitoksen toimilupa. Koska maksulaitoksen toimilupa perustuu unioniin oikeuteen, vertaislainauksen tarjoaminen on myös jatkossa mahdollista samalle oikeushenkilölle, jolla on toimilupa EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan (12 artiklan 13 ja 14 kohta).

Vertaislainauksen lisäksi joukkorahoituksen välittäjät tarjoavat erilaisia yritysrahoitukseen liittyviä neuvontapalveluja, riskiluokitusta rahoitusta hakeville yhtiöille ja osakeantityökaluja. Ne toimivat myös joukkolainanhaltijoiden edustajana. Nämä toimintamuodot eivät ole luonteeltaan sellaisia, jotka kuuluisivat EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittamien toimiluvallisten toimintojen piiriin tai olisivat jonkin unionin oikeuden mukaisia ja siten suoraan joukkorahoitusasetuksen perusteella sallittua toimintaa. Joukkorahoitusasetuksen mukaan muiden palvelujen salliminen perustuu kansalliseen harkintaan ja edellyttää, että siitä säädetään kansallisessa lainsäädännössä (12 artiklan 13 kohta). Säännös jättää jäsenvaltioiden harkintaan sen, miten toiminnasta tarkemmin säädetään.

Joukkorahoitusasetuksen tarkoituksena on, että joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat tarjota asiakkailleen laajan valikoiman palveluja. Toimiluvallisen joukkorahoituspalvelun tulee liittyä yritysrahoitusintresseihin. Myös asiakkaiden lisäpalvelujen tulisi liittyä yritysten rahoittamiseen erilaisten kokonaispalvelujen mahdollistamiseksi. Joukkorahoituksen välittäjien tarjoamat muut palvelut kuin vertaislainaus ovat pitäneet pitkälti sisällään erilaisia yritysrahoitukseen liittyviä neuvontapalveluja, riskiluokitusta rahoitusta hakeville yhtiöille ja osakeantityökaluja, joiden voitaisiin katsoa olevan joukkorahoituspalvelun tarjoajan muuta sallittua toimintaa, kun niitä harjoitetaan tavalla, joka ei edellytä toimilupaa jonkin muun sääntelyn perusteella. Myös joukkolainanhaltijan edustajana toimiminen, jota osa joukkorahoituksen välittäjistä tarjoaa, voisi vastaavasti olla luonteeltaan toimintaa täydentävää. Sitä vastoin erilaisten luottolimiittien tarjoaminen joukkorahoituspalvelun tarjoajan omaan lukuun ei ole sellainen palvelu, joka voitaisiin sallia joukkorahoituspalveluun liittyvänä kansallisen lainsäädännön mukaisena palveluna, jollei luottojen myöntäminen palveluntarjoajan omaan lukuun perustu joukkorahoituspalvelun tarjoajan johonkin toiseen unionin oikeuden mukaiseen toimintaan. EU:n joukkorahoitusasetuksen vakavaraisuussäännökset eivät huomioi tällaisen toiminnan aiheuttamia riskejä. Kansallisen lain sallimalla muulla toiminnalla ei tulisi voida ottaa sellaisia riskejä, jotka voisivat heijastua kielteisesti joukkorahoituspalvelun tarjoajan kykyyn huolehtia joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta asiakkaiden etujen vaarantumatta. Lisäksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 8 artiklan 1 kohta kieltää joukkorahoituspalvelun tarjoajaa osallistumasta joukkorahoitustarjouksiin joukkorahoituslupallaan. Tätä kieltä olisi mahdollista kiertää, jos joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi toteuttaa osallistumisensa käynnissä olevan lainakierroksen rinnalla luottolimitillä.

Joukkorahoituksen välittäjien rekisteröintimenettely ei edellytä palveluntarjoajien muun toiminnan ilmoittamista tai julkistamista. Joukkorahoitusasetus ei ota kantaa siihen, onko kansallisen lainsäädännön perusteella sallitusta toiminnasta otettava maininta toimilupaan. Se edellyttää kuitenkin toimilupien ilmoittamista EAMV:lle siten, että ilmoitus pitää sisällään toimiluvallisen toiminnan lisäksi luettelon myös kaikista muusta joukkorahoituspalvelun tarjoajan harjoittamasta toiminnasta (18 artiklan 1 kohdan d alakohta). Myös rajatylittävää palveluntarjoajaa koskevassa ilmoituksessa on mainittava joukkorahoituspalvelun tarjoajan muu toiminta (14 artiklan 2 kohdan f alakohta). Lisäksi se edellyttää, että toimivaltainen viranomaisn tekee yhteistyötä niiden viranomaisten kanssa, jotka vastaavat tällaisen muun toiminnan valvonnasta joko unionin oikeuden tai kansallisen sääntelyn mukaisesti (33 artikla), joten toimilupaviranomaisella on oltava tieto siitä, mitä muuta toimintaa joukkorahoituspalvelun tarjoaja harjoittaa. Muualla rahoituspalvelujen tarjoajia koskevassa sääntelyssä on aiemmin omaksuttu erilaisten oheispalvelujen kirjaaminen toimilupaan. Sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 8 kohdassa ja sijoitusrahastolain (213/2019) 2 luvun 2 §:n 1 momentissa oikeus harjoittaa muuta toimintaa kuin sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa tai oikeus harjoittaa sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa kirjataan toimilupaan yleisellä tasolla. Toimiluvan hakija esittää kuitenkin Finanssivalvonnalle selvityksen toimilupahakemuksen tai myöhemmin jatkuvan valvonnan yhteydessä siitä, mitä suunniteltu toiminta pitää sisällään ja Finanssivalvonta arvioi tapauskohtaisesti toiminnan sallittavuuden sääntelyn kannalta. Toimintamalli edistää sitä, että toimilupien rajat eivät hämärry ja että valvojalla on mahdollisuus arvioida, että suunniteltua toimintaa tullaan harjoittamaan sääntelyn edellyttämällä tavalla. Menettelyä voidaan pitää tässäkin tapauksessa perusteltuna.

Kannustinsääntelyn vaikutus asiamiestoimintaan

Joukkorahoituslaki ei ota kantaa siihen, millaisia asiamiesrakenteita rekisteröidyillä joukkorahoituksen välittäjällä voi olla. Sijoituspalvelun tarjoajan oikeus käyttää sidonnaisasiamiestä

määräytyy joukkorahoituslain 9 §:n 5 momentin mukaan sijoituspalvelulain mukaisesti. EU:n joukkorahoitusasetus ei tunnista sidonnaisasiamiehiä. Vakuutusyhtiölaki sallii vakuutusyhtiölle liitännäistoiminnan, jonka perusteella se voi toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita muun muassa silloin, kun kyseinen yritys on joukkorahoituksen välittäjä.

EU:n joukkorahoitusasetus pitää sisällään kannustimia koskevan säännökset, jonka tarkoituksena on varmistaa sijoitusmahdollisuuksien tarjoaminen puolueettomasti. Sen perusteella joukkorahoituspalvelun tarjoajat eivät saa maksaa tai hyväksyä palkkioita, alennuksia tai muita kuin rahallisia etuja reitittääkseen sijoittajien toimeksiannot joukkorahoituspalvelullaan tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen tai kolmannen osapuolen joukkorahoituspalvelulla tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen (3 artikla 3 kohta). Käytännössä joukkorahoituksen välittäjien keskuudessa esiintyy toimintamalleja, joissa hyödynnetään asiakashankinnassa niin asiamiehiä kuin sijoituspalvelulaissa tarkoitettuja sidonnaisasiamiehiä riippuen palveluntarjoajaan sovellettavasta toimialakohtaisesta sääntelystä. Jatkossa erityisesti sidonnaisasiamiesten käyttäminen jää mahdollisuudeksi vain sellaiseen liikkeeseenlaskun järjestämisestä ja arvopaperinvälitystä koskevaan sijoituspalvelun tarjoajan toimintaan, joka on muuta kuin joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua toimintaa.

Vakuutusyhtiölaki sisältää liitännäistoiminnan harjoittamista koskevan säännöksen, jonka mukaan vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä tällaisen yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita. Yritys, jonka edustajana vakuutusyhtiö voi toimia, on muun muassa joukkorahoituksen välittäjä. Liitännäistoimintaa rajoittavat päämiestä koskevan sääntelyn asettamat edellytykset, kuten esimerkiksi kieltä maksaa tai hyväksyä palkkioita, alennuksia tai muita kuin rahallisia etuja. Liitännäistoimintana ei voi myöskään harjoittaa sellaista toimintaa päämiehen lukuun, joka edellyttää muun sääntelyn perusteella toimilupaa. Käytännössä jakelusopimukset perustuvat asiamiehen tekemään asiakashankintaan, jonka perusteella asiamiehen palkkio määräytyy. Näyttö siitä, että kyseessä on yksittäisen asiamiehen aikaansaama asiakassuhde, perustuu yleensä sille, että asiamies myötävaikuttaa toimeksiannon etenemiseen päämiehelle. Reitittämiseen liittyvä kannustinkieltä kaventaa nykyistä liitännäistoiminnan sallittua laajuutta joukkorahoituspalvelun tarjoamisessa, mutta ei sulje sitä täysin pois, minkä vuoksi vakuutusyhtiölakiin on tarpeen tehdä tekninen muutos, joka on seurausta joukkorahoituslain ehdotetusta kumoamisesta ja EU:n joukkorahoitusasetuksen voimaantulosta.

Vahingonkorvausvelvollisuus

Joukkorahoituslaki velvoittaa joukkorahoituksen välittäjän ja joukkorahoituksen saajan korvaamaan vahingon, jonka ne ovat tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet asiakkaalleen tai muulle henkilölle joukkorahoituslain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisella menettelyllä. Lisäksi sijoittajalla on oikeus vaatia korvausta hänelle aiheutuneesta vahingosta myös joukkorahoituksen välittäjän toimitusjohtajalta, hallituksen jäseneltä tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneltä sekä vastuunalaiselta yhtiömieheeltä, jos vahinko on johtunut siitä, että tämä on tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyönyt huolehtia siitä, että toiminnassa noudatetaan kieltoa vastaanottaa asiakasvaroja, ja siitä, että asiakasvaroja säilytetään ja käsitellään laissa edellytetyllä tavalla. Vahinko katsotaan asiakasvarojen osalta aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti. Vahingonkorvauksen sovitteluun ja korvausvastuun jakautumisen osalta viitataan vahingonkorvauslakiin (412/1974).

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että jäsenvaltiot säätävät kansallisesti avaintietoasiakirjaan liittyvästä vahingonkorvausvastuusta ja asettavat sille vähimmäisvaatimukset niin vahingonkorvausvelvollisten kuin vahingonkorvausperusteen laajuuden suhteen. EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että vähintään hankkeen toteuttaja tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelin voidaan asettaa vahingonkorvausvelvolliseksi avaintietoasiakirjassa tai sen mahdollisissa käännöksissä ilmenevistä epätarkoista tai harhaanjohtavista tiedoista tai siitä, että avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Vastaavasti jäsenvaltiot veloitetaan säätämään vähintään joukkorahoituspalvelun tarjoaja vahingonkorvausvelvolliseksi vastaavista puutteista avaintietoasiakirjassa, joka koskee alustatason sijoitusta. Säännökset antavat mahdollisuuden säätää myös laajemmasta vastuusta ja ne jättävät kansalliseen harkintaan vastuun tarkemman muotoilun. Nykyisen joukkorahoituslain vastuu on EU:n joukkorahoitusasetuksen vähimmäisedellytystä laajempi ja kattaa kaiken tahallisen tai tuottamuksellisen vahingon lainvastaisesta toiminnasta niin joukkorahoituksen välittäjän kuin joukkorahoituksen saajan toteuttamana. Lisäksi se kattaa myös vahingot, jotka on aiheutettu myös muille henkilöille kuin asiakkaille. Asiakasvarojen osalta menettelystä vastuussa olevalla on niin sanottu käänteinen todistustaakka eli tämän on pystyttävä osoittamaan menettelleensä huolellisesti vapautukseen vastuustaan.

Joukkorahoituksen välittäjä voi määritelmän mukaan olla elinkeinonharjoittaja, kun taas joukkorahoituspalvelun tarjoaja on EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan aina oikeushenkilö. Oikeushenkilöllisyyden muotoa ei ole tarkemmin määritetty. Nykyisen sääntelyn muotoilu kattaa kaikki asetuksen mukaiset toimintamuodot. Voimassa olevan lain mukainen joukkorahoituksen välittäjän ja rahoituksen saajaan kohdistuva vahingonkorvausvastuu on laadittu ottamalla huomioon, mitä osakevhtiölaissa (624/2006) ja rahoitusmarkkinalainsäädännössä muille vastaaville palveluntarjoajille on vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetty. Joukkorahoitusta ovat voineet välittää useat rahoitusmarkkinoilla toimiluvan tai rekisteröitymisen nojalla rahoituspalveluita tarjoavat Finanssivalvonnan valvottavat ja muut finanssimarkkinoilla toimivat, minkä vuoksi joukkorahoituslain säätämisen aikaan pidettiin tarkoituksenmukaisena säätää vahingonkorvausvelvollisuudesta yhdenmukaisesti. Myös iatkossa yksittäinen toimija saattaa toimia useamman eri toimialaa koskevan erityissääntelyn piirissä. Tyypillisesti vahingonkorvausvelvollisuuden edellytyksenä on rahoitusmarkkinalainsäädännössä tahallisuus tai huolimattomuus. EU:n joukkorahoitusasetus iättää kansallisesti määritettäväksi ne periaatteet, joita vahingonkorvausvastuuseen sovelletaan.

EU:n joukkorahoitusasetuksessa on liikkumavaraa siinä, kenelle asetetaan vahingonkorvausvastuu avaintietoasiakirjassa tai sen mahdollisissa käännöksissä ilmenevistä epätarkoista tai harhaanjohtavista tiedoista tai siitä, että avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Vaihtoehdot ovat hankkeen toteuttaja vai hankkeen toteuttajan hallinto-, johto- tai valvontaelin. Joukkorahoituslaissa tiedonantovelvollisuuden rikkomisesta aiheutunutta vahinkoa ei ole säädetty hallinto-, johto- tai valvontaelimen korvattavaksi. Avaintietoasiakirja voidaan parhaiten rinnastaa asiakirjoihin, joista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa ([EU\) N:o 1286/2014](#) vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuote) koskevista avaintietoasiakirjoista ja esiteasetuksessa. Näistä PRIIP-avaintietoasiakirjan tai sen käännöksen harhaanjohtavuudesta, epätarkkuudesta tai ristiriitaisuudesta oikeudellisesti sitovien, sopimusta edeltävien asiakirjojen tai sopimusasiakirjojen olennaisten osien tai eräiden kyseisessä asetuksessa säädettyjen vaatimusten kanssa vastuuseen asetetaan PRIIP-tuotteen kehittäjä (11 artikla). Esiteasetuksen mukaisen esitteen osalta vahingonkorvausta koskevat säännökset ovat arvopaperimarkkinalain (746/2012) 16 luvussa. Vahingonkorvausvelvollinen on se, joka aiheuttaa toiselle tahallaan tai huolimattomuudesta vahinkoa esiteasetuksen vastaisella menettelyllä. Esitteen tiivistelmän osalta korvattavuuden edellytyksenä on, että tiedot ovat har-

haanjohtavia, epätarkkoja tai ristiriitaisia suhteessa esitteen muihin osiin. Nimenomaista tuottamusolettamaa ei ole. Korvausvastuun lähtökohtana on yhtiön korvausvastuu, eikä esimerkiksi toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenen korvausvastuu. Hallituksen vastuu määräytyy oikeushenkilötyyppiä koskevan sääntelyn, kuten esimerkiksi osakeyhtiölain perusteella. Nykyinen joukkorahoituslaissa omaksuttu periaate, jossa tiedonantovelvollisuuden rikkomisesta aiheutunut vahinkoa ei ole säädetty hallinto-, johto- tai valvontaelimen korvattavaksi, on linjassa muita vastaavanlaisia avaintietoasiakirjoja ja esitteitä koskevan vahingonkorvausvelvoitteen kanssa ja puoltaa vastaavan periaatteen soveltamista myös joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun avaintietoasiakirjaan. Vahingonkorvausvelvoite voidaan siten asettaa joukkorahoitushankkeen toteuttajalle avaintietoasiakirjan osalta. Vastaavalla perusteella myös 24 artiklassa tarkoitettua avaintietoasiakirjaa koskeva vahingonkorvausvastuu voidaan asettaa vain joukkorahoituspalvelun tarjoajalle.

Joukkorahoitusasetus ei ota kantaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan muuhun kuin 23 ja 24 artiklassa tarkoitettuun avaintietoasiakirjaa koskevaan vahingonkorvausvelvollisuuteen. Suomessa on ollut käytäntönä, että rahoitusmarkkinoiden palveluntarjoajia koskee vahingonkorvausvelvollisuus, jos ne rikkovat tiettyä lakia tai sen perusteella annettuja alemman tason säännöksiä ja aiheuttavat teollaan vahinkoa toiselle.

Vahingonkorvausvelvollisuus on monesti asetettu myös palveluntarjoajan hallituksen jäsenelle ja toimitusjohtajalle, jos nämä ovat tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet vahinkoa palveluntarjoajalle, sen osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle. Tämänkaltainen säännös on esimerkiksi sijoituspalvelulain 16 luvun 1 §:n 2 momentissa, sijoitusrahastolain 26 luvun 4 §:ssä ja vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain (162/2014) 22 luvun 8 §:n 2 momentissa sekä luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 21 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentissa. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menettelleensä huolellisesti. Hallituksen jäsenelle ja toimitusjohtajalle ei ole kuitenkaan pidetty kohtuullisena asettaa henkilökohtaista vastuuta vahingosta, jonka palveluntarjoaja tai sen työntekijä aiheuttaa rikkomalla menettelytapoja tai muita asiakassuhdetta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta vapautuminen on edellyttänyt, että hallitus ja toimitusjohtaja ovat huolehtineet, että palveluntarjoajalla on käytössään laissa vaaditut järjestelyt, ja riittävästi valvoneet toimintaperiaatteiden noudattamista. Yleinen käytäntö puoltaa vastaavan periaatteen omaksumista nykyistä laajemmin myös joukkorahoituspalveluun toiminnan järjestämistä koskeviin velvoitteisiin.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen ja suojatoimena rikosrekisterimerkintöjen selvittäminen

Joukkorahoituksen välittäjin sovelletaan lakia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (444/2017). EU:n joukkorahoitusasetus jättää joukkorahoituspalvelun tarjoajat direktiivin (EU) 2015/849 rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen osalta ilmoitusvelvollisten luettelon ulkopuolelle. EU:n joukkorahoitusasetuksen luonteesta johtuu, ettei kansallisesti ole mahdollista säätää asetusta tiukemmin. Johtolauseen 33 mukaan, jotta joukkorahoituspalvelun tarjoajat voisivat toimia valtioiden rajojen yli kohtaamatta erilaisia sääntöä ja jotta näin helpotettaisiin eri jäsenvaltioista tulevien sijoittajien harjoittamaa hankkeiden rahoitusta kaikkialla unionissa, asetuksen perusteella toimiluvan saaneille joukkorahoituspalvelun tarjoajille ei saa asettaa lisävaatimuksia. Johtolauseessa 32 tuodaan esille, että asetuksessa on säädetty suojatoimista rahanpesu ja terrorismin rahoituksen riskeille edellyttämällä, että niille voivat tarjota maksupalveluja vain sellaiset toimiluvan saaneet yhteisöt, joihin sovelletaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia vaatimuksia. Suojatoimena mainitaan joukkorahoituspalvelun tarjoajan johtotehtävistä vastaavien luonnollisten henkilöiden hyvämainaisuuden arviointi. Myös hankkeen toteuttajien

hyvämaineisuutta on selvitettävä. Komission kertomuksessa, joka on annettava ennen 10.11.2023 Euroopan parlamentille ja neuvostolle, on arvioitava sitä, onko tarpeen ja oikeasuhtaista asettaa joukkorahoituspalvelun tarjoajat direktiivin (EU) 2015/849 ilmoitusvelvollisten luetteloon. EU:n joukkorahoitusasetuksesta johtuu, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain soveltamisalasta on poistettava joukkorahoituksen välittäjät, eikä joukkorahoituspalvelun tarjoajia tule lisätä niiden sijaan.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan johtotehtäviin osallistuvien ja tietyn määräosuuden omistavien tai äänioikeutta käyttävien hyvämaineisuutta on selvitettävä tiettyjen rikosrekisterimerkintöjen kannalta. Vastaava koskee hankkeen toteuttajia. Hankkeen toteuttajana voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka hakee rahoitusta joukkorahoituslupalla yritysrahoitusintressissä (2 artiklan 1 kohdan a ja h kohta). Hankkeen toteuttajan hyvämaineisuuden arvioinnissa mainitaan tarkastelun kohteena nimenomaisesti hankkeen toteuttaja eli oikeushenkilö, eikä sen johtoa. Edellytyksenä on, että rikosrekisterimerkintöjä ei ole teosta, jotka liittyvät kauppaa-, maksukyvyttömyys-, rahoituspalvelu- ja rahanpesuntorjuntaan koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen (5 artiklan 2 kohdan a alakohta ja 12 artikla 3 kohta). Hankkeen toteuttajien osalta velvollisuus selvittää tämän hyvämaineisuutta kuuluu joukkorahoituspalvelun tarjoajan huolellisuusvelvollisuuden piiriin. Joukkorahoituspalvelun tarjoajan johtotehtäviin osallistuvien ja osakkeenomistajien tai äänivallan käyttäjien hyvämaineisuutta arvioi toimivaltainen viranomaisen toimilupahakemuksen ja jatkuvan valvonnan yhteydessä.

Hankkeen toteuttajien joukossa on sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä. Rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 mukaan oikeushenkilöä koskevan otteen rikosrekisteristä voi saada se, jolla on oikeus kirjoittaa oikeushenkilön nimi. Luonnollisten henkilöiden kohdalla tilanne on rajoitetumpi.

Rikosrekisterilain salassapitoperiaatteen mukaan tietoja rikosrekisteristä saa luovuttaa vain siten kuin rikosrekisterilaissa säädetään. Niitä luovutetaan rikosrekisterilain 4 ja 4 a §:n mukaan tietyille viranomaisille muun muassa henkilön luotettavuuden tai soveltuvuuden arviointia varten ja tieto luovutetaan suoraan viranomaiselle. Finanssivalvonta saa tällaisia tietoja laissa säädettyä valvontatehtäväänsä varten. Rikosrekisterilaki tuntee myös tilanteita, joissa tietoja rikosrekisteristä luovutetaan luonnolliselle henkilölle itselleen tiettyihin laissa säädettyihin tarkoituksiin. Tällä hetkellä ote annetaan rikosrekisterilain 6 §:n viisumia, työlupaa, oleskelulupaa tai muuta niihin verrattavaa syytä varten, ulkomaan viranomaiselle esitettäväksi adoptiota varten, lasten kanssa työskentelevien rikostausta selvittämiseksi sekä voidakseen toimia kuvaohjelma- luokittajana tai opiskelijana ryhtyä sellaiseen tehtävään, johon olennaisesti kuuluu työskentelyä alaikäisten parissa. Otteen voi rikosrekisterilain 6 a §:n perusteella saada myös lasten kanssa tehtävään vapaaehtoistyöhön liittyen vapaaehtoistehävän järjestäjä vapaaehtoisen suostumuksella ja 6 b §:n mukaan tarjoajalle tai ehdokkaalle annetaan ote julkisiin hankintoihin liittyen tarjoajan tai ehdokkaan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenestä tai henkilöstä, joka käyttää edustus-, päätös-, tai valvontavaltaa kyseisessä yrityksessä tai yhteisössä otetta koskevan henkilön suostumuksella. Mikään näistä perusteista ei sovellu EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun tilanteeseen.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa edellytetään, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja hankkii näytön säännöksessä mainittujen rikosrekisterimerkintöjen puuttumisesta. Se ei edellytä, että rikosrekisteriote luovutettaisiin palveluntarjoajalle. Riittää, että otteen saa hankkeen toteuttaja, joka voi sillä osoittaa merkintöjen puuttumisen. Oikeushenkilön nimen kirjoittamiseen oikeutettu saa rikosrekisterilain 6 §:n 8 momentin mukaan pyynnöstä rekisteriotteen ja voi esittää sen palveluntarjoajalle. Luonnollisella henkilöllä ei ole vastaavaa mahdollisuutta nykysääntelyn perusteella. Kyse on salassa pidettävistä, yksityiselämän

suojan ydinalueella olevista tiedoista, joita pidetään valtiosääntöisesti arkaluonteisina tietoina. Rikosrekisterilakia on tarpeen muuttaa, jotta voidaan varmistaa EU:n joukkorahoitusasetuksen asianmukainen täytäntöönpano.

EU:n joukkorahoitusasetus toteaa yksiselitteisesti, että näytön hankinnan kohteena ovat rikosrekisterimerkinnät. Muita, kuten esimerkiksi sakkorekisterimerkintöjä, ei 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa mainita. Lisäksi EU:n joukkorahoitusasetus ei pidä sisällään säännöksiä rikosrekisterimerkintöjen selvittämisestä ja tietojenvaihdosta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä. Silloin, kun tieto rikosrekisterimerkinnöistä tulee luovuttaa hankkeen toteuttajalle, joka on luonnollinen henkilö, ja josta joukkorahoituspalvelun tarjoajalla on velvollisuus hankkia näyttö asianmukaisen huolellisuusvelvollisuuden puitteissa, käsittelyssä on otettava huomioon tietosuojaa-asetuksen ja tietosuojalain (1050/2018) velvoitteet. Henkilötietojen luonne puoltaa suppea tulkintaa luovutettavista tiedoista ja niiden rajaamista EU:n joukkorahoitusasetuksen sanamuodon mukaisesti vain rikosrekisterimerkintöihin. Rikosrekisteriin merkitään luonnollisten henkilöiden osalta vain sellaiset päätökset, joissa on tuomittu vankeutta.

Tekojen, josta rikosrekisteriote tulisi olla myös yksityishenkilön saatavilla joukkorahoituspalveluun liittyvän hankkeen toteuttamiseksi, on liitettävä kauppa-, maksukyvyttömyys-, rahoituspalvelu- ja rahanpesuntorjuntaan koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen. Rikosrekisterilaissa tunnistetaan tilanteita, joissa on säädetty vain tiettyjä rikoksia koskevien tietojen tarkastamisesta, jolloin otteen pyytäjälle annetaan poimintaote. Tämä koskee esimerkiksi lasten kanssa työskenteleville annettavia otteita. Poimintaotteesta ilmenee joko se, ettei henkilöstä ole rikosrekisterissä merkintöjä säännöksessä tarkoitetuista teoista tai vaihtoehtoisesti siitä ilmenevät ne teot, joista on merkintä olemassa. Rikosrekisteristä luovutettavia tietoja koskevalta säännökseltä edellytetään, että se on riittävän selkeä ja tarkkarajainen sen osalta, mitä tietoja tiettyä tarkoitusta varten henkilöstä tarkastetaan ja merkitään otteeseen. Vastaavanlaisissa rikosrekisterilain säännöksissä luetellaan ne yksittäiset lainkohdat ja teot, joiden perusteella annetuista tuomioista merkitään tiedot otteeseen. EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohta luettelee erilaisia ylätasoa käsitteitä, joita koskevat teot ovat sen piirissä ja joiden sisältö määräytyy kansallisesti. Arvioitaessa soveltuvia tekoja ratkaisevaa on teolle asetettu rangaistusasteikko, koska rikosrekisteriin merkitään luonnollisen henkilön osalta vain päätökset, joissa on määrätty vankeusrangaistus.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan muotoilu on yhdenmukainen toimilupamenettelyn ja jatkuvan valvonnan yhteydessä tehtävää arviota koskevan määritelmän kanssa, josta säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa. Siten luonnollisen henkilön tekojen luettelolla on suora vaikutus myös joukkorahoituspalvelun tarjoajan johdon ja tietyn omistusosuuden tai äänimäärän omaavan hyvämaineisuuden arviointiin.

Voimassa olevan lainsäädännön perusteella tekoja, joita voidaan pitää EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittamana kauppalainsäädännön rikkomisena ovat osakeyhtiölain 25 luvun 1 §:ssä säädetty osakeyhtiörikos, osuuskuntalain (421/2013) 27 luvun 1 §:ssä säädetty osuuskuntarikos, rikoslain (39/1889) 16 luvun 7 §:n 1 momentissa säädetty rekisterimerkintärikos ja 2 momentissa säädetty rekisterimerkintärikoksen yritys, 16 luvun 11 §:ssä säädetty liiketoimintakiellon rikkominen, 30 luvun 1 §:ssä säädetty markkinointirikos, 30 luvun 2 §:ssä säädetty kilpailumenettelyrikos, 30 luvun 9 §:ssä säädetty kirjanpitorikos, 30 luvun 9 a §:ssä säädetty törkeä kirjanpitorikos, 30 luvun 10 §:ssä säädetty tuottamuksellinen kirjanpitorikos, 51 luvun 1 §:n säädetty sisäpiirintiedon väärinkäyttö ja 3 momentissa säädetty sisäpiirintiedon väärinkäytön yritys, 51 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetty törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö ja 2 momentissa säädetty törkeä sisäpiirintiedon väärinkäytön yritys, 51 luvun 2 a §:ssä säädetty sisäpiirintiedon ilmaise-

minen, 51 luvun 3 §:n 1 momentissa säädetty markkinoiden manipulointi ja 3 momentissa säädetty markkinoiden manipuloinnin yritys, 51 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetty törkeä markkinoiden manipulointi ja 2 momentissa säädetty törkeä markkinoiden manipuloinnin yritys sekä 51 luvun 5 §:ssä säädetty arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos.

Maksukyvyttömyyttä koskevan lainsäädännön rikkomisena EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoittamalla tavalla voidaan pitää tekoja, joista säädetään rikoslain 39 luvun 1, 1 a, 2—4 ja 6 §:ssä. Kyse on velallisen epärehellisyydestä, törkeästä velallisen epärehellisyydestä, velallisen petoksesta, törkeästä velallisen petoksesta, velallisen vilpillisyydestä ja velkojansuosinnasta.

Rahoituspalvelulainsäädännön rikkomisena tulisivat sovellettavaksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 8 luvun 11 §:ssä säädetty arvopaperikeskuksen toiminnan luvaton harjoittaminen ja 12 §:ssä säädetty keskusvastapuolen toiminnan luvaton harjoittaminen, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 19 §:n 1 momentissa säädetty luotonantajarikos ja 19 §:n 2 momentissa säädetty vertaislainanvälittäjärikos, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetun lain (574/2017) 22 §:ssä säädetty edustajarikos, ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä säädetty joukkorahoitusrikos, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 13 luvun 2 §:ssä säädetty luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä, kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (688/2010) 32 §:ssä säädetty kiinnitysluottopankkirikoksesta, kiinteistörahastolain (1173/1997) 25 §:ssä säädetty kiinteistörahastorikos, luottolaitostoiminnasta annetun lain 21 luvun 2 §:ssä säädetty luottolaitosrikos ja 21 luvun 3 §:ssä säädetty luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkominen, maksulaitoslain 49 §:ssä säädetty maksulaitosrikos, rikoslain 30 luvun 3 §:ssä säädetty kuluttajaluottorikos, sijoituspalvelulain 16 luvun 2 §:ssä säädetty sijoituspalvelurikos ja 4 §:ssä säädetty sijoituspalveluyrityksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkominen, sijoitusrahastolain 27 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetty sijoitusrahastorikos, säästöpankkilain (1502/2001) 127 §:ssä säädetty säästöpankkirikos, vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain (162/2014) 22 luvun 5 §:ssä säädetty vaihtoehtorahastorikos. Lisäksi rahoituspalvelun tarjoamiseen liittyvä salassapitovelvollisuuden rikkominen tulee rangaistavaksi salassapitorikoksena rikoslain 38 luvun 1 §:n perusteella.

Rahanpesun torjuntaa koskevan lainsäädännön rikkomisesta annettavina tekoina voidaan pitää niitä, joista säädetään panttilainauslaitoksista annetun lain (1353/1992) 37 §:n 1 momentissa, rikoslain 16 luvun 13 §:ssä, 14 §:ssä, 14 a §:n 1 momentissa, 14 b §:ssä, 30 luvun 7 §:ssä, 7 a §:ssä, 32 luvun 1 §:ssä, 2 §:ssä, 3 §:ssä, 4 §:ssä, 6 §:ssä, 7 §:ssä 8 §:ssä ja 9 §:ssä, 34 a luvun 5 §:ssä, 5 a §:ssä ja 5 b §:ssä sekä 37 luvun 6 §:ssä. Kyse on panttilainausrikoksesta, lahjuksen antamisesta, törkeästä lahjuksen antamisesta, lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, törkeästä lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, törkeästä lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, kätkemisrikoksesta, törkeästä kätkemisrikoksesta, ammattimaisesta kätkemisrikoksesta, tuottamuksellisesta kätkemisrikoksesta, rahanpesusta, törkeästä rahanpesusta, salahankkeesta törkeän rahanpesun tekemiseksi, tuottamuksellisesta rahanpesusta, terrorismirikoksen rahoittamisesta, terroristin rahoittamisesta, terroristiryhmän rahoittamisesta, väärän rahan hallussapidosta. Lisäksi rahanpesun yritys, törkeän rahanpesun yritys, terrorismirikoksen rahoittamisen yritys, terroristin rahoittamisen yritys ja terroristiryhmän rahoittamisen yritys on rangaistava teko.

Petoksia koskevaan ryhmään kuuluvina tekoina voidaan pitää rikoslain 28 luvun 4 §:ssä ja 5 §:ssä, 29 luvun 1 §:ssä, 2 §:ssä, 4 §:ssä, 4 a §:ssä, 4 b §:ssä, 4 c §:ssä, 5 §:ssä, 6 §:ssä, 7 §:ssä ja 7 a §:ssä, 36 luvun 1 §:ssä, 2 §:ssä ja 4 §:ssä, 37 luvun 1 §:ssä, 2 §:ssä, 3 §:ssä, 4 §:ssä, 5 §:ssä, 7 §:ssä, 8 §:ssä, 9 §:ssä ja 11 §:ssä, 40 luvun 8 a §:ssä ja 8 b §:ssä. Kyse on kavalluksesta, törkeästä kavalluksesta, veropetoksesta, törkeästä veropetoksesta, verorikkomuksesta, työeläkevakuutusmaksupetoksesta, törkeästä työeläkevakuutusmaksupetoksesta, avustuspetoksesta,

törkeästä avustuspetoksesta, avustuksen väärinkäytöstä, törkeästä avustuksen väärinkäytöstä, petoksesta, törkeästä petoksesta, vakuutuspetoksesta, rahanväärennyksestä, törkeästä rahanväärennyksestä, lievistä rahanväärennyksestä, rahanväärennyksen valmistelusta, väärän rahan käytöstä, rahajäljitelmän levityksestä, maksuvälinepetoksesta, törkeästä maksuvälinepetoksesta, maksuvälinepetoksen valmistelusta, Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana ja törkeästä Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana. Lisäksi kavalluksen yritys, törkeän kavalluksen yritys, petoksen yritys, törkeän petoksen yritys, rahanväärennyksen yritys, törkeän rahanväärennyksen yritys, lievän rahanväärennyksen yritys ja väärän rahan käytön yritys on rangaistava teko.

Ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden osalta sovellettaviksi tulisivat rikoslain 30 luvun 8 §:ssä säädetty lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 a §:ssä säädetty törkeä lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 10 a §:ssä säädetty tilintarkastusrikos, 36 luvun 5 §:ssä säädetty luottamusaseman väärinkäyttö, 40 luvun 1 §:ssä säädetty lahjuksen ottaminen, 40 luvun 2 §:ssä säädetty törkeä lahjuksen ottaminen, 40 luvun 3 §:ssä säädetty lahjusrikkomus, 40 luvun 4 §:ssä säädetty lahjuksen ottaminen kansanedustajana ja 40 luvun 4 a §:ssä säädetty törkeä lahjuksen ottaminen kansanedustajana.

Rikosrekisterioitteessa ilmeneviä tietoja arvioitaessa on otettava huomioon tietosuoja-asetuksen 10 artiklan säännökset rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Rikostuomioihin liittyvä henkilötietojen käsittely muuten kuin viranomaisen valvonnassa edellyttää, että siitä säädetään unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. EU:n joukkorahoitusasetus ei pidä sisällään säännöksiä rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Sen vuoksi siitä olisi otettava kansalliset säännökset. Tämä tapahtuisi parhaiten sijoittamalla säännös uuteen joukkorahoituspalvelun tarjoajista annettavaksi ehdotettavaan lakiin. Säännöksessä tulisi säätää merkinnästä rikosrekisterioitteen esittämisestä ja otteen palauttamisesta. Ehdotuksella ei ole tarpeen luoda joukkorahoituspalvelun tarjoajalle oikeutta kerätä ja tallettaa otteen esittäjän rikostaustaa koskevia tietoja. Joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi merkitä hankkeen toteuttajaksi aikovaa koskeviin asiakirjoihin vain, että lainmukainen ote on esitetty.

Omistajavalvonta

Joukkorahoituslain 7 §:n 2 momentissa säädetään omistajien luotettavuuden selvittämisestä. Säännöksen mukaan arvio tehdään siitä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään kymmenesosa osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräysvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö. Joukkorahoituslaissa ei ole säädetty menettelystä, jolla voitaisiin kieltää omistus- tai ääniosuuden hankinta tai rajoittaa niiden käyttöä, jos hankinta on tehty vastoin kieltoa tai ilman ennakkoilmoitusta. Finanssivalvonnasta annetun lain ((878/2008) (jäljempänä *FivaL*) 32—32c §:t eivät myöskään sovellu joukkorahoituksen välittäjiin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa edellytetään, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan osakkeenomistajalla, jonka hallussa on vähintään 20 prosenttia osakepääomasta tai äänioikeuksista, ei ole rikosrekisterimerkintöjä, jotka liittyvät kauppa-, maksukyvyttömyys-, rahoituspalvelu- ja rahanpesun torjuntaa koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen. Artiklan 11 kohdan mukaan toimiluvan saaneen joukkorahoituspalvelun tarjoajan on täytettävä kaikkina aikoina toimilupansa ehdot. EU:n joukkorahoitusasetus ei säädi menettelystä, jolla voidaan jatkuvan valvonnan aikana varmistua 12 artiklan 3 kohdan a alakohdan edellytysten täyttymisestä. Sen vuoksi siitä on tarpeen ottaa säännökset kansalliseen lakiin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan jäsenvaltioilla ei ole oikeutta asettaa lisävaatimuksia niille joukkorahoituspalvelun tarjoajille, jotka ovat saaneet toimiluvan EU:n joukkorahoitusasetuksen nojalla. Tästä seuraa, että menettely on pidettävä mahdollisimman yksinkertaisena. FivaL:ssa tarkoitettu menettely on laadittu monimuotoisemman sääntelykehikon pohjalta, eikä sovellu suoraan sellaisenaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun tarkoitukseen. Säännökset on tarkoituksenmukaisinta sijoittaa tarpeellisessa laajuudessaan ehdotettavaan lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta FivaL:ssa omaksuttua menettelyä soveltuvin osin noudattamalla.

Salassapitovelvollisuus

Joukkorahoituslaki sisältää veloitteen pitää salassa joukkorahoituksen välittäjän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä, sen palveluksessa taikka sen toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan tietoon saamansa seikan, joka liittyy palveluntarjoajan asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudelliseen asemaan tai yksityisen henkilökohtaisiin oloihin tai liikesalaisuuteen. Suojatun suostumuksella se on kuitenkin mahdollista. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa palveluntarjoajan yhtiökokoukselle tai sitä vastaavan toimielimen kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle, jäsenelle, yhtiömiehelle eikä muulle henkilölle. Säännös on otettu lakiin tavalla, joka vastaa sijoituspalveluyritysten, vaihtoehtorahastojen hoitajien ja luottolaitosten vastaavaa velvoitetta.

Joukkorahoitusasetuksen salassapitovelvollisuutta koskeva säännös (35 artikla) kohdistuu toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdettaviin tietoihin, jotka koskevat liiketoimintaa- tai toimintaolosuhteita ja muita taloudellisia tai henkilökohtaisia asioita. EU:n joukkorahoitusasetuksessa ei säännellä joukkorahoituspalvelun tarjoajan ja tämän asiakkaan välisestä salassapitovelvollisuudesta ja sen suojasta.

Joukkorahoituslain salassapitovelvollisuutta koskeva säännös ei huomioi rahoitusmarkkinalainsäädännössä omaksuttua käytäntöä, joissa joukkorahoituksen välittäjä kuuluisi samaan konserniin, konsolidointiryhmään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rajoitus- ja vakuutusryhmittymään, jolloin salassapitovelvollisuudesta on säädetty poikkeavasti. Näissä tilanteissa tietoja on voinut luovuttaa konserniin, konsolidointiryhmään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten. Lisäksi palveluntarjoaja on voinut luovuttaa asiakasrekisterissään olevia tietoja markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muita asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle, jos tietojen vastaanottajaa koskee vastaava salassapitovelvollisuus kuin tietojen luovuttajaa. Tällainen poikkeus ei kuitenkaan koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Rahoitusmarkkinoilla vakiintuneen käytännön mukaisesti joukkorahoituslaissa oleva salassapitovelvollisuus on tarpeen säilyttää. Sitä olisi lisäksi tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi paikallaan täydentää vastaamaan muita rahoitusmarkkinoilla toimivia palveluntarjoajia konsernien, konsolidointiryhmien, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien ja samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvien yritysten välillä sallitusta tietojenvaihdosta tilanteissa, joissa luovuttajaa ja vastaanottajaa koskee toisiaan vastaava salassapitovelvollisuus. Samalla huomioitaisiin myös se, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalla voi olla samanaikaisesti useamman eri unionin oikeuden perusteella myönnetty toimilupa ja se voi kuulua erilaisiin konserneihin ja ryhmittymiin. Muotoilussa on lisäksi huomioitava tietosujaa koskeva sääntely.

Finanssivalvonnan valtuudet

Joukkorahoituslain mukaan joukkorahoituslain noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Joukkorahoituslaki ei sisällä erityisiä joukkorahoituksen välittämiseen liittyviä valvontavaltuuksia. EU:n joukkorahoitusasetuksen VI ja VII luku pitävät sisällään velvoitteen määrittää toimivaltaiset viranomaiset, säännöksiä niiden tehtävistä ja niiden välisestä yhteistyöstä sekä valvontavaltuuksia ja seuraamusten määräämistä koskevien valtuuksien käytöstä, muutoksenhakuoikeudesta, päätösten julkistamisesta ja erilaisten ilmoitusten antamisesta EAMV:lle. Tehtävien hoitamisen kannalta jäsenvaltioiden on varmistuttava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on vähintään EU:n joukkorahoitusasetuksen edellyttämät valtuudet. Niissä korostuvat joukkorahoituspalvelun tarjoamisen erityispiirteet ja ne ovat nykyisiä joukkorahoituslain ja FivaL:n säännöksiä laaja-alaisempia, mutta periaatteiltaan pitkälti nykyisiä Finanssivalvonnan valvontavaltuuksia vastaavia.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava valtuudet vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajia ja joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyjä kolmansia osapuolia sekä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, joiden määräysvallassa ne ovat tai jotka ovat niiden määräysvallassa, toimittamaan tietoja ja asiakirjoja. Kyseinen valtuus sisältyy FivaL:n 18 §:n 1 momenttiin ja 22 §:ään muiden kuin tehtäviä hoitamaan nimettyjen kolmansien osapuolten osalta. FivaL:n 19 §:n 3 momentti pitää sisällään oikeuden saada tietoja muulta henkilöltä yksilöityä valvontatointia varten. Säännös on tarkoitettu tietojen saamiseen salassapitovelvollisuuden estämättä muun muassa oikeudenkäyntiasiamiehiltä ja -avustajilta sekä asianajajilta, eikä se sovellu artiklakohdassa tarkoitettuun tilanteeseen. Kolmansien osapuolten liittäminen velvoitteiden piiriin vaatii kansallista täytäntöönpanoa lakiin. Yksinkertaisimmin ja eri täytäntöönpanotoimien tarpeet huomioiden tämä tapahtuu määrittämällä kolmannet osapuolet muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava valtuudet vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajien ja joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyjen kolmansien osapuolten tilintarkastajia ja johtajia antamaan tietoja. Kyseinen valtuus sisältyy jo nykyiseen FivaL:n 19 §:n 1 momenttiin ja 22 §:ään muiden kuin kolmansien osapuolten osalta. Kolmansien osapuolten liittäminen velvoitteiden piiriin vaatii kansallista täytäntöönpanoa lakiin, joka voidaan toteuttaa määrittämällä kolmannet osapuolet muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava valtuudet toteuttaa paikan päällä tehtäviä tarkastuksia tai tutkimuksia muissa tiloissa kuin luonnollisten henkilöiden yksityisasunnoissa, ja tätä varten valtuudet päästä tiloihin asiakirjoihin ja muihin tietoihin tutustumiseksi niiden muodosta riippumatta, jos voidaan perustellusti epäillä, että asiakirjoilla ja muilla tiedoilla, jotka liittyvät tarkastuksen tai tutkimuksen kohteeseen, voi olla merkitystä osoitettaessa kyseisen asetuksen rikkominen. Kyseinen valtuus sisältyy nykyiseen FivaL:n 24 §:n 1 momenttiin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava valtuudet lykätä joukkorahoitustarjousta kerrallaan enintään kymmenellä peräkkäisellä työpäivällä, jos on perusteltu syy epäillä, että tätä asetusta on rikottu, b alakohdan mukaan valtuudet kieltää markkinointiviestintä tai lykätä sitä taikka vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyä kolmatta osapuolta lopettamaan markkinointiviestintä taikka lykkäämään sitä kerrallaan enintään kymmenellä peräkkäisellä työpäivällä, jos on perusteltu syy epäillä, että tätä asetusta on rikottu, c alakohdan mukaan valtuudet kieltää joukkorahoitustarjous, jos ne toteavat, että tätä asetusta on

rikottu, tai jos on perusteltu syy epäillä, että sitä voidaan rikkoa, d alakohdan mukaan valtuudet keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa keskeyttämään joukkorahoituspalvelujen tarjoaminen kerrallaan enintään kymmeneksi peräkkäiseksi työpäiväksi, jos on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu, e alakohdan mukaan valtuudet kieltää joukkorahoituspalvelujen tarjoaminen, jos ne toteavat, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu, f alakohdan mukaan valtuudet saattaa yleiseen tietoon, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli ei noudata velvoitteitaan, g alakohdan mukaan valtuudet julkaista tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta julkaisemaan kaikki olennaiset tiedot, joilla voi olla vaikutusta joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, jotta voidaan varmistaa sijoittajansuoja tai markkinoiden moitteeton toiminta, h alakohdan mukaan valtuudet keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta keskeyttämään joukkorahoituspalvelujen tarjoaminen, jos toimivaltaiset viranomaiset katsovat joukkorahoituspalvelun tarjoajan tilanteen sellaiseksi, että joukkorahoituspalvelun tarjoaminen ei olisi sijoittajien etujen mukaista ja i alakohdan ja 4 kohdan mukaan valtuudet siirtää olemassa olevat sopimukset toiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, jos joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa peruutetaan 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti asiakkaiden ja vastaanottavan joukkorahoituspalvelun tarjoajan suostumuksella, jolloin edellytyksenä on, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalla, jolle voimassa olevat sopimukset siirretään, on oltava lupa tarjota joukkorahoituspalveluja samassa jäsenvaltiossa, jossa alkupe-
räinen joukkorahoituspalvelun tarjoaja oli saanut toimiluvan. Nämä 2 ja 4 kohdan valtuudet ovat uusia ja kohdistuvat ainoastaan joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Sen vuoksi niiden sijoittaminen ehdotettavaan lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta olisi tarkoituksenmukaisinta.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu toteamus siitä, että henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa toimivaltaisen viranomaisen saataville tietoja EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisesti, ei katsota rikkovan mitään tietojen ilmaisemista koskevaa rajoitusta, joka on asetettu sopimuksella taikka lailla, asetuksella tai hallinnollisella määräyksellä, eikä kyseistä henkilöä saa asettaa minkäänlaiseen vastuuvollisuuteen tällaisen ilmoituksen osalta, ilmenee FivaL:n 71 b §:stä. Säännös on kuitenkin kirjoitettu niin, että siinä luetellaan EU-asetuskohtaisesti sen sovellettavuus. Tämän vuoksi säännökseen on tarpeen lisätä EU:n joukkorahoitusasetus.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 31 artiklan säännökset valvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä sisältyvät pääosin jo nykyisin FivaL:n 50, 50 b, 52 ja 53 §:ään. FivaL:n 20 a §:ään olisi kuitenkin artiklan 1 kohdan 2 alakohdan vuoksi tarve lisätä säännös, jonka mukaan Finanssi-
valvonnalla olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada momentissa tarkoitettujen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta koskien ehdotettavassa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain rangaistussäännösten esitutkintaa ja oikeudenkäyntimenettelyä. Artiklan 5 kohdan säännös soveltuisi kuitenkin Finanssi-
valvontaan sillä perusteella, että se määritettäisiin EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Vastaava koskisi myös 6 kohtaa. FivaL:n 53 §:n 4 kohtaa on tarpeen täydentää niin, että Finanssi-
valvonta voisi kieltäytyä yhteistyöstä myös tilanteissa, jossa se vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti rikostutkintaan.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 32 artiklan säännökset kuvaavat toimivaltainen viranomaisten ja EAMV:n välistä yhteistyötä ja siinä viitataan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen

(EU) N:o 1095/2010 Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta⁷. Ne soveltuvat Finanssivalvontaa sillä perusteella, että se olisi EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 33 artikla edellyttää, että toimivaltainen viranomainen tekee yhteistyötä niiden viranomaisten kanssa, jotka vastaavat sellaisen toiminnan valvonnasta, jota joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi harjoittaa joko muun unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön perusteella. Tällaisesta muusta toiminnasta säädetään 12 artiklan 13 kohdassa ja 14 kohdassa. Nykyisten joukkorahoituksen välittäjien harjoittama muu toiminta on sellaista, jota valvoo Finanssivalvonta tai toiminta ei ole sääntelyn ja valvonnan piirissä. Kaikki unionin oikeuden tarjoamat mahdollisuudet eivät ole enakkoon arvioitavissa. Ehdotettavaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaan lakiin olisi syytä ottaa säännös, joka edellyttäisi yhteistyötä Finanssivalvonnalta kaikkien niiden viranomaisten kanssa, jotka osallistuvat kokonaisuuden valvontaan. Hallintolain (434/2003) 10 § velvoittaa viranomaisten väliseen yhteistyöhön ja varmistaa osaltaan kokonaisuuden valvonnan toteutumista EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittamalla tavalla.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 35 artiklassa tarkoitetuista toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdettavista tiedoista ja niihin liittyvästä salassapitovelvollisuudesta säädetään jo nykyisin julkisuuslaissa ja FivaL:ssa. Tietosuojaa koskeva 36 artikla on luonteeltaan informatiivinen ja viittaa muihin jo olemassa oleviin EU:n asetuksiin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 37 artiklassa säädetään suojatoimista tilanteessa, jossa toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saanut joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetyt kolmannet osapuolet ovat syyllistyneet sääntöjenvastaisuuksiin tai joukkorahoituspalveluntarjoajat tai kolmannet osapuolet ovat rikkoneet EU:n joukkorahoitusasetuksen velvoitteitaan. Näissä tilanteissa toimivaltaisen viranomaisen olisi ilmoitettava havainnostaan sekä kotivaltiovalvojalle että EAMV:lle. Artiklassa on myös menettelyistä, jos joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai kolmas osapuoli jatkaa sääntelyn vastaista toimintaa. Sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen, jossa joukkorahoituspalveluja tarjotaan, on asiasta kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja EAMV:lle ilmoitettavaan toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet sijoittajien suojaamiseksi ja ilmoitettava niistä ilman aiheutonta viivytyksiä komissiolle ja EAMV:lle. FivaL:n 52 §:n 2 momentissa säädetään tietojenvaihdosta ETA-valtioiden valvontaviranomaisten välillä. Säännös ei edellytä, että tieto ilmoitettaisiin myös EAMV:lle. Säännös kattaa toimijat, jolloin sen piirissä voidaan katsoa olevan myös artiklassa tarkoitettut kolmannet osapuolet. Finanssivalvonnalta annetun lain 61 §:ssä säädetään tilanteista, joissa ulkomainen valvottava jatkaa kotivaltiovalvojan toimenpiteistä riippumatta säännösten vastaista toimintaa sekä siihen liittyvästä ilmoitusmenettelystä kotivaltiovalvojalle ja EAMV:lle. Pykälän säännökset kattavat sekä palvelun tarjoamisen sivuliikkeestä käsin että sivuliikettä perustamatta. EU:n joukkorahoitusasetuksen säännösten liittäminen osaksi 61 §:n kokonaisuutta edellyttäisi muutoksia useaan momenttiin ja lain ulkomaisen valvottavan käsitteeseen. Se myös muuttaisi säännöksen logiikkaa, koska EU:n joukkorahoitusasetus käsittelee rajatylittävää toimintaa erityisellä tavalla, eikä tee selkeää eroa palvelun tarjoamiseen ilman sivukonttoria tai siitä käsin. Lisäksi se edellyttää, että toimenpiteitä voidaan kohdistaa myös kolmansiin osapuoliin, joita on nimetty hoitamaan joukkorahoituspalvelujen

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus [\(EU\) N:o 1095/2010](#) Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta

tarjoamiseen liittyviä tehtäviä. Tämän vuoksi täytäntöönpanotoimet olisi tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa ehdotetussa laissa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta ja toimenpiteiden osalta viittaamalla FivaL:n 61 §:n 3 ja 4 momenttiin soveltuvin osin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 38 artikla pitää sisällään velvoitteen toimivaltaisten viranomaisien suorittamasta valitusten käsittelystä. Säännös soveltuisi Finanssivalvontaan sillä perusteella, että se määritettäisiin EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi.

Hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet sekä rikosoikeudellinen vastuu

Joukkorahoituslaki säätelee tilanteista, joissa Finanssivalvonta voi määrätä rike- tai seuraamusmaksun. Rikemaksu voidaan määrätä, jos joukkorahoituksen välittäjä laiminlyö velvoitteen kuulua suosituksia antavaan toimielimeen tai ilmoittaa siitä asianmukaisesti Finanssivalvonnalle. Seuraamusmaksu voidaan puolestaan määrätä, jos joukkorahoituksen välittäjä laiminlyö tai rikkoo säännöksiä, jotka on toteutettu viittaustekniikalla sijoituspalvelulaissa tarkoitettuun eturistiriitojen hallintaan, asiakasta koskevien tietojen hankkimiseen sijoituksen ylittäessä 2 000 euroa, tiedonantovelvollisuuteen sekä säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, puhelujen tallentamisesta ja asiakasvalitusten käsittelystä. Seuraamusmaksu voidaan lisäksi määrätä, jos laiminlyönti tai rikkominen koskee joukkorahoituslain 10—12 §:ssä tarkoitettua asiakasvarojen hallintaa ja hallussapitoa koskevia säännöksiä, tiedonantovelvollisuutta tai asiakkaan tuntemisvelvollisuutta.

Joukkorahoituslaki pitää sisällään rikosoikeudellisia rangaistussäännöksiä. Toiminta ilman asianmukaista rekisteröintiä on kriminalisoitu. Vastaavasti varojen hankkiminen joukkorahoituksella sellaiselle joukkorahoituksen saajalle, joka on konkurssissa, on tuomittavaa, jos teko on tahallinen tai tehty törkeästä huolimattomuudesta. Rangaistus joukkorahoitusrikoksesta on sakkoa tai vankeutta enintään yksi vuosi, jollei teko ole vähäinen tai muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta. Lisäksi salassapitovelvollisuuden rikkominen on rangaistussäännösten piirissä. Sen rangaistusasteikko määräytyy rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 1 kohta edellyttää, että jäsenvaltiot antavat toimivaltaisille viranomaisille kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti valtuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia ja toteuttaa muita asianmukaisia hallinnollisia toimenpiteitä ainakin rikkomuksiin, jotka koskevat ainakin 3 artiklan säännöksiä joukkorahoituspalvelujen tarjoamisesta, 4 artiklan säännöksiä hallinnon tehokkuudesta ja vakaudesta, 5 artiklan säännöksiä asianmukaista huolellisuutta koskevista vaatimuksista, 6 artiklan 1—6 kohdan säännöksiä yksilöllisestä lainasalkunhoidosta, 7 artiklan 1—4 kohdan säännöksiä valitusten käsittelystä, 8 artiklan 1—6 kohdan säännöksiä eturistiriidoista, 9 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksiä ulkoistamisesta, 10 artiklan säännöksiä varojen säilytys- ja maksupalvelujen tarjoamisesta, 11 artiklan säännöksiä vakavaisuusvaatimuksista, 12 artiklan 1 kohdan säännöksiä toimiluvan hakemisesta, 13 artiklan 2 kohdan säännöksiä toimiluvan laajentamisesta, 15 artiklan 2 kohdan säännöksiä velvoitteesta sallia Finanssivalvonnan suorittaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimipaikalla tarkastuksen sen arvioimiseksi, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja noudattaa EU:n joukkorahoitusasetusta, 15 artiklan 3 kohdan säännöksiä velvoitteesta toimittaa Finanssivalvonnalle tiedot ilman aiheutonta viivytystä kaikista toimiluvan edellytyksiin liittyvistä olennaisista muutoksista sekä velvoite Finanssivalvonnan pyynnöstä toimittaa tiedot, jotka tarvitaan sen arvioimiseksi, noudattaako joukkorahoituspalvelun tarjoaja EU:n joukkorahoitusasetusta, 16 artiklan 1 kohdan säännöksiä raportointivelvoitteesta, 18 artiklan 1 ja 4 kohdan säännöksiä joukkorahoituspalvelujen rajat ylittävistä tarjoamisesta, 19 artiklan 1—6 kohdan säännöksiä asiakkaille annettavista tie-

doista, 20 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksiä maksukyvyttömyysasteen ilmoittamisesta, 21 artiklan 1—7 kohdan säännöksiä sijoitustietämystä kartoittavasta testistä ja tappionsietokyvyn simuloinnista, 22 artiklan säännöksiä sopimusta edeltävästä harkinta-ajasta, 23 artiklan 2—13 kohdan säännöksiä sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta, 24 artiklan säännöksiä sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta alustatasolla, 25 artiklan säännöksiä ilmoitustaulusta, 26 artiklan säännöksiä asiakirjojen saannista, 27 artiklan 1—3 kohdan säännöksiä markkinointiviestintää koskevista vaatimuksista ja kieltäytymistä yhteistyöstä tai tietojen toimittamisesta 30 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvan tutkimuksen, tarkastuksen tai pyynnön yhteydessä. Hallinnollisista seuraamuksista tai muista hallinnollisista toimenpiteistä voidaan luopua, jos niitä edellyttäviin rikkomuksiin päätetään kansallisesti soveltaa rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Hallinnollisista seuraamuksista säädetään FivaL:n 4 luvussa. Lisäksi seuraamusmaksun kohteena olevista teoista tai laiminlyönneistä on ollut tapana säätää sektorilaissa, jos sellainen on, jolloin sekä sektorilaissa että FivaL:n 40 §:ssä viitataan toisiinsa. Käytäntöä on perusteltua jatkaa, ottaa 39 artiklan 1 kohdassa luetellut teot ehdotettavaan lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta ja tehdä sitä koskeva muutos FivaL:n 40 §:n 1 momentin luetteloon.

EU:n joukkorahoitusasetuksen edellyttämät hallinnolliset seuraamukset tai muut hallinnolliset toimenpiteet kohdistuvat huomattavasti laajempaan kirjoon rikkomuksia kuin joukkorahoituslaki ja edellyttää tämän huomioimista lainsäädännössä. Toisaalta EU:n joukkorahoitusasetuksen sääntely on muutoinkin joukkorahoituslain sääntelyä kattavampaa. Suomessa on ollut käytäntönä kriminalisoida luvaton palveluntarjonta rahoituspalvelujen tarjoamisessa. Rikosoikeudellisen seuraamuksien voidaan katsoa tehostavan toimilupavalvontaa ja ehkäisevän ennalta luvattonta palveluntarjontaa. Tämä puoltaa sen pitämistä voimassa. Koska rikosoikeudelliset seuraamukset kohdistetaan vain luonnollisiin henkilöihin, luvattomaan palveluntarjontaan on ulotettava hallinnolliset seuraamukset, jotta sääntelyn tavoite toteutuisi myös oikeushenkilöiden tekojen ja laiminlyöntien kohdalla.

EU:n joukkorahoitusasetus ei käsittele salassapitovelvollisuutta muutoin kuin toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdettavista tiedoista. Asiakkaan tai muun rahoituspalvelun tarjoajan toimintaan liittyvän henkilön taloudelliseen asemaan tai yksityisen henkilökohtaisiin oloihin taikka liikesalaisuuteen liittyvien tietojen suojaamisesta on ollut Suomessa tapana varmistua kriminalisoimalla salassapitovelvollisuuden vastainen toiminta. Näin on toimittu myös joukkorahoituslaissa ja käytäntöä on syytä jatkaa.

EU:n joukkorahoitusasetus ei suoraan tunnista rikesakon kaltaista hallinnollista seuraamusta. Muiden hallinnollisten toimien määritelmä ei ole ollut yksiselitteinen. Rikesakko kohdistuu joukkorahoituslaissa laiminlyöntiin kuuluva suosituksia antavaan toimielimeen ja siitä johtuvaa tiedonantovelvollisuutta valvojalle. EU:n joukkorahoitusasetus ei pidä sisällään vastaavaa velvoitetta. Joukkorahoituslaki ehdotetaan kumottavaksi, jolloin myös rikesakkoa koskeva säännös kumoutuu. Epäselvyyksien välttämiseksi rikesakkoa koskevasta FivaL:n 38 §:stä on tarpeen poistaa viittaus joukkorahoituslakiin.

Hallinnollisten seuraamusten ja muiden hallinnollisten toimenpiteiden tulisi 39 artiklan 1 kohdan mukaan olla tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Nykyinen FivaL:n 41 §:n 2 momentti sisältää jo nykyisin vastaavat edellytykset.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohta edellyttää, että kansallisesti varmistetaan toimivaltaisille viranomaisille valtuudet määrätä hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa luetelluista rikkomisista, joita ovat ainakin a alakohdan julkinen ilmoitus, josta käy ilmi rikkomisesta vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimi sekä rikkomisen luonne, b alakohdan määräys, jossa

luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kielletään jatkamasta rikkomisen käsittävää toimintaa ja olemaan toistamatta sitä, c alakohdan kielto, jossa rikkomisesta vastuussa olevan oikeushenkilön hallintoelimen jäsentä tai muuta rikkomisesta vastuussa olevana pidettyä luonnollista henkilöä kielletään hoitamasta johtotehtäviä joukkorahoituspalvelun tarjoajissa, d alakohdan hallinnollinen sakko, jonka enimmäismäärä on vähintään kaksi kertaa suurempi kuin rikkomisesta saatu hyöty, jos se voidaan määrittää, vaikka määrä ylittäisi e alakohdassa säädetyt enimmäismäärät, e alakohdan mukaan oikeushenkilön osalta hallinnollinen sakko, jonka enimmäismäärä on vähintään 500 000 euroa tai enintään viisi prosenttia kyseisen oikeushenkilön vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta viimeisimmän käytettävissä olevan, ylimmän hallintoelimen hyväksymän tilinpäätöksen mukaisesti. Jos oikeushenkilö on emoyritys tai sellaisen emoyrityksen tytäryritys, jonka on laadittava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU⁸ (23) mukaisesti konsernitilinpäätös, asiaankuuluva vuotuinen kokonaisliikevaihto on koko konsernin emoyrityksen ylimmän hallintoelimen hyväksymän viimeisen käytettävissä olevan konsernitilinpäätöksen mukainen vuotuinen kokonaisliikevaihto tai vastaavan tyyppinen tulo tilinpäätöksiin sovellettavan asiaankuuluvan unionin oikeuden mukaisesti ja f alakohdan mukaan luonnollisen henkilön osalta hallinnollinen sakko, jonka enimmäismäärä on vähintään 500 000 euroa. Artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää lisäseuraamuksista tai -toimenpiteistä ja tässä asetuksessa säädetyjä korkeammista hallinnollisista sakoista sekä rikkomisesta vastuussa olevien luonnollisten henkilöiden että oikeushenkilöiden osalta. Artiklan 2 kohdan a alakohdan valtuus julkisesta varoituksesta sisältyy jo nykyisen FivaL:n 39 §:ään. Artiklakohdan b alakohdan valtuus kielto määräyksen antamisesta edellyttää FivaL:n 33 §:ssä tarkoitettua yksilöidympää säännöstä, mikä on ollut käytäntö esimerkiksi sijoituspalvelulain 16 a luvun 1 §:ssä ja jota vastaava säännös tulisi ottaa myös lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta. FivaL:n 28 §:n 1 momentin kielto on määräaikainen, joten se ei toteuta täysin artiklakohdan c alakohdan vaatimusta, minkä vuoksi lainkohtaan olisi otettava säännös myös pysyvästä kiellosta. Hallinnollisen sakon enimmäismäärää koskevat d-f alakohdan säännökset poikkeavat muista FivaL:n 41 §:n seuraamusmaksujen perusteista, joten niistä olisi otettava omat erityissäännöksensä sanottuun pykälään. Kansallisesti ei ehdoteta säädettävän EU:n joukkorahoitusasetusta korkeammista hallinnollisten seuraamusmaksujen enimmäismääristä. Seuraamusmaksun enimmäismäärä voitaisiin kuitenkin EU:n joukkorahoitusasetuksen edellyttämällä tavalla ylittää niissä tilanteissa, joissa rikkomuksella saavutettu määritettävissä oleva hyöty tai vältetty tappio olisi kyseisiä enimmäismääriä suurempi. Näissä tilanteissa seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi olla kaksi kertaa niin suuri kuin rikkomisella saatu hyöty.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 40 artikla sisältää säännökset valvontavaltuuksien ja seuraamusten määräämistä koskevista valtuuksien käytöstä. Artiklan 1 kohta ei edellytä kuin yhtä muutosta, sillä FivaL:n 41 § sisältää jo nykyisin EU:n joukkorahoitusasetuksen säännöksiä vastaavat tekijät, jotka on otettava huomioon seuraamusmaksua määrätessä. Ainostaan artiklan 1 kohdan h alakohdan velvoite huomioida myös rikkomisen vaikutukset sijoittajien etuihin olisi pantava kansallisesti täytäntöön.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 41 artiklassa on säännökset muutoksenhakuoikeudesta. Säännös edellyttää täytäntöönpanoa ainoastaan siltä osin kuin kyse on toimilupahakemuksen käsittelystä

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi [2013/34/EU](#) tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta

niin, ettei kaikki vaadittavat tiedot sisältäneestä toimilupahakemuksesta ole tehty päätöstä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä. Muutoin FivaL:n ja hallintolain säännökset ovat riittäviä.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 42 artiklassa säädetään hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä koskevan päätöksen julkaisemisesta. Kyseinen säännös ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä FivaL:n 43 §:n säännökset hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistamisesta vastaavat jo nykyisin kyseisen artiklan edellytyksiä. Artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan artiklassa tarkoitettua julkistamisvelvollisuutta ei tule soveltaa päätöksiin, joissa määrätään luonteeltaan tutkinnallisista toimenpiteistä. Kyseinen kohta ei myöskään edellytä täytäntöönpanoa, sillä FivaL:n 43 §:n 4 momentin mukaan säännöksessä tarkoitettujen päätösten julkistamisvelvollisuus kohdistuu ainoastaan siinä erikseen lueteltuihin valvonnallisiin toimenpiteisiin, eikä esimerkiksi FivaL:ssa säädetyistä tutkinnallisista toimenpiteistä tehtyihin päätöksiin. Finanssivalvonta tekee käytännössä myös harvoin varsinaisia hallintopäätöksiä tutkinnallisista toimenpiteistä.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 43 artikla käsittelee hallinnollisista seuraamuksista ja hallinnollisista toimenpiteistä ilmoittamista arvopaperimarkkinaviranomaiselle. FivaL:n 44 a § vastaa artiklaa muuten paitsi, että sen 1 kohdan 2 alakohdan vuosittaisten yhdistelmä tietojen osalta 2 momentin 3 kohdasta puuttuvat tiedot rikostutkinnoista ja rikosoikeudellisista seuraamuksista, jotka tulisi siihen lisätä. Vastaava velvoite on myös muualla unionin oikeudessa, kuten rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 71 artiklan 4 kohdan 2 alakohdassa. Tämä puoltaa lisäyksen toteuttamista yleisessä muodossa FivaL:ssa.

Valvontamaksu

Joukkorahoituksen välittäjälle on Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (879/2008) asetettu ainoastaan perusmaksu. Se on suuruudeltaan lain 6 §:n 1 momentissa määritetty 2 140 euroa. Joukkorahoituksen välittäjät ovat FivaL:ssa tarkoitettuja muita finanssimarkkinoilla toimivia ja niiden oikeus joukkorahoituksen välittämiseen perustuu Finanssivalvonnan rekisteröimiseen. EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että joukkorahoituspalvelun tarjoajilla on toimilupa. Toimintaa koskeva sääntely laajenee ja samalla Finanssivalvonnan valvontatehtävien laajuus muuttuu. Tämän vuoksi on perusteltua, että joukkorahoituksen välittäjille asetetaan perusmaksun rinnalle myös suhteellinen valvontamaksu. Suhteellisen valvontamaksun määräytymisperusteena voi Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 2 §:n 3 momentin mukaan olla maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumma, hallinnoitujen sijoitusrahastojen tai hoidettujen vaihtoehtorahastojen varoien yhteismäärä, liikevaihto tai jäsenmaksutulo mahdollisine laissa mainittuine täsmennyksineen. Maksuperustevaihtoehtoista joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen toiminnan ansaintalogiikka huomioiden soveltuu parhaiten liikevaihto. Tuotot perustuvat asiakkailta kerättäviin erilaisiin palkkioihin. Finanssivalvonnan tehtävien laajentuessa on perusteltua, että nykyisen perusmaksun lisäksi asetettavan suhteellisen maksun määrä prosentteina maksuperusteesta eli liikevaihdosta olisi 0,1 prosenttia. Yhteisöllä, jolla on toimilupa joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, voi olla samanaikaisesti maksuvelvollisuus useammalla kuin yhdellä Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa säädetyllä perusteella. Kyseisen lain 2 §:n 4 momentin mukaan maksu peritään kuitenkin vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksumuutokseen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Joukkorahoituslaki ehdotetaan kumottavaksi ja sen tilalle ehdotetaan uutta lakia joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta. Uuteen lakiin otettaisiin säännökset, jotka ovat välttämättömiä EU:n joukkorahoitusasetuksen täytäntöönpanoon toteuttamiseksi, kuten toimivaltaisen viranomaisen määrittäminen ja tarpeelliset valvontavaltuudet, hallinnolliset ja rikosoikeudelliset seuraamukset siltä osin, kun niistä ei säädetä FivaL:ssa, toimilupahakemukseen liittyvä muutoksenhakuoikeus, omistajavalvonta, rikostuomioita koskevien henkilötietojen käsittely ja avaintietoasiakirjaa koskeva vahingonkorvausvelvollisuus. Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetun raja-arvon ylittävästä lainamuotoisesta joukkorahoituksesta, joukkorahoituspalvelun tarjoajalle sallitusta muusta toiminnasta, vahingonkorvausvelvollisuudesta nykyistä laajemmin joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsenen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenen, vastuullisen yhtiömiehen ja toimitusjohtajan osalta sekä salassapitovelvollisuudesta ja sen rikkomiseen liittyvästä rikosoikeudellisesta seuraamuksesta .

Hallituksen jäsenen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenen, vastuullisen yhtiömiehen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvastuu rajoittuisi toiminnan järjestämistä koskevien velvoitteiden rikkomiseen tahallisesti tai huolimattomasti. Vaikka esimerkiksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan mukainen avaintietoasiakirjan sisällön puutteita koskeva vahingonkorvausvelvollisuus ehdotetaan asetettavaksi vastaavia tiedonantovelvollisuutta koskevien asiakirjojen tavoin vain hankkeen toteuttajalle, joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai sen hallituksen jäsen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsen, vastuullinen yhtiömies ja toimitusjohtaja voisivat ehdotuksen mukaan olla vahingonkorvausvelvollisia sen vuoksi, että ne ovat laiminlyöneet 23 artiklan veloitteen joukkorahoituspalvelun tarjoajalle huolehtia asianmukaisista menettelyistä avaintietoasiakirjan tarkastamiseksi tai toimenpiteiksi, mikäli se havaitsee puutteita, virheellisyyksiä tai epätarkkuuksia.

Uudessa joukkorahoituspalvelun tarjoamista koskevassa laissa säädettäisiin joukkorahoituspalvelun tarjoajalle sallitusta muusta toiminnasta niin, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi tarjota myös EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetun raja-arvon ylittäviä lainamuotoisia rahoituskierroksia. Keskeistä olisi huomioida toiminnan suhde yhden toimiluvan periaatteeseen ETA-valtioissa, mikä koskee vain raja-arvon sisällä olevaa palveluntarjontaa. Myös raja-arvon ylittävään toimintaan sovellettaisiin EU:n joukkorahoitusasetuksen säännöksiä. Tämä edellyttäisi toimiluvan hakemista. Lisäksi joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi harjoittaa toimintaa, joka liittyy yritysten pääomarakenteisiin, liiketoimintastrategiaan tai yritysjärjestelyihin ja muihin niihin liittyviin kysymyksiin koskevaan neuvontaan ja palveluihin. Kyse on samasta toiminnasta, jota sijoituspalveluyritys voi harjoittaa oheispalveluna sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella ja joka ei erikseen tarjottuna edellytä toimilupaa. Muu toiminta tulisi ilmetä joukkorahoituspalveluntarjoajan toimiluvasta. Joukkolainanhaltijoiden edustajista annettuun lakiin ehdotetaan teknistä muutosta, jotta joukkorahoituksen välittäjien nykyinen oikeus toimia kyseisen lain mukaisina edustajina olisi myös jatkossa mahdollista joukkorahoituspalvelun tarjoajina. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien muusta kansallisen lainsäädännön mukaisesti sallitusta toiminnasta säädettäisiin kootusti, mikä joukkolainanhaltijoiden edustajana toimimisen osalta toteutettaisiin ehdotettavassa laissa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta viittauksella joukkolainanhaltijoiden edustajana toimimista varsinaisesti sääntelevään lakiin.

Joukkorahoituslaki ei rajaa lainamuotoista joukkorahoitusta tietyn raja-arvon mukaiseen toimintaan. Vähintään nykyisen tasoisen sijoittajansuojan säilyttämiseksi, toiminnan luotettavuus-

den varmistamiseksi ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi EU:n joukkorahoitusasetusta sovellettaisiin myös lainamuotoisiin rahoituskierroksiin, jotka ylittävät raja-arvon ilman, että palveluntarjoaja muutoin tarjoaisi raja-arvon mukaisia rahoituskierroksia.

Sijoituspalvelulakiin ehdotettavien muutosten tavoitteena on välttää päällekkäisyyttä sijoituspalvelulain ja EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalojen välillä. Sijoituspalvelulakia ei sovellettaisi niissä tilanteissa, joissa kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettusta joukkorahoituspalvelun tarjoajasta. Muutos perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin tehtyyn muutokseen, joka pantaisiin ehdotuksella täytäntöön. Viittaus muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoamista koskeva viittaus joukkorahoituslakiin poistettaisiin, koska jatkossa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksessa ja ehdotettavassa uudessa laissa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain soveltamisalasta ehdotetaan poistettavaksi joukkorahoituksen välittäjät. Joukkorahoituspalvelun tarjoajia ei lisättäisi tilalle, koska EU:n joukkorahoitusasetus jättää joukkorahoituspalvelun tarjoajat velvoitteiden ulkopuolelle. EU:n joukkorahoitusasetuksessa on vaihtoehtoiset suojakeinot, minkä vuoksi rikosrekisterilakiin ehdotetaan muutosta, jonka perusteella luonnollinen henkilö, joka hakee rahoitusta joukkorahoituspalvelun kautta elinkeinotoimintaansa yritysrahoitustarkoituksessa, voisi saada itseään koskevan rikosrekisteriotteen näyttäväkseen joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, että häntä koskevia rikosrekisterimerkintöjä ei ole teoista, joita tarkoitetaan EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan alakohdassa. Oikeushenkilöllä tällainen oikeus jo on. Ehdotuksessa tarkoitettu rekisteriotte annettaisiin ja toimitettaisiin vain henkilölle, joka on oikeutettu sen saamaan. Rekisteriotetta pyydetessä olisi ilmoitettava tarkoitus, johon sitä tarvitaan. Rikosrekisteriotteeseen on rikosrekisterilain 7 §:n 2 momentin perusteella merkittävä, mitä tarkoitusta varten se on annettu. Säännöksillä pyritään osaltaan vaikuttamaan siihen, ettei otetta käytettäisi muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on annettu. Tällä menettelyllä turvattaisiin hankkeen toteuttajan, joka on luonnollinen henkilö, oikeutta yksityisyyteen. Lisäksi rikosrekisterilakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä muita täsmäntäviä muutoksia. Joukkorahoituspalvelun tarjoajista annettavaksi ehdotettavaan lakiin otettaisiin täydentävä säännös tietosuojan varmistamiseksi, kun luonnollinen henkilö esittää rikosrekisteriotteen joukkorahoituspalvelun tarjoajalle. Tällä menettelyllä turvattaisiin oikeutta yksityisyyteen. Arkaluonteisena tietona pidetään henkilötietoja, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta. Ehdotuksella ei annettaisi joukkorahoituspalvelun tarjoajalle oikeutta käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja.

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että se huomioisi, että joukkorahoituksen välttäjistä tulee EU:n joukkorahoitusasetuksen kautta Finanssivalvonnan toimilupavalvottavia nykyisen rekisteröitymisen sijaan ja että sääntelyn velvoitteet ja siten valvontatehtävät lisääntyvät. Nykyisen perusmaksun rinnalle ehdotetaan suhteellista valvontamaksua. Suhteellinen valvontamaksu määräytyisi palveluntarjoajan liikevaihdon perusteella ja se olisi 0,1 prosenttia. Perusmaksu pysyisi nykyisellään vuotuisessa 2 140 eurossa.

Vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan teknistä muutosta, jotta vakuutusyhtiöt voisivat liitännäistointina toimia joukkorahoituspalvelun tarjoajien edustajana. Asiamiestoimintaa rajoittaa kuitenkin EU:n joukkorahoitusasetuksen kannustinsäännökset.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Vaikutukset kotitalouksiin

Joukkorahoituspalvelun välityksellä sijoittavien kotitalouksien määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Eri lähteistä saatujen tietojen avulla voidaan päätellä, että muutama kymmenen tuhatta suomalaista yksityistä henkilöä on sijoittanut joukkorahoituksen välittäjien tarjoamiin kohteisiin. Kunnollista tilastoa sijoittajamäärästä ei ole. EU:n joukkorahoitusasetus parantaa sijoittajien tiedonsaantioikeutta ja edellyttää joukkorahoituspalveluntarjoajaa aiempaa tarkemmin arvioimaan joukkorahoituksen soveltuvuutta asiakkaalle. Se sisältää myös harkinta-ajan, jonka aikana eivaltunut asiakas, jollaisina suurinta osaa kotitalouksista voidaan pitää, voi milloin tahansa perua tarjouksensa esittämättä perusteluja ja ilman seuraamuksia. Lisäksi rajan yli sijoittaminen helpottuu, mikä saattaa laajentaa tarjolla olevien sijoituskohteiden määrää.

4.2.1.2 Vaikutukset yrityksiin

Vaikutukset joukkorahoituspalvelun tarjoajiin

EU:n joukkorahoitusasetuksen ja siten myös hallituksen esityksen ehdotusten merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat joukkorahoitusta tarjoaviin yrityksiin. Kesäkuussa 2021 Finanssivalvonnan valvottavaluettelon mukaan 13 toimijaa tarjoaa joukkorahoituksen välittämistä.

Hallituksen esityksessä esitetään, että nykyinen joukkorahoituslaki kumotaan ja se korvautuu osaksi EU-lainsäädännöllä ja osaksi hallituksen esityksen ehdotuksilla. EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajalla on jatkossa oltava toimilupa, mikä tarkoittaa, että kaikki joukkorahoituksen välittäjät joutuvat hakemaan toimiluvan, jos ne aikovat jatkossakin tarjota joukkorahoituspalvelua.

Finanssivalvonta perii toimiluvasta maksun. Finanssivalvonta veloittaa joukkorahoituksen välittäjäksi rekisteröitymisestä 1 700 euroa. Esimerkiksi sijoituspalveluyrityksen toimiluvan hakemisesta Finanssivalvonta veloittaa 8 000 euroa. On todennäköistä, että jatkossa joukkorahoituspalveluntarjoajan toimiluvan hakemisesta perittävä maksu nousee muutama tuhatta euroon.

Ehdotuksen mukaan rekisteröityneestä joukkorahoituksen välittäjästä toimilupavalvottavaksi siirtyvän joukkorahoituspalvelun tarjoajan olisi maksettava valvonnasta vuosittain 2 140 euroa perusmaksua ja sen lisäksi suhteellista valvontamaksua 0,1 prosenttia liikevaihdosta. Nykylainsäädännön mukaan joukkorahoituksen välittäjän valvontamaksu on kiinteä 2 140 euroa valvontamaksua vuodessa. Valvontamaksu nousisi ehdotuksen mukaan ainoastaan suhteellisen valvontamaksun verran. Nousua perustellaan ehdotuksessa lisääntyvällä toimintaa koskevalla sääntelyllä ja siitä johtuvalla valvontatarpeen kohoamisella. Joukkorahoituksen välittäjien liikevaihdoissa on suuria eroja ja ne vaihtelevat muutamasta kymmenestä tuhannesta eurosta yli viiteen miljoonaan euroon. Valvontamaksu nousisi siten suhteellisen valvontamaksun vuoksi eri toimijoilla muutamasta kymmenestä eurosta muutama tuhatta euroon. Näin vuotuinen valvontamaksu olisi jatkossa kokonaisuudessaan toimijasta ja toimijan koosta riippuen vajaasta 2 200 eurosta reiluun 8 000 euroon. Osan valvontamaksu ei kasva merkittävästi, mutta osalla se moninkertaistuu. On kuitenkin huomattava, että osalla rekisteröityneistä joukkorahoituksen välittäjistä on myös muuta toimintaa, joka on Finanssivalvonnan toimiluvan ja valvonnan piirissä

ja johon liittyy valvontamaksu, joka perustuu liikevaihtoon. Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain mukaan valvontamaksu peritään vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun niissä tilanteissa, joissa maksuvelvollisuus syntyy useammalla kuin yhdellä kyseisessä laissa säädetyllä perusteella. Näin valvontamaksun muutos voi olla joissain tilanteissa todellisuudessa pienempi.

EU:n joukkorahoitusasetus muuttaa joukkorahoituksen välittäjän velvoitteita nykyiseen. Joukkorahoituksen välittäjät ovat keskenään hyvin heterogeenisiä, jolloin vaikutukset eri toimijoihin voivat erota merkittävästi toisistaan. Uuteen lainsäädäntöön sopeutuminen aiheuttaa kertaluonteisia kustannuksia toimijoille. Näiden lisäksi uudet velvoitteet aiheuttavat myös todennäköisesti jatkuvaluonteisia kustannuksia. Käytännössä lisääntyvät velvoitteet ja toimintatapojen tarkempi rajaaminen voi vaikuttaa joukkorahoituksen tarjonnan kannattavuuteen. On mahdollista, että palvelua ei voi enää tarjota samoilla keinoilla kuin aiemmin tai sitä ei ole mahdollista tarjota joukkorahoituksena. Esimerkiksi EU:n joukkorahoitusasetus ei tunnista sidosasiamiesten käyttöä jakelukeinona ja ilmoitustaulua koskeva sääntely rajoittaa aiempia toimintatapoja. Lisäksi luottolimiittien myöntämistä joukkorahoituksen välittäjän omista varoista voidaan pitää EU:n joukkorahoitusasetuksen eturistiriitoja koskevan sääntelyn vastaisena, koska joukkorahoituspalvelun tarjoajat eivät saa osallistua joukkorahoitustarjouksiin joukkorahoituslustoillaan.

Vaikutukset joukkorahoitusta hakeviin yrityksiin

Joukkorahoituksella pyritään rahoittamaan elinkeinotoimintaa, minkä takia muutoksilla joukkorahoituspalveluntarjoajiin on vaikutusta myös joidenkin yritysten rahoitukseen. Joukkorahoitus on verrattain pieni yritysten rahoitusmuoto. Suomen Pankin joukkorahoitustilastojen⁹ mukaan vuonna 2020 suomalaiset yritykset saivat joukkorahoituslustojen kautta rahoitusta 199 miljoonan euron arvosta. Tästä 62 prosenttia oli lainamuotoista ja 37 prosenttia sijoitusmuotoista. Hyödyke- ja vastikemuotoisen joukkorahoituksen osuus oli vähäinen. Yhteensä onnistuneita rahoituskierroksia oli reilut 11 200 vuonna 2020. Suomen Pankin tilastojen mukaan joukkorahoituslustojen kautta välitettävä rahoitus on kasvanut viime vuosina. Kuitenkin sen merkitys osana yritysrahoitusta on melko vähäinen. Suomen Pankin mukaan vuonna 2020 suomalaisten yritysten saama rahoitus joukkorahoituslustojen kautta oli vain 1 prosentti verrattuna yritysten yleisimpään rahoitusmuotoon eli luottolaitosten myöntämiin yrityslainoihin. Tämän takia ehdotuksella ja EU:n joukkorahoitusasetuksen aiheuttamilla muutoksilla ei arvioida tässä vaiheessa olevan merkittäviä vaikutuksia muuhun yritysrahoitukseen.

Muut yritysvaikutukset

Hallituksen esityksellä ei arvioida olevan muuhun yrityssektoriin merkittäviä vaikutuksia. Eri lähteistä koottujen tietojen mukaan Suomessa on noin muutama tuhat yritystä, jotka sijoittavat joukkorahoitukseen. Sijoittajina toimivien yritysten vaikutukset muistuttavat kotitalouksiin kohdistuvia vaikutuksia. Esimerkiksi muutosten johdosta sijoittajien tiedonsaanti yhtiöistä paranee. Lisäksi ehdotetuilla muutoksilla voi olla vaikutusta sijoitettavien kohteiden tarjontaan, kun rajan yli sijoittaminen helpottuu.

4.2.1.3 Vaikutukset julkiseen talouteen

Hallituksen esityksellä ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen tai valtion talousarvioon.

⁹ <https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/Joukkorahoitus-ja-vertaislainaus/>

4.2.1.4 Kansantaloudelliset vaikutukset ja kokonaisarvio vaikutuksista

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole muita kansantaloudellisia vaikutuksia lukuun ottamatta kansantalouden kannalta pieniä vaikutuksia yritysten rahoitukseen.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin

4.2.2.1 Vaikutukset Finanssivalvontaan

Ehdotuksilla on vaikutuksia Finanssivalvontaan. Joukkorahoituksen välittäjillä on ollut kevyempi rekisteröitymisvelvollisuus. Niiden muuttuminen toimilupavalvottavaksi lisää Finanssivalvonnan tehtäviä sekä kertaluonteisesti että jatkuvan valvonnan osalta. Kun kaikkien joukkorahoituksen välittäjien, jotka aikovat jatkaa joukkorahoituspalvelun tarjoajina, on EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisen käynnistyessä haettava toimilupaa, Finanssivalvonta käsittelee kertaluonteisesti merkittävän määrän toimilupahakemuksia, mikä vaatii hetkellisesti vahvaa resursointia. Lisäksi samassa yhteydessä markkinoille voi pyrkiä uusia palveluntarjoajia.

4.2.2.2 Vaikutukset Oikeusrekisterikeskukseen

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja hankkii näytön siitä, että rahoituksen hakijalla ei ole rikosrekisterimerkintöjä 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa luetelluista teoista. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että rahoituksen hakijan on toimitettava joukkorahoituspalvelun tarjoajalle rikosrekisteriotte, josta ilmenee, ettei tällaisia tekoja ilmene otteelta. Vuonna 2020 sijoitus- ja lainamuotoisia joukkorahoituskierroksia oli yli 11 2000, mikä antaa kuvaa hankittavien rikosrekisteriotteiden määrästä jatkossa. Oikeusrekisterikeskus on sähköistämässä oikeushenkilöiden rikosrekisteriottepalvelua, minkä vuoksi vaikutukset jäävät suhteellisen vähäisiksi ja keskittyvät pitkälti alkuvaiheen kehittämistoimiin.

4.2.3 Vaikutukset yhteiskuntaan

Muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yhteiskuntaan lukuun ottamatta, että muutokset parantavat rahoitusmarkkinoiden luotettavuutta ja siten myös rahoitusvakautta.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

EU:n joukkorahoitusasetus säättää vain siinä määritellystä joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta. Tällaista toimijaa koskeva muu toiminta määräytyy unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön perusteella. Liikkumavaraa on kansallisesti sen osalta, sallitaanko joukkorahoituspalvelun tarjoajille sellaista muuta toimintaa, joka ei perustu johonkin unionin oikeuden sääntöeseen, vai ei. Valmistelun yhteydessä joukkorahoituksen välittäjien kanssa käydyissä keskusteluissa pyrittiin selvittämään sitä, mitä muuta toimintaa yhtiöt harjoittavat. Tarkoituksena oli arvioida, voidaanko tällaista muuta toimintaa pitää luonteeltaan sopivana joukkorahoituspalvelun yhteydessä. Joukkorahoituksen välittäjät tarjosivat vertaislainausta, erilaisia yritysrahoitukseen liittyviä neuvontapalveluja, riskiluokitusta rahoitusta hakeville yhtiöille ja osakeantityökaluja. Ne toimivat myös joukkolainanhaltioiden edustajana ja tarjosivat luottolimiittejä asiakkailleen. EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan muuta toimintaa voidaan harjoittaa, jos siitä on säädetty kansallisessa lainsäädännössä. Muutoin muu toiminta kuin unionin oikeuden mukainen toiminta ei olisi mahdollista ja joukkorahoituksen välittäjät joutuisivat lopettamaan tai esimerkiksi yhtiöittämään sen. Vertaislainausta olisi kuitenkin mahdollista jatkaa, jos siihen on mak-

sulaitoksen toimilupa, koska kyse olisi unionin oikeuden mukaisesta toiminnasta. Luottolimiittien tarjoamista lukuun ottamatta, mikä olisi vastoin EU:n joukkorahoitusasetuksen 8 artiklan 1 kohdan kieltoa osallistua joukkorahoitustarjouksiin joukkorahoituspalvelun tarjoajan joukkorahoituslupalla, muu toiminta on yhtiöiden kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta luonteeltaan sellaista, jota sijoituspalveluyrityksen toimiluvalla toimiva voi tarjota oheispalveluna sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella ja joka ei sellaisenaan edellytä toimilupaa. Toiminnan rajoittaminen joukkorahoituspalvelun tarjoajan ulottumattomiin lisäisi tarpeettomasti toiminnan kustannuksia järjestämällä se muulla tavoin erilaisin yhtiörakentein. Mahdollisuus tarjota asiakkaille laajempia palveluja on EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittama peruste muun toiminnan sallimiselle siinä yhteisössä, joka tarjoaa joukkorahoituspalveluja, kunhan siitä on olemassa asianmukaista kansallista sääntelyä.

EU:n joukkorahoitusasetus kattaa ainoastaan sellaiset rahoituskierrokset, jotka ovat vuotuiselta määrältään enintään viisi miljoonaa euroa. Sen ylittävät rahoituskierrokset ovat sijoitusmuotoisessa toiminnassa sijoituspalvelua ja jäävät lainamuotoisessa toiminnassa unionin sääntelyn ulkopuolelle. Suomessa kaikki lainamuotoinen joukkorahoitus on tällä hetkellä joukkorahoituslain soveltamisalassa raja-arvosta riippumatta. Raja-arvon ylittävien lainamuotoisten rahoituskierrosten osalta olisi mahdollista valita nykyisen joukkorahoituslain mukainen sääntelykehikko tai EU:n joukkorahoitusasetuksen mukainen sääntelykehikko. Perusteita täysin uudelle kehikolle ei lainvalmistelun yhteydessä ole tullut esille. Koska kyse on samasta asiakaskohde ryhmästä, sijoittajansuojanäkökohdat puoltavat yhdenmukaista sääntelyä raja-arvosta riippumatta. Sijoittajien olisi vaikea vertailla annettavia tietoja eri hankkeen toteuttajien välillä. Lisäksi sääntelykehikkojen välillä on tasoero siten, että EU:n joukkorahoitusasetus sääntelee sijoittajansuojasta laajemmin. Kahden eri sääntelykehikon malli olisi myös palveluntarjoajille hallinnollisesti raskaampi.

Vahingonkorvaussääntelyä on valmistelussa tarkasteltu kahdessa tilanteessa, joissa voidaan valita eri vaihtoehtojen välillä. Toinen niistä liittyy tiedonantovelvollisuuteen ja toinen palveluntarjoajan yleiseen vahingonkorvausvelvollisuuteen. Molemmista on jo aiempaa käytäntöä pääomamarkkina- ja muussa rahoituspalvelusääntelyssä, mutta vain ensimmäistä sääntelee EU:n joukkorahoitusasetus ja jälkimmäisessä sääntely on kansallista. Yhteistä molemmille on se, kuka vastaa ja missä laajuudessa. Rajanvetoa valmistelun yhteydessä on käyty siitä, vastaako velvoitteesta vain toimija, jolle vahingonkorvaus velvoite asetetaan vai myös sen johto. Koska joukkorahoituslaki pitää jo sisällään yleisen vahingonkorvausvelvollisuuden itse joukkorahoituksen välittäjälle, mutta myös rajallisesti sen johdolle, tarkasteltavana ei ole ollut vaihtoehto, jossa muuallakin rahoituspalvelusääntelyssä omaksutusta yleisestä vahingonkorvausvelvollisuudesta luovuttaisiin, vaan tarkastelu on keskittynyt siihen laajuuteen, jossa se koskisi joukkorahoituspalvelun tarjoajan johtoa. Tiedonantovelvollisuuden osalta arviointia on tehty siitä, tulisiko sijoituksesta annettavan avaintietoasiakirjan sisällön asianmukaisuudesta olla vastuussa rahoituksen hakija tai yksilöllisen lainasalkunhoitaja eli joukkorahoituspalvelun tarjoaja, sen johto vai molemmat. Muissa vastaavissa tilanteissa annettavasta asiakirjasta vastaa muu kuin johto, minkä vuoksi johdonmukaisuusnäkökulma puoltaa valintaa myös joukkorahoituspalvelussa. Yleisen vahingonkorvausvelvollisuuden osalta vertailua on tehty muualla rahoituspalvelusääntelyssä omaksuttuun tapaan johdon vahingonkorvausvastuun määrittämisessä. Johdon vahingonkorvausvastuussa periaatteena on yleisesti, että toimielimen jäsen tai toimitusjohtaja vastaavat toiminnan järjestämisestä, mutta ei siitä, että palveluntarjoaja tai sen työntekijä aiheuttaa asiakkaalle vahinkoa rikkomalla menettelytapoja tai muita asiakassuhdetta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta vapautuminen on edellyttänyt, että toimielimen jäsen ja toimitusjohtaja ovat huolehtineet, että palveluntarjoajalla on käytössään laissa vaaditut järjestelyt, jotta toiminnassa saavutettaisiin sääntelyn edellyttämät tavoitteet, ja että ne ovat riittävästi valvoneet toimintaperiaatteiden noudattamista. Menettelystä vastuussa olevalla on velvollisuus

osoittaa menetelleensä huolellisesti. Valmistelussa ei ole ilmennyt perusteita, joiden vuoksi tästä yleisesti noudatetusta periaatteesta olisi tarpeen poiketa.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

Monissa EU:n jäsenvaltioissa on ollut ennen joukkorahoitusasetuksen säätämistä kansallista joukkorahoitustoimintaa koskevaa sääntelyä, millä voi olla vaikutusta siihen tapaan, jolla EU:n joukkorahoitusasetuksesta johtuvia täytäntöönpanotoimia toteutetaan. Tällä voi olla vaikutusta esimerkiksi siihen, mitä toimintaa yhtiöiden sallitaan jatkossa harjoittaa kansallisen lainsäädännön perusteella joukkorahoituspalvelun tarjoamisen ohella tai säädetäänkö tällaista mahdollisuudesta ylipäättäen. Valmistelun aikana pyrittiin selvittämään sitä, millaisia ratkaisuja muissa jäsenvaltiossa suunnitellaan, mutta tietoa saatiin niin rajallisesti, että siitä ei ollut mahdollista tehdä luotettavia johtopäätöksiä.

6 Lausuntopalaute

[Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että lakia sovellettaisiin EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen ja sitä vastaavaan lainojen myöntämisen helpottamiseen, jäljempänä *lainamuotoinen joukkorahoitus*, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetun raja-arvon sekä tällaisen palveluntarjoajan harjoittamaan muuhun toimintaan. Lainamuotoisen joukkorahoituspalvelun osalta soveltamisala olisi yhdenmukainen joukkorahoituslain kanssa, koska joukkorahoituslaki ei aseta lainamuotoiselle joukkorahoitukselle raja-arvoa rekisteröitymisvelvollisuuden syntyemiselle.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan osittain informatiivista säännöstä, jossa todettaisiin, että joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen sovelletaan EU:n joukkorahoitusasetusta. Samalla viittaus EU:n joukkorahoitusasetukseen tarkoittaisi, että myös lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetun raja-arvon, olisi sovellettava EU:n joukkorahoitusasetuksen säännöksiä. Tämä johtuu siitä, että käytetty ilmaus sitoisi EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisen tämän lain ehdotetun 3 §:n määritelmään joukkorahoituspalvelusta, joka kattaisi sekä raja-arvon ylittävän että sen mukaisen toiminnan.

2 §. Valvonta. Pykälässä säädettäisiin, että Finanssivalvonta valvoo EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua toimintaa ja tämän lain mukaista toimintaa. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklaan.

3 §. Määritelmät. Pykälässä ehdotetaan, että lakiin otettaisiin kaksi määritelmää, jotka olisivat tarpeen, jotta voitaisiin varmistaa, että tämä laki ja EU:n joukkorahoitusasetus soveltuisivat sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaiseen toimintaan että sellaiseen lainamuotoisen joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen raja-arvon. Joukkorahoituspalvelulla tarkoitettaisiin ehdotuksen mukaan molempia. Joukkorahoituspalvelun tarjoajalla tarkoitettaisiin oikeushenkilöä, joka harjoittaa EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua

tua joukkorahoitusta ja sellaista lainamuotoista joukkorahoitusta, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen raja-arvon. Muutoin tässä laissa käytetyt termit vastaisivat niitä, joita käytetään EU:n joukkorahoitusasetuksessa.

2 luku **Joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa**

4 §. *Joukkorahoituspalvelua koskeva toimilupavelvollisuus ja -menettely.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan informatiivista säännöstä, jonka mukaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettun joukkorahoituspalvelun tarjoaminen edellyttää EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisesti myönnettyä toimilupaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toimiluvanvaraiseksi liiketoiminta, jossa tarjotaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettulla tavalla lainamuotoista joukkorahoitusta, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettun raja-arvon. Toimilupavelvoitteet ja -menettely noudattaisivat 1 momentissa tarkoitettua menettelyä. Tällainen toimilupa voitaisiin myöntää myös 1 momentissa tarkoitettulle oikeushenkilölle, jolloin kyse olisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohdassa tarkoitettua kansallisessa lainsäädännössä säädetystä toiminnasta, jota EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettujen joukkorahoituspalveluntarjoajien voisivat harjoittaa ja se tulisi merkitä 14 artiklan 2 kohdan 7 alakohdan perusteella joukkorahoituspalvelun tarjoajien rekisteriin. Toimilupa ei oikeuttaisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 18 artiklassa tarkoitettuun rajatylittävän joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Esitetä ei kuitenkaan olisi tarjota tässä tarkoitettua palvelua Suomesta toiseen valtioon, jos se on toisessa valtiossa sallittu. Hyvissä ajoin ennen palvelun tarjoamisen aloittamista Finanssivalvonnalle olisi ilmoitettava ne palvelut, joita on tarkoitus ryhtyä tarjoamaan, se valtio, johon niitä on tarkoitus tarjota ja ne keinot, joilla tarjoaminen tapahtuu. Myös suunnitellut muutokset, joilla on vaikutusta aiempaan ilmoitukseen, olisi tehtävä vastaavalla tavalla.

5 §. *Joukkorahoituspalvelun tarjoajan muu toiminta.* Pykälässä säädettäisiin joukkorahoituspalvelun tarjoajan muusta toiminnasta kuin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta. EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohta edellyttää, että muusta toiminnasta säädetään kansallisesti. Tarkoituksena olisi, että kaikesta siitä toiminnasta, jota EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi harjoittaa kansallisen sääntelyn perusteella, olisi otettu maininta tähän lakiin.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja saisi tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja palveluja. Ehdotettu säännös vastaa sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohtaa. Toiminta ei sellaisenaan harjoitettuna edellytä toimilupaa. Säännöksessä edellytettäisiin, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa merkittäisiin, jos joukkorahoituspalveluntarjoaja olisi oikeutettu harjoittamaan momentissa tarkoitettua muuta toimintaa. Menettely mahdollistaisi se, että Finanssivalvonta voisi toimilupamenettelyn yhteydessä varmistua toiminnan olevan säännöksessä tarkoitettua toimintaa. Muun toiminnan harjoittaminen merkittäisiin toimilupaan myös sen vuoksi, että EU:n joukkorahoitusasetuksen 14 artiklan 2 kohdan f alakohta edellyttää, että joukkorahoituspalvelun tarjoajia koskevaan rekisteriin merkitään kaikki sellaiset EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettujen joukkorahoituspalveluntarjoajien tarjoamat palvelut, jotka eivät kuulu EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalaan. Vastavasti tämä tulee ilmaista tiedoissa, jotka toimitetaan toimivaltaisten viranomaisten välillä ja EAMV:lle rajatylittävän palveluntarjoajan käynnistämisen yhteydessä (18 artikla).

Pykälän 2 momentissa olisi informatiivinen säännös, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajan oikeudesta toimia joukkolainanhaltijoiden edustajana säädetään joukkolainanhaltijoiden

edustajasta annetun lain 16 §:ssä. Joukkolainanhaltijoiden edustajana toimimista koskeva sääntely on kansallista. Myös toimintaan joukkolainanhaltijoiden edustajana soveltuisivat EU:n joukkorahoitusasetuksen 14 ja 18 artikla.

6 §. Muutoksenhaku. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tilanteesta, jossa kaikki vaadittavat tiedot sisältäneestä toimilupahakemuksesta ei ole tehty toimilupaa koskevaa päätöstä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä. Hakija voisi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvat hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä siihen asti, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on tehty valituksen tekemisen jälkeen. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 41 artiklaan.

3 luku **Huomattavan omistusosuuden hankinta ja luovutus sekä sen kieltäminen ja rajoittaminen**

7 §. Huomattavan omistusosuuden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi niin kutsuttuun omistajavalvontaan liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta. Pykälän *1 momentin* mukaan sen, joka aikoo hankkia vähintään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun osuuden joukkorahoituspalvelun tarjoajan osakepääomasta tai äänioikeudesta, olisi ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jotta Finanssivalvonnalla olisi ennakoita mahdollisuus arvioida uuden omistajan tai äänivallankäyttäjän hyvämaineisuutta.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan, että laskettaessa *1 momentissa* tarkoitettua ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 9 luvun 6 §:ssä säädetään.

Pykälän *3 momentin* mukaan *1 momentissa* tarkoitettu ilmoitus olisi tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä taikka äänimäärä laskee säädetyn omistus- tai äänirajan alapuolelle.

Pykälän *4 momentissa* ehdotetaan viitattavaksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin rikosrekisteritietoihin, joiden muutoksista *1 momentissa* tarkoitettun henkilön olisi ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle. Artiklakohdassa käsitellään rikosrekisterimerkintöjä, jotka liittyvät kauppa-, maksukyvyttömyys-, rahoituspalvelu- ja rahanpesun torjuntaa koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen.

Pykälän *5 momentissa* ehdotetaan, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa *1 momentissa* tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat, omistusten suuruudet ja äänimäärät sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet muutokset näissä.

8 §. Omistusosuuden ja äänivallan hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely ja hankinnan kieltäminen. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi kirjallisesta vahvistusmenettelystä, jota Finanssivalvonnan on noudatettava vastaanotettuaan 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen. Ilmoittajalle olisi viipymättä vahvistettava kirjallisesti ilmoituksen vastaanottaminen ja siitä tulisi käydä ilmi *4 momentissa* tarkoitettu käsittelyaika.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi saatuaan 7 §:ssä tarkoitettu ilmoitus kieltävä mainituissa lainkohdissa tarkoitettun omistusosuuden tai äänivallan hankkiminen jouk-

korahoituspalvelun tarjoajasta EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa. Artiklakohtaan mukaan siinä tarkoitettun omistus- tai äänimäärän omaavalla ei saa olla rikosrekisterimerkintöjä, jotka liittyvät kauppa-, maksukyvyttömyys-, rahoituspalvelu- ja rahanpesun torjuntaa koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi tehdessään tässä pykälässä tarkoitettua päätöksen asettaa samalla määräajan, jonka kuluessa ilmoitettu hankinta on toteutettava, uhalla, että Finanssivalvonta voi ryhtyä jäljempänä 9 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonnan on tehtävä 2 momentissa tarkoitettu päätös 60 arkipäivässä siitä, kun se on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vahvistanut saaneensa ilmoituksen. Finanssivalvonta voisi käsittelyaikana, kuitenkin viimeistään viidentenäksentoista arkipäivänä käsittelyajan alkamisesta, kirjallisesti pyytää tarpeellisia yksilöityjä lisätietoja. Lisätietojen pyytäminen keskeyttäisi käsittelyajan siihen, kunnes pyydetty lisätieto on saatu, kuitenkin enintään 20 arkipäivän ajaksi tai, jos ilmoitusvelvollisen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella tai ilmoitusvelvollinen on muu kuin Euroopan talousalueella toimiluvan saanut luottolaitos, sijoituspalveluyritys, sähkörahayhteisö, vakuutusyhtiö, rahastoyhtiö tai joukkorahoituspalvelun tarjoaja, enintään 30 arkipäivän ajaksi. Päätös käsittelyajan jatkamisesta olisi annettava viivytyksettä tiedoksi ilmoitusvelvolliselle.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan, että päätös hankinnan vastustamisesta olisi annettava tiedoksi ilmoitusvelvolliselle viimeistään toisena arkipäivänä päätöksen tekemisestä ylittämättä käsittelyaikaa. Jos Finanssivalvonta ei tässä pykälässä tarkoitettuna käsittelyaikana olisi tehnyt 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, sen katsottaisiin hyväksyneen hankinnan.

9 §. Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön joukkorahoituspalvelun tarjoajassa enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos osakkeiden, osuuksien tai äänivallan hankinnasta ei ole tehty edellä 7 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että jos osakkeet, osuudet tai äänivalta on hankittu edellä 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua kiellosta huolimatta, Finanssivalvonnan on kieltävä osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeus äänivallan käyttöön joukkorahoituspalvelun tarjoajassa, kunnes kiellon perustetta ei enää ole.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonnan annettua 1 tai 2 momentissa tarkoitettua kiellon osakkeiden tai osuuksien omistajalla ei olisi kohdeyrityksessä näihin osakkeisiin tai osuuksiin perustuvia muita oikeuksia kuin oikeus voittoon. Ehdotuksen mukaan edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettua saantoa ei saisi merkitä kohdeyrityksen osake- tai takuuosuusluetteloon eikä osakas- tai jäsenluetteloon tai takuuosuuden omistajista pidettävään luetteloon.

4 luku **Salassapito- ja tietosuojasäännökset**

10 §. Salassapitovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta tavalla, joka noudattaa muualla rahoituspalvelun tarjoajia koskevassa sääntelyssä omaksuttua tapaa. Säädöksessä huomioidaan se, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalla saattaa kuulua johonkin konserniin. Sillä saattaa samanaikaisesti olla lupa toimia muun unionin oikeuden perusteella. Näin on mahdollista, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja kuuluu johonkin konsolidointiryhmään, yhteenliittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.

11 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Pykälässä säädettäisiin poikkeuksesta ainoastaan kansallisiin salassapitosäännöksiin. Ehdotettavista säännöksistä ilmenee, että tietosuojasetus on aina ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön. Tietojen luovuttamisessa olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovutus ovat tietosuojasetuksen mukaisia. Säännöksissä täsmennettäisiin, mihin käyttötarkoituksiin tietoja voitaisiin luovuttaa. Säännöksissä huomioitaisiin lisäksi se, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan muodolle ei ole EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan e alakohdassa asetettu muuta edellytystä kuin, että se on oikeushenkilö ja se, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalla saattaa samanaikaisesti olla lupa toimia muun unionin oikeuden perusteella. On mahdollista, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja kuuluisi johonkin konserniin, konsolidointiryhmään, yhteenliittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että 10 §:ssä tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan kanssa samaan konserniin, konsolidointiryhmään, yhteenliittymään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin tai konsolidointiryhmän riskienhallintaa varten. Pykälässä tarkoitettut tiedot, silloin kun ne koskevat luonnollista henkilöä, ovat henkilötietoja. Tällöin tietojen käsittelyyn sovelletaan aina ensisijaisesti tietosuojasetusta ja sen ohella tietosuojalakia. Poikkeus ei koskisi tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan toista poikkeusta salassapitovelvollisuuteen. Sen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoaja ja joukkorahoituspalvelun tarjoajan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voisivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu joukkorahoituspalvelun tarjoajan kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Poikkeus ei koskisi tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

12 §. Merkintä rikosrekisteriotteen esittämisestä ja otteen palauttaminen. Pykälässä säädettäisiin merkinnästä rikosrekisteriotteen esittämisestä ja otteen palauttamisesta. Ehdotuksen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi tehdä rikosrekisteriotteen nähtäväksi esittäneen luonnollisen henkilön asiakirjoihin merkinnän otteen esittämisestä, jotta tämä voisi osoittaa täyttäneensä EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklassa tarkoitettua huolellisuusveloitteensa. Esitetty rikosrekisteriotte yksilöitäisiin otteen tunnistetiedoilla, jotka voitaisiin merkitä henkilön asiakirjoihin. Tunnistetiedoilla tarkoitetaan lähinnä henkilön täydellistä nimeä ja päiväystä. Ehdotuksella ei anneta oikeutta merkitä rikosrekisteriotteen sisältöä asiakirjoihin. Esimerkiksi rikosrekisteriotteen kopioiminen ja liittäminen asianomaista henkilöä koskeviin asiakirjoihin on henkilötietojen käsittelemistä, mikä ei ehdotetun säännöksen perusteella tulisi sallituksi. Nähtäväksi pyydetty ote olisi viipymättä palautettava sen luovuttaneelle luonnolliselle henkilölle.

5 luku **Valvontavaltuudet**

Luvussa säädettäisiin sellaista Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista, jotka liittyvät erityisesti joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Yleisemmistä velvoitteista otettaisiin säännökset FiVaL:iin tai täsmennettäisiin sen nykyisiä säännöksiä. Luvussa tarkoitettu valvontavaltuudet soveltuisivat myös 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua raja-arvon ylittävään joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, koska EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuja säännöksiä ehdotetaan sovellettavaksi myös kyseisten palveluntarjoajien toimintaan soveltuvin osin.

13 §. Joukkorahoitustarjouksen lykkääminen ja kieltäminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi määrätä, että joukkorahoitustarjousta lykätään kerrallaan enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä, jos on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu. EU:n joukkorahoitusasetuksen suomenkielisessä käännöksessä käytetään sanaa ”työpäivä”. Ehdotuksessa on kuitenkin omaksuttu yhtenäisyyden vuoksi esiteasetuksen myötä arvopaperimarkkinalain 17 luvun 1 §:ään otettu ilmaus ”pankkipäivä”. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan a alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi kieltää joukkorahoitustarjouksen, jos se toteaa, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu tai jos sillä on perusteltu syy epäillä, että sitä voidaan rikkoa. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan c alakohtaan.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettua lykkäämistä tai kieltämistä koskevan päätöksen antamista Finanssivalvonnan olisi annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

14 §. Markkinointiviestinnän kieltäminen. Pykälässä ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi kieltää tai lykätä markkinointiviestinnän taikka vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyä kolmatta osapuolta lopettamaan markkinointiviestinnän taikka lykkäämään sitä kerrallaan enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan b alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että ennen 1 momentissa tarkoitettua lykkäämistä tai kieltämistä koskevan päätöksen antamista Finanssivalvonnan olisi annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

15 §. Joukkorahoituspalvelun tarjoamisen keskeyttäminen tai kieltäminen. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa keskeyttämään joukkorahoituspalvelun tarjoamisen kerrallaan kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan d alakohtaan.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta keskeyttämään joukkorahoituspalvelujen tarjoamisen, jos Finanssivalvonta katsoo, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan tilanne huomioiden joukkorahoituspalvelun tarjoaminen ei ole sijoittajien etujen mukaista. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan h alakohtaan.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi kieltää joukkorahoituspalvelun tarjoamisen, jos se toteaa, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan e alakohtaan.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan, että ennen 1—3 momentissa tarkoitettua keskeyttämistä koskevan, keskeyttämisen vaatimista koskevan tai kiellon antamista koskevan päätöksen antamista Finanssivalvonnan olisi annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

16 §. Yleiseen tietoon saattaminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi saattaa yleiseen tietoon, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli ei noudata velvoitteitaan. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan f alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että ennen 1 momentissa tarkoitettua yleiseen tietoon saattamista koskevaa päätöstä Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

17 §. Olennaisten tietojen julkaiseminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi varmistaa sijoittajan suojan toteutumista tai markkinoiden moitteetonta toimintaa julkaista tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta julkaisemaan kaikki olennaiset tiedot, joilla voi olla vaikutusta joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan g alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että ennen 1 momentissa tarkoitettua julkaisemista koskevan päätöksen tai vaatimuksen antamista Finanssivalvonnan olisi annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

18 §. Asiakassopimusten siirtäminen toimiluvan peruuttamisen yhteydessä. Pykälässä ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi siirtää voimassa olevat asiakassopimukset toiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, jolla on toimilupa tarjota joukkorahoituspalveluja Suomessa, kun se peruuttaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimiluvan EU:n joukkorahoitusasetuksen 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti. Siirto edellyttää asiakkaiden ja vastaanottavan joukkorahoituspalvelun tarjoajan suostumusta. Toimiluvan peruuttamista koskeva menettely pitää sisällään tarpeelliset kuulemismenettelyt, minkä vuoksi niistä ei ole tarpeen säätää erikseen.

19 §. Kielto- ja oikaisupäätös ja uhkasakko. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi kieltää sitä, joka toimii tämän lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen vastaisesti, jatkamasta tai uudistamasta tämän lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen vastaista menettelyä sekä samalla velvoittaa tämän peruuttamaan, muuttamaan tai oikaisemaan menettelyn, jos sitä on pidettävä tarpeellisena finanssimarkkinoiden valvonnalle säädettyjen tavoitteiden toteutumiseksi. Valtuuksilla on myös merkitystä luvattoman palveluntarjonnan valvonnassa. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan b alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi tehostaa 1 momentissa tarkoitettua kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla.

6 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

20 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi FivaL:n 40 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun soveltamisesta EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetuissa tilanteissa. Ehdotetut seuraamusmaksusäännökset perustuvat EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että FivaL:n 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä olisivat myös 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat EU:n joukkorahoitusasetuksen perusteella annetut komission asetusten ja päätösten säännökset. EU:n joukkorahoitusasetuksen perusteella annettujen ja niitä tarkentavien komission asetusten ja päätösten säännösten lisääminen on tarpeen, koska kyseinen asetukset sisältää useita valtuuksia komissiolle antaa

asetusta tarkentavaa sääntelyä. Kyse on ehdotuksen osalta lähinnä selventävästä ja täsmentävästä sääntelystä, koska lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisena on lähtökohtaisesti pidettävä myös sitä, että rikotaan kyseisten säädösten perusteella annettua tarkempaa säännöstä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi itsekriminointisuojaan liittyvästä rajoituksesta. Momentissa tarkoitettua seuraamusmaksusäännöksen soveltamisala ehdotetaan itsekriminointisuojan vuoksi rajattavaksi vain sellaisiin Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeussäännösten rikkomistilanteisiin, joissa ei ole kyse rikosepäilyistä. Ehdotettu säännös vastaa tältä osin FivaL:n 33 a §:n 3 momentissa uhkasakon asettamisen osalta jo nykyisin säädettyä. Säännöksen tulkinnassa on kuitenkin huomioitava se, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin velvoitteeseen sisältyvä itsekriminointisuojan periaate voi myös muissa tilanteissa käytännössä estää seuraamusmaksun määräämisen. Näin on esimerkiksi tilanteissa, joissa tietojen antaminen Finanssivalvonnanle voi mahdollisesti johtaa rikosprosessin käynnistymiseen taikka tosiasiallisesti rikosoikeudelliseksi seuraamukseksi luonnehdittavan hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen.

21 §. Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano. Pykälä sisältäisi informatiivisen viittaussäännöksen FivaL:iin, jonka 4 luvussa säädetään seuraamusmaksun ja muiden hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta ja EU:n joukkorahoitusasetuksen VI lukuun, jossa säädetään hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä.

7 luku **Rangaistussäännökset**

22 §. Joukkorahoitusrikos. Pykälässä ehdotetaan, että luvaton joukkorahoituspalvelun tarjoaminen olisi rangaistava teko. Rangaistusasteikko noudattaisi muualla rahoituspalvelujen tarjoamista koskevassa sääntelyssä omaksuttua käytäntöä ja nykyisen joukkorahoituslain vastaavaa rangaistussäännöstä. EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat päättää, että ne eivät vahvista hallinnollisia seuraamuksia tai muita hallinnollisia toimenpiteitä koskevia säännöksiä sellaisten rikkomusten osalta, joihin sovelletaan kansallisen lainsäädännön nojalla rikosoikeudellisia seuraamuksia. Koska rikosoikeudelliset seuraamukset kohdistuvat luonnollisiin henkilöihin ja EU:n joukkorahoitusasetuksen vastaista toimintaa on voitava sanktioida myös oikeushenkilöiden tekojen ja laiminlyöntien seurauksena, edellä 20 §:n 1 momentissa on tarpeen säätää myös luvattomasta joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta johtuvista hallinnollisista seuraamuksista.

23 §. Salassapitovelvollisuuden rikkominen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Säädos vastaa muualla rahoituspalvelujen tarjoajia koskevassa sääntelyssä omaksuttua käytäntöä ja joukkorahoituslain salassapitovelvollisuuden rikkomisesta koskevaa säännöstä.

8 luku **Vastuu avaintietoasiakirjoissa annetuista tiedoista ja vahingonkorvausvelvollisuus**

24 §. Vastuu avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista. Pykälässä ehdotetaan, että EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa tarkoitettua avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista vastaa hankkeen toteuttaja. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan 9 kohta.

25 §. *Vastuu avaintietoasiakirjasta alustatasolla annetuista tiedoista.* Pykälässä ehdotetaan, että EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklassa tarkoitettussa alustatasolla annettavassa avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista vastaa joukkorahoituspalvelun tarjoaja. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklan 4 kohta.

26 §. *Vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että hankkeen toteuttaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoittajalle EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa tarkoitettun avaintietoasiakirjan harhaanjohtavilla tai epätarkoilla tiedoilla taikka sillä, että sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan 10 kohta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoittajalle EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklassa tarkoitettun avaintietoasiakirjan harhaanjohtavilla tai epätarkoilla tiedoilla taikka sillä, että sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklan 5 kohta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan muun kuin edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettun vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut joukkorahoituspalvelun tarjoajan asiakkaalle tai muulle henkilölle ehdotetun lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen tai sen nojalla annettujen komission säännösten vastaisella menettelyllä. Säännös vastaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan osalta joukkorahoituslain 16 §:n 1 momentissa omaksuttua periaatetta. Joukkorahoituksen saajan vahingonkorvausvelvoitteesta säädettäisiin jatkossa pykälän 1 momentissa. Vaikka 1 momentin vahingonkorvausvelvollisuus koskee vain hankkeen toteuttajaa, joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi tulla korvausvelvolliseksi 3 momentin perusteella, jos se ei ole toteuttanut EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa säädetyjä velvoitteita ottaa käyttöön asianmukaisia menettelyjä avaintietoasiakirjan tietojen täydellisuuden, oikeellisuuden ja selkeyden tarkastamiseksi tai on laiminlyönyt niiden soveltamisen siten kuin 23 artiklassa edellytetään.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimitusjohtaja, hallituksen jäsen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsen sekä vastuunalainen yhtiömies ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jotka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet joukkorahoituspalvelun tarjoajalle taikka osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle rikkomalla EU:n joukkorahoitusasetuksen 4 artiklan 1—3 kohtaa. Joukkorahoituslain 16 §:n 2 momentti pitää sisällään joukkorahoituspalvelun tarjoajan johdon vahingonkorvausvastuuta koskevan säännöksen, mutta se on soveltamisalaltaan ehdotettavaa suppeampi ja kattaa vain asiakasvarojen vastaanottoa, säilyttämistä ja käsittelyä koskevien velvoitteiden laiminlyönnin ja siitä aiheutuneen vahingon. Ehdotuksen mukaan joukkorahoituspalveluntarjoajan tarjoajan vastuu aiheutetusta vahingosta kattaisi toiminnan järjestämistä koskevat velvoitteet yleisesti. Vastuu syntyisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 4 artiklan 1—3 kohdan velvoitteiden laiminlyönnistä. Säännös pitää sisällään velvoitteen ottaa käyttöön riittävät toimintaperiaatteet ja menettelyt tehokkaan ja vakaan hallinnon varmistamiseksi ja valvoa niiden täytäntöönpanoa. Säännöstä täydentää muualla EU:n joukkorahoitusasetuksessa asetetut velvoitteet erilaisten menettelyjen käyttöönotosta, jotka ovat osa 4 artiklassa tarkoitettua kokonaisuutta ja siten myös tässä tarkoitettua vahingonkorvausvastuuta. Tällaista sääntelyä on esimerkiksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa, josta on esimerkki edellä ehdotettavassa 3 momentissa. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menettelleensä huolellisesti.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan informatiivista viittausta vahingonkorvauslakiin vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken.

9 luku Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

27 §. *Yhteistyö muiden kansallisten viranomaisten kanssa.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä niiden viranomaisten kanssa, jotka vastaavat EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohdassa tarkoitettun unionin oikeuden mukaisesta valvonnasta. Säännöksellä otetaan huomioon mahdollinen tuleva unioniin oikeuden kehitys ja 12 artiklan tulkinnat ja se perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 33 artiklaan.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan informatiivista säännöstä, jossa todettaisiin, että Finanssivalvonnan velvollisuudesta tehdä yhteistyötä kuluttaja-asiamiehen kanssa asiakkaansuojan valvonnassa säädetään FivaL:n 5 luvussa.

28 §. *Yhteistyö toisen EU:n jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa tarkastuksissa ja tutkimuksissa.* Pykälässä 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tilanteista, joissa toisen EU:n jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen pyytää Finanssivalvonnalta apua paikan päällä tehtävää tarkastusta tai tutkimusta varten. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta voi joko suorittaa paikan päällä tehtävän tarkastuksen tai tutkimuksen itse, antaa pyynnön esittäneen toimivaltaisen viranomaisen osallistua paikan päällä tehtävään tarkastukseen tai tutkimukseen, antaa pyynnön esittäneen toimivaltaisen viranomaisen suorittaa paikan päällä tehtävän tarkastuksen tai tutkimuksen itse, nimetä tarkastajat tai asiantuntijat suorittamaan paikan päällä tehtävän tarkastuksen tai tutkimuksen tai antaa valvontatoimiin liittyviä erityistehtäviä myös muille toimivaltaisille viranomaisille. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 31 artiklan 4 kohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonnan on ilmoitettava EAMV:lle 1 momentissa tarkoitetuista pyynnöistä, joita se tekee toisten EU:n jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

10 luku Suojatoimenpiteet

29 §. *Sääntöjen vastaisuuksista ilmoittaminen kotivaltiovalvojalle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.* Pykälässä ehdotetaan Finanssivalvonnalle velvoitetta ilmoittaa toimiluvan myöntäneelle toimivaltaiselle viranomaiselle ja EAMV:lle tilanteista, joista Finanssivalvonnalla on selkeät ja todennettavissa olevat perusteet uskoa, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli on syyllistynyt sääntöjenvastaisuuksiin tai että joukkorahoituspalveluntarjoajat tai kolmannet osapuolet ovat rikkoneet EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisia velvoitteitaan Suomessa. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 37 artiklan 1 kohtaan.

30 §. *Toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että jos joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli jatkaa 29 §:ssä tarkoitettua EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomista toimiluvan myöntäneen toimivaltaisen viranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta, Finanssivalvonta ryhtyy FivaL:n 61 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin sijoittajien suojaamiseksi rikkomuksen tekijää kohtaan ilmoitettuaan siitä toimiluvan myöntäneelle toimivaltaiselle viranomaiselle ja EAMV:lle. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 37 artiklan 2 kohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä Euroopan komissiolle ja EAMV:lle. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 37 artiklan 2 kohtaan.

11 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

31 §. Voimantulo. Ehdotuksen mukaan tämä laki tulisi voimaan 10 päivänä marraskuuta 2021, jolloin EU:n joukkorahoitusasetusta ryhdytään soveltamaan. Joukkorahoituslaki kumottaisiin tämän lain tullessa voimaan.

32 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan viitattavaksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 48 artiklan 1 kohtaan, jossa säädetään siirtymäajasta sellaiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, joka tarjoaa joukkorahoituspalvelua kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Sen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat jatkaa sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalaa kuuluvien joukkorahoituspalvelujen tarjoamista 10 päivään marraskuuta 2022 tai siihen saakka, kunnes niille myönnetään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklassa tarkoitettu toimilupa, sen mukaan kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi. Lisäksi ehdotetaan, että kyseistä siirtymäaikaa sovellettaisiin myös tällaisen palveluntarjoajan lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua raja-arvon. Näin nykyiset palveluntarjoajat voisivat jatkaa joukkorahoituslain mukaista toimintaa sen tarkoittamassa laajuudessa nykyisen sääntelyn velvoitteita noudattaen yhdenmukaisen siirtymäsäännöksen mukaisesti. Niin pitkään kuin joukkorahoituslaki soveltuisi tällaiseen palveluntarjoajaan ja sen tarjoamaan palveluun, myös valtiovarainministeriön asetus joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuuden sisällöstä ja rakenteesta (1045/2016) tulisi sovellettavaksi. Kyseinen asetus kumoutuisi muutoin joukkorahoituslain ehdotetun kumoutumisen yhteydessä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että ehdotettavan lain voimaan tullessa vireillä oleva rekisteröinti-ilmoitus on täydennettävä EU:n joukkorahoitusasetuksen vaatimusten mukaiseksi.

7.2 Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta

1 luku Yleiset säännökset

2 §. Poikkeukset lain soveltamisalasta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan uutta 6 kohtaa, jonka mukaan lakia ei sovelleta EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan. Ehdotus perustuu Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiiviin (EU) 2020/1504, jonka 1 artiklalla muutetaan rahoitusvälineiden markkinat-direktiivin 2 artiklan 1 kohdan p alakohtaa.

2 luku Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

3 a §. Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen. Pykälään ehdotetaan muutosta, jolla poistetaan viittaus kumottavaksi ehdotettavaan joukkorahoituslakiin. Jatkossa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksessa ja ehdotettavassa laissa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta.

7.3 Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

4 §. Valvottavat. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 kohta, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajat määritettäisiin Finanssivalvonnan valvottaviksi. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien on jatkossa haettava toimilupaa ja sen seurauksena niiden luonne muuttuu

muista finanssimarkkinoilla toimivista valvottaviksi. Momentin uudessa kohdassa ehdotetaan viitattavaksi ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 2 kohtaan EU:n joukkorahoitusasetuksen sijaan sen vuoksi, että kyseisen lainkohdan joukkorahoituspalvelun tarjoajan määritelmä kattaisi sekä EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa että ehdotettavassa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavassa laissa tarkoitettua EU:n joukkorahoitusasetuksen raja-arvon ylittävää lainamuotoista joukkorahoitusta tarjoavat joukkorahoituspalveluntarjoajat.

5 §. *Muut finanssimarkkinoilla toimivat.* Pykälän 29 kohdassa on määritetty joukkorahoituksen välittäjät muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi. Kun joukkorahoituspalvelun tarjoajista ehdotetaan 4 §:ssä tarkoitettuja valvottavia, *29 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi siten, että muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi määritettäisiin EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tarkoitettu hankkeen toteuttaja ja 9 artiklassa tarkoitettu kolmatta osapuolta. Hankkeen toteuttajien ja kolmansien osapuolten määrittäminen muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi olisi tarpeen, jotta voidaan varmistaa Finanssivalvonnan tiedonsaanti- ja muut valvontaoikeudet, kuten hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja muiden hallinnollisten toimenpiteiden toteuttaminen. Säännöksellä pantaisiin tältä osin täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan ja 39 artiklan säännöksiä. EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklassa 1 kohdan mukaan toimivaltaisella viranomaisella on oltava tietojensaantioikeudet myös kolmansilta osapuolilta, jotka on nimetty hoitamaan joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä. Artiklan 2 kohdan mukaan siinä tarkoitettuja valvontavaltuuksia tulee voida käyttää artiklakohtaisesti tarkoitettulla tavalla myös joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitaviin kolmansiin osapuoliin. Hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä koskeva 39 artikla edellyttää, että hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä voidaan soveltaa 23 artiklan 2—13 kohdan rikkomiseen. Sijoitusta koskevan avaintietoasiakirjaa koskevan 23 artiklan 2 kohdan mukaan avaintietoasiakirjan laatii hankkeen toteuttaja ja 9 kohdan mukaan vähintään hankkeen toteuttaja tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelin on asetettava vastuuseen avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista. Siviilioikeudellisen vastuun osalta vähimmäisedellytykset ovat 10 kohdassa. Ehdotettavassa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavan lain 24 §:ssä hankkeen toteuttajalla olisi 9 kohdassa tarkoitettu vastuu. Jotta Finanssivalvonnalla olisi valtuudet antaa hallinnollisia seuraamuksia tai toteuttaa muita hallinnollisia toimenpiteitä, hankkeen toteuttajat tulisi määrittää muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi.

20 a §. *Oikeus saada tietoja viranomaisilta ja julkista tehtävää hoitavalta.* Pykälään ehdotetaan uutta *3 momenttia*, jonka mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada EU:n joukkorahoitusasetuksen 31 artiklassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäväviranomaiselta joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä säädettyjen rikosten esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenetelystä.

28 §. *Johdon toiminnan rajoittaminen.* Pykälään ehdotetaan uutta *10 momenttia*, jonka mukaan Finanssivalvonta voisi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä. Hallintolain 6 § pitää sisällään oikeasuhtaisuuden vaatimuksen ja siten myös tarvittaessa lievemmän kiellon. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan c alakohtaan.

38 §. *Rikemaksu.* Pykälän *1 momentin 2 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi viittaus joukkorahoituslakiin samalla kun joukkorahoituslaki ehdotetaan kumottavaksi. Jatkossa rikemaksusäännökset eivät soveltuisi joukkorahoituspalvelun tarjoajiin.

40 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan muutosta, jolla viittaus joukkorahoituslakiin korvataan viittaukseksi joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavan lain 20 §:ään.

41 §. Seuraamusmaksun määrääminen. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan muutosta, joka perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 40 artiklan 1 kohdan h alakohdan velvoitteeseen ottaa seuraamusmaksun määräämisessä huomioon myös rikkomuksen vaikutukset sijoittajien etuihin.

41 a §. Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa. Pykälään ehdotetaan uutta 7 momenttia, jonka mukaan, jos seuraamusmaksu koskee joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa. Säännös perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan d—f alakohtaan. Ehdotuksen seurauksena nykyinen 7—15 momentti siirtyisivät 8—16 momentiksi. Säännös ehdotetaan sijoitettavaksi ennen nykyistä 7 momenttia sen vuoksi, että 7 momentti pitää sisällään EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan d alakohdan säännöstä vastaavan säännöksen rikkomisella saadusta hyödystä ja sen määrästä.

Pykälään uuteen 13 ja 15 momenttiin ehdotetaan teknisiä muutoksia, jotka johtuvat pykälän uudesta momenttijärjestyksestä.

44 a §. Seuraamuksesta ja muista päätöksistä ilmoittaminen Euroopan valvontaviranomaisille. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 42 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan perusteella niin, että vuotuisiin yhdistelmä tietoihin kuuluisivat myös suoritettut rikostutkinnat ja määrätty rikosoikeudellisen seuraamukset.

50 u §. Toiminta EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Pykälässä ehdotetaan, että FivaL:iin säädetään uusi 50 u §. Siinä ehdotetaan, että Finanssivalvonta toimii EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena ja 2 kohdassa tarkoitettuna keskitettynä yhteispisteenä toimivaltaisten viranomaisten välistä ja arvopaperiviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten. Säännöksen perusteella Finanssivalvonnalla olisi toimivalta käyttää kaikkia EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisia valtuuksia, oikeus tehdä siinä tarkoittamaa yhteistyötä ja velvollisuus esimerkiksi toimittaa EAMV:lle asetuksen edellyttämiä tietoja.

53 §. Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen. Pykälän 1 momentin 4 kohtaan ehdotetaan täydentävää muutosta, jonka mukaan Finanssivalvonta voisi kieltäytyä yhteistyöstä myös, jos se vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti rikostutkintaan. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 31 artiklan 2 kohdan a alakohtaan.

71 b §. Vastuun rajoitus tietojen antamisesta Finanssivalvonnalle. Pykälään ehdotetaan muutosta, jolla EU:n joukkorahoitusasetus lisätään niihin asetuksiin, joiden mukaisesti annetut tiedot ovat pykälän soveltamisalan piirissä. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 7 kohtaan.

7.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

1 §. Maksuvelvollinen. Pykälän 1 momentin 20 kohtaa muutettaisiin siten, että joukkorahoituslaissa tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä muutettaisiin ehdotetun uuden joukkorahoituslain kumoamisen seurauksena ehdotetun joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 2

kohdassa tarkoitetuksi joukkorahoituspalvelun tarjoajaksi. Määritelmä kattaisi sekä EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa että sellaisen lainamuotoisen EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun toimintaan rinnastuvan toiminnan, jossa ylittyy sanotussa asetuksessa tarkoitettu raja-arvo.

4 §. Suhteellinen valvontamaksu. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa suhteellisen valvontamaksun maksuvelvolliseksi. Suhteellinen valvontamaksun maksuperusteena olisi joukkorahoituspalvelun tarjoajan liikevaihto ja maksun määrä olisi 0,1 prosenttia maksuperusteesta.

5 §. Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa. Perusmaksun määrä olisi 2140 euroa.

6 §. Muun maksuvelvollisen perusmaksu. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin joukkorahoituksen välittäjille asetettu maksuvelvollisuus joukkorahoituslain ehdotettavan kumoamisen vuoksi.

7.5 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdan kumoamisesta

1 §. Pykälässä kumottaisiin joukkorahoituslain ehdotettua kumoamisen seurauksena lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohta, joka pitää sisällään joukkorahoituslaissa tarkoitettua joukkorahoituksen välittäjiä. Joukkorahoituspalvelun tarjoajia ei lisättäisi tilalle, koska EU:n joukkorahoitusasetus jättää joukkorahoituspalvelun tarjoajat velvoitteiden ulkopuolelle.

7.6 Laki rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

6 §. Pykälään ehdotetaan uutta 6 momenttia, jossa säädettäisiin luonnollisen henkilön oikeudesta saada itseään koskeva oterikosrekisteristä EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden arviointia varten. Lisätyn 6 momentin johdosta nykyinen 6—8 momentti siirtyvät 7—9 momentiksi ja uuteen 7 momenttiin tehdään lakitekniset viittauskorjaukset edellisiin momentteihin.

Ehdotuksen mukaan otteeseen merkittäisiin tiedot päätöksestä, jolla luonnollinen henkilö on tuomittu arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 11 §:ssä tarkoitettua arvopaperikeskuksen toiminnan luvattomasta harjoittamisesta, 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettua keskusvastapuolen toiminnan luvattomasta harjoittamisesta, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua luotonantajarikoksesta, 19 §:n 2 momentissa tarkoitettua vertaislainanvälittäjärikoksesta, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetun lain 22 §:ssä tarkoitettua edustajarikoksesta, ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä tarkoitettua joukkorahoitusrikoksesta, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä, kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain 32 §:ssä tarkoitettua kiinnitysluottopankkirikoksesta, kiinteistörahastolain 25 §:ssä tarkoitettua kiinteistörahastorikoksesta, luottolaitostoiminnasta annetun lain 21 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luottolaitosrikoksesta, 21 luvun 3 §:ssä tarkoitettua luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, maksulaitoslain 49 §:ssä tarkoitettua maksulaitosrikoksesta, osakeyhtiölain 25 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osakeyhtiörikoksesta, osuuskuntalain 27 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osuuskuntarikoksesta, panttilainauslaitoksista annetun lain 37 §:n 1 momentissa tarkoitettua panttilainausrikoksesta, rikoslain 16 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua

rekisterimerkintärikoksesta, 16 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua rekisterimerkintärikoksen yrityksestä, 16 luvun 11 §:ssä tarkoitettua liiketoimintakiellon rikkomisesta, 16 luvun 13 §:ssä tarkoitettua lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 a §:ssä tarkoitettua lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 16 luvun 14 b §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 28 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua kavalluksesta ja 2 momentissa tarkoitettua kavalluksen yrityksestä, 28 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua törkeästä kavalluksesta ja 2 momentissa tarkoitettua törkeän kavalluksen yrityksestä, 29 luvun 1 §:ssä tarkoitettua veropetoksesta, 29 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä veropetoksesta, 29 luvun 4 §:ssä tarkoitettua verorikkomuksesta, 29 luvun 4 a §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 4 b §:ssä tarkoitettua törkeästä työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 4 c §:ssä tarkoitettua tapaturmavakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 5 §:ssä tarkoitettua avustuspetoksesta, 29 luvun 6 §:ssä tarkoitettua törkeästä avustuspetoksesta, 29 luvun 7 §:ssä tarkoitettua avustuksen väärinkäytöstä, 29 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua törkeästä avustuksen väärinkäytöstä, 30 luvun 1 §:ssä tarkoitettua markkinointirikoksesta, 30 luvun 2 §:ssä tarkoitettua kilpailumenettelyrikoksesta, 30 luvun 3 §:ssä tarkoitettua kuluttajaluottorikoksesta, 30 luvun 7 §:ssä tarkoitettua lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 9 §:ssä tarkoitettua kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 9 a §:ssä tarkoitettua törkeästä kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 10 a §:ssä tarkoitettua tilintarkastusrikoksesta, 32 luvun 1 §:ssä tarkoitettua kätkemisrikoksesta, 32 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä kätkemisrikoksesta, 32 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ammattimaisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 4 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua rahanpesusta ja 2 momentissa tarkoitettua rahanpesun yrityksestä, 32 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua törkeästä rahanpesusta ja 2 momentissa tarkoitettua törkeän rahanpesun tekemiseksi, 32 luvun 9 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta rahanpesusta, 34 a luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua terrorismirikoksen rahoittamisesta ja 2 momentissa tarkoitettua terrorismirikoksen rahoittamisen yrityksestä, 34 a luvun 5 a §:n 1 momentissa tarkoitettua terroristin rahoittamisesta ja 2 momentissa tarkoitettua terroristin rahoittamisen yrityksestä, 34 a luvun 5 b §:n 1 momentissa tarkoitettua terroristiryhmän rahoittamisesta ja 2 momentissa tarkoitettua terroristiryhmän rahoittamisen yrityksestä, 36 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua petoksesta ja 2 momentissa tarkoitettua petoksen yrityksestä, 36 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua törkeästä petoksesta ja 2 momentissa tarkoitettua törkeän petoksen yrityksestä, 36 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakuutuspetoksesta, 36 luvun 5 §:ssä tarkoitettua luottamusaseman väärinkäytöstä, 37 luvun 1 §:n 1 momentin tarkoitettua rahanväärennyksestä ja 2 momentissa tarkoitettua rahanväärennyksen yrityksestä, 37 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua törkeästä rahanväärennyksestä ja 2 momentissa tarkoitettua törkeän rahanväärennyksen yrityksestä, 37 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua lievistä rahanväärennyksestä ja 2 momentissa tarkoitettua lievän rahanväärennyksen yrityksestä, 37 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rahanväärennyksen valmistelusta, 37 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua väärän rahan käytöstä ja 2 momentissa tarkoitettua väärän rahan käytön yrityksestä, 37 luvun 6 §:ssä tarkoitettua väärän rahan hallussapidosta, 37 luvun 7 §:ssä tarkoitettua rahajäljitelmän levityksestä, 37 luvun 8 §:ssä tarkoitettua maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 9 §:ssä tarkoitettua törkeästä maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 11 §:ssä tarkoitettua maksuvälinepetoksen valmistelusta, 38 luvun 1 §:ssä tarkoitettua salassapitorikoksesta, 39 luvun 1 §:ssä tarkoitettua velallisen epärehellisydestä, 39 luvun 1 a §:ssä tarkoitettua törkeästä velallisen epärehellisydestä, 39 luvun 2 §:ssä tarkoitettua velallisen petoksesta, 39 luvun 3 §:ssä tarkoitettua törkeästä velallisen petoksesta, 39 luvun 4 §:ssä tarkoitettua velallisen vilpillisyydestä, 39 luvun 6 §:ssä tarkoitettua velkojansuosinnasta, 40 luvun 1 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta, 40 luvun 2 §:ssä

tarkoitetusta törkeästä lahjuksen ottamisesta, 40 luvun 3 §:ssä tarkoitettu lahjusrikkomuksesta, 40 luvun 4 §:ssä tarkoitettu lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 4 a §:ssä tarkoitettu törkeästä lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 8 a §:ssä tarkoitettu Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 40 luvun 8 b §:ssä tarkoitettu törkeästä Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 51 luvussa tarkoitetuista arvopaperimarkkinarikoksista, sijoituspalvelulain 16 luvun 2 §:ssä tarkoitettu sijoituspalvelurikoksesta, 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu sijoituspalveluyrityksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, sijoitusrahastolain 27 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu sijoitusrahastorikoksesta, säästöpankkilain 127 §:ssä tarkoitettu säästöpankkirikoksesta sekä vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain 22 luvun 5 §:ssä tarkoitettu vaihtoehtorahastorikoksesta. Otteeseen merkitään myös tiedot päätöksestä, jolla hänet on ennen edellä mainittujen lainkohtien voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla tuomittu edellä mainittua tekoa vastaavasta rikoksesta.

7.7 Laki vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta

2 luku Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

16 §. Liitännäistoiminnan harjoittaminen. Pykälän 1 momentin 2 a kohtaan ehdotetaan teknistä muutosta joukkorahoituslain kumoamisen sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen voimaantulon ja joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotetun lain vuoksi. EU:n joukkorahoitusasetuksesta seuraa, että asiamiestoimintaa rajoittaa asetuksen 3 artiklan 3 kohdan kielto maksaa tai hyväksyä palkkioita, alennuksia tai muita kuin rahallisia etuja reitittääkseen sijoittajien toimeksiannot joukkorahoituspalvelustallaan tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen tai kolmannen osapuolen joukkorahoituspalvelustalla tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen.

7.8 Laki joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta ehdotettavan joukkorahoituslain kumoamisen ja uuden joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotettavan lain vuoksi. Tarkoituksena on, että joukkorahoituksen välittäjät voisivat jatkaa joukkolainanhaltijoiden edustajana nykyisen kaltaisesti myös jatkossa. Viittaus lainamuotoiseen joukkorahoitukseen kohdistuu sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaiseen lainamuotoiseen joukkorahoitukseen että sellaiseen lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, joka ylittää kyseisen asetuksen raja-arvon. Kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohdassa tarkoitettu kansallisen lainsäädännön mukaisesta toiminnasta, joka merkitään 14 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajien rekisteriin ja mahdolliseen 18 artiklan mukaiseen ilmoitukseen.

15 §. Rekisteröitymisilmoitus ja rekisteri-ilmoitus. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta ehdotetun joukkorahoituslain kumoamisen ja uuden joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotettavan lain vuoksi. Rekisteröitymisvelvollisuutta on perusteltu muun muassa sijoittajansuojaan liittyvillä näkökohdilla. Joukkorahoitus on tyypillisesti toimintaa, jossa sijoittajina ovat kuluttajat, joilla ei ole tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa edustus sopimuksen sisältöön. Sen vuoksi olisi edelleen tarkoituksenmukaista, että lainamuotoisessa joukkorahoituksessa käytetyt edustajat ovat rekisteröitymisvelvollisia.

16 §. Poikkeukset rekisteröitymisvelvollisuudesta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, muutosta ehdotetun joukkorahoituslain kumoamisen ja uuden joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotettavan lain ja siihen liittyvien terminologisten muutosten vuoksi.

7.9 Laki rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Lain soveltamisalaan ehdotetaan teknistä muutosta EU:n joukkorahoitusasetuksen voimaantulon vuoksi. Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät jatkossa joukkorahoituslaissa tarkoitettujen joukkorahoituksen välittäjien toiminnan sijaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotetussa laissa tarkoitettu joukkorahoituspalvelu.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksessä ei ehdoteta lakia alemman asteista sääntelyä.

9 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 10 päivänä marraskuuta 2021, jolloin EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltaminen alkaa.

10 Toimeenpano ja seuranta

11 Suhde muihin esityksiin

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Oikeusministeriössä on valmisteilla implementointi koskien Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2019/1937 unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta. EU:n joukkorahoitusasetus muuttaa kyseistä direktiiviä lisäämällä joukkorahoitusasetuksen niiden unionin säännösten joukkoon, joiden rikkomisesta ilmoittaminen on direktiivin piirissä. Jäsenvaltioilla on velvollisuus saattaa direktiivin (EU) 2019/1937 noudattamisen edellyttämät kansalliset säännökset voimaan viimeistään 17 päivänä joulukuuta 2021. Joukkorahoitusasetus edellyttää puolestaan, että direktiivin lisäys pannaan kansallisesti täytäntöön viimeistään 10 päivänä marraskuuta 2021 tai viimeistään direktiivin (EU) 2019/1937 edellyttämänä ajankohtana, jos se on myöhäisempi. Oikeusministeriö huomioi EU:n joukkorahoitusasetuksen direktiivin EU 2019/1937 aiheuttamat muutokset kyseisen direktiivin voimaansaattamisen yhteydessä.

Tämän hallituksen esityksen käsittelyssä on huomioitava hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 29/2021 vp), joka piti sisällään muutoksia Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettuun lakiin. Huomioitavat muutokset ilmenevät laista Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta (601/2021) sekä laista Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta (599/2021), jotka kohdistuvat lain 4 §:ään, 41 §:ään ja 41 a §:ään. Kyseiset muutokset tulevat voimaan 1.1.2022.

Lisäksi tämän hallituksen esityksen käsittelyssä on huomioitava hallituksen esitys eduskunnalle eläkesäätiöitä, eläkekassoja ja vakuutus-kassoja koskevaksi lainsäädännöksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2021 vp), joka myös sisältää muutosehdotuksia Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 4—6 §:ään. Myös näiden muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2022 alussa.

11.2 Suhde talousarvioesitykseen

Esityksellä ei ole yhteyttä talousarvioesitykseen.

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellistä on, että ehdotuksessa on pitkälti kyse Euroopan unionin asetuksen täytäntöönpanotoimista. EU:n joukkorahoitusasetus sisältää verraten vähän kansallista liikkumavaraa, jota käytettäessä on otettava huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla. Liikkumavaraa rajoittaa erityisesti asetuksen nojalla annettava ja sitä tarkentava laaja ja yksityiskohtainen komission sääntely.

Finanssivalvonnasta annettu laki on useaan otteeseen ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Lakiehdotuksiin sisältyvät Finanssivalvonnalle annettavat toimi- ja seuraamusvaltuudet eivät ole sisällöltään tai luonteeltaan merkittävästi uudentyypisiä.

EU:n joukkorahoitusasetus sallii jäsenvaltioille mahdollisuuden säätää sellaisesta lainamuotoisesta joukkorahoituksesta, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksessa määritetyn raja-arvon, eikä siten ole EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalan piirissä. Lisäksi kansallisesti on mahdollista antaa joukkorahoituspalvelun tarjoajille oikeus harjoittaa myös muuta toimintaa, jotta joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat tarjota asiakkailleen laajan valikoiman palveluja. Rajanvetoa tällaisen toiminnan laajuudesta joudutaan tekemään suhteessa EU:n joukkorahoitusasetukseen muuhun unionin oikeuteen, jossa säännellään eri toimialoja ja kansalliseen oikeuteen. EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohta edellyttää, että siitä toiminnasta, jota joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi harjoittaa muuna toimintana, säädetään unionin oikeudessa tai kansallisessa laissa. Ehdotuksessa edellä mainittua kansallista liikkumavaraa on otettu käyttöön sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen raja-arvon ylittävän lainamuotoisen joukkorahoituspalvelun että muun sallitun toiminnan kohdalla. Tämä ilmenee niin, että 1. lakiehdotuksen 1, 3 §:ssä ja 4 §:n 2 momentissa ehdotetaan, että myös raja-arvon ylittävään lainamuotoiseen joukkorahoituspalveluun sovelletaan yhdenmukaista sääntelyä raja-arvon piiriin kuuluvan toiminnan kanssa. Tällä hetkellä kaikkeen lainamuotoiseen joukkorahoituksen välittämiseen sovelletaan yhdenmukaisia säännöksiä rahoituskierrosten koosta riippumatta. Lisäksi 1. lakiehdotuksen 5 §:ssä ehdotetaan rajausta joukkorahoituspalveluntarjoajan muulle toiminnalle.

12.1 Omaisuudensuoja ja elinkeinovapaus

Pysyvä kieltö toimia joukkorahoituspalveluntarjoajan johdossa

Esitykseen sisältyvän 3. lakiehdotuksen 28 §:n uuden 10 momentin mukaan Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä. Säännös perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan c alakohtaan. Finanssivalvonnalle ehdotettu toimivaltuus on merkityksellinen perustuslain 18 §:n 1 momentissa säädetyn elinkeinovapauden ja ammatin harjoittamisen vapauden rajoituksena. Valtuus perustuu kuitenkin asetukseen, eikä se ole luonteeltaan uusi tai poikkea Finanssivalvonnalle kyseisessä pykälässä jo nykyisin säädettyistä toimivaltuuksista. Kielto voi koskea vain tietyissä palveluntarjoajan johtotehtävissä toimimista ja se voidaan määrätä vain momentissa tarkoitettujen

säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Perustusvaliokunta ei ole pitänyt edellä käsitellyn kaltaisia toimivaltuuksia valtiosäännön kannalta ongelmallisina.

Toimilupavelvoite

EU:n joukkorahoitusasetus pitää sisällään toimilupavelvoitteen sen soveltamisalan piiriin kuuluville. Soveltamisalaa rajaa lainamuotoisen joukkorahoituksen osalta rahoituskierroksille asetettu vuotuinen enimmäismäärä. Ylittäviltä osin toiminta on kansallisen sääntelyn piirissä. Toiminnan on luonne ja sijoittajakunnan samankaltaisuus ovat puoltaneet sitä, että esitykseen sisältyy uusi, kansallinen toimilupavelvoite raja-arvon ylittävää toimintaa varten ja velvoite kirjata joukkorahoituspalvelun tarjoajan muu toiminta toimilupaan. Esityksen 1. lakiehdotuksen 4 §:n 2 momentin mukaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettulla tavalla lainamuotoista joukkorahoitusta, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua raja-arvoa, on haettava toimilupaa. Toimilupa voidaan myöntää vain oikeushenkilölle. Oikeushenkilömuotoa ei ole rajoitettu. Lisäksi ehdotetaan, että tällainen toimilupa voitaisiin myöntää myös sellaiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, joka hakee tai on hakenut toimiluvan EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisen toimiluvan.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla ja elinkeinolla. Rahoitusmarkkinalainsäädäntö sisältää merkittäviä lakiin perustuvia rajoituksia elinkeinovapauteen. Lainsäädännön tarkoituksena on suojata finanssialan yritysten asiakkaiden etuja sekä turvata rahoitusvakaus ja yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Lainsäädäntö edellyttää, että finanssipalveluja tarjoavat yritykset ja finanssipalvelujen perusjärjestelmiä ylläpitävät tahot hankkivat etukäteen luvan toiminnan harjoittamiseen. Näin voidaan varmistua siitä, että yrityksellä on jo alusta alkaen riittävät edellytykset lain vaatimukset täyttävään toimintaan. Lisäksi on tärkeää, että yritysten toimintaa sääntelevä lainsäädäntö ja julkinen valvonta turvaavat edellä mainittujen yleisten tavoitteiden saavuttamista. Edellä mainittu toimilupaa koskeva säännös on välttämätön edellä mainittujen finanssimarkkinalainsäädännön yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Raja-arvon ylittävä toiminta lainamuotoisessa joukkorahoituksessa ei poikkea näiden tavoitteiden osalta raja-arvon mukaisesta toiminnasta ja jo nykyisellään molempiin sovelletaan samaa rekisteröintivelvoitetta ja toimintaan sovellettava sääntely on yhdenmukaista. Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä. Elinkeino toiminnan luvanvaraamista on pidetty poikkeuksellisesti mahdollisena tärkeiden ja vahvojen yhteiskunnallisten etujen sitä puoltaessa. Nyt ehdotetulle toimilupasääntelylle on olemassa tärkeät ja vahvat yhteiskunnalliset syyt, kuten edellä on todettu. Ehdotettu sääntely myös täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Ehdotetut elinkeinovapauden rajoitukset ovat muun muassa täsmällisiä ja tarkkarajaisia.

Ehdotetun säännöksen tarkoitus on osaltaan suojata markkinoilla toimivien sijoittajien ja rahoitusta hakevien etua sekä varallisuus oikeudellisia perusoikeuksia varmistamalla korkeatasoinen sijoittajansuoja. Varoja hankitaan EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan pääasiassa luonnollisilta henkilöiltä, joiden nettovarallisuus ei ole suuri. Säännösten tarkoitus on samalla suojata yleistä luottamusta joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Säännösten suojelutarkoitus on näin merkityksellistä myös perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaisen omaisuudensuojan turvaamisen kannalta. Ehdotettujen säännösten perusoikeusrajoitusten hyväksyttävyyttä voidaan perustella myös joukkorahoituspalvelun toimivuuden turvaamiseen liittyvillä yhteiskunnallisilla syillä. Perustuslain 18 §:ssä tarkoitettua perusoikeuden rajoitukselle on siten laissa hyväksyttävät perusteet.

12.2 Hallinnolliset seuraamukset

Finanssivalvonnan oikeus määrätä seuraamusmaksuja

Esitykseen sisältyvän 1. lakiehdotuksen 20 §:ssä ja 3. lakiehdotuksen 40 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi seuraamusmaksusta. Finanssivalvonta voi ehdotuksen mukaan määrätä kyseisiä seuraamusmaksuja seuraamukseksi laissa säädettyjen velvollisuuksien rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Säännös perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklaan.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan tällaiset maksut eivät ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin veroja kuin maksujakaan vaan lainvastaisesta teosta määrättäviä sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen. Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Valiokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä. Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista. Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa. Lisäksi säännösten tulee täyttää sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset. Lakiehdotuksiin sisältyvät säännökset hallinnollisesta seuraamusmaksusta vastaavat luonteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä.

Itsekriminointisuoja

Esityksen 1. lakiehdotuksen 20 §:n 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi itsekriminointisuojaan liittyvästä rajoituksesta. Momentissa tarkoitetun seuraamusmaksusäännöksen soveltamisala ehdotetaan itsekriminointisuojaan vuoksi rajattavaksi vain sellaisiin Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeussäännösten rikkomistilanteisiin, joissa ei ole kyse rikosepäilyistä. Ehdotettu säännös vastaa tältä osin Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n 3 momentissa uhkasakon asettamisen osalta jo nykyisin säädettyä. Säännöksen tulkinnassa on kuitenkin huomioitava se, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin velvoitteeseen sisältyvä itsekriminointisuojaan periaate voi myös muissa tilanteissa käytännössä estää seuraamusmaksun määräämisen. Näin on esimerkiksi tilanteissa, joissa tietojen antaminen Finanssivalvonnalle voisi mahdollisesti johtaa rikosprosessin käynnistymiseen taikka tosiasiasa rikosoikeudelliseksi seuraamukseksi luonnehdittavan hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen.

Edellä esitetyin perustein ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perustuslain mukaisena.

12.3 Henkilötietojen käsittely ja salassa pitäminen

Luonnollisen henkilön oikeus saada rikosrekisteriote hankkeen toteuttajana

Ehdotuksen 1. ja 6. lakiehdotuksessa säädetään henkilötietojen käsittelystä ja salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta. Kyse on muutosehdotuksesta, jonka mukaan luonnollinen henkilö, jonka aikomuksena on hakea rahoitusta yritysrahoitusintressissä, voisi saada itseään koskevan rikosrekisteriotteen näyttääkseen joukkorahoituspalveluntarjoajalle, että siinä ei ole sellaisia merkintöjä, joita tarkoitetaan EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa. Oikeushenkilöllä tällainen oikeus on. Ehdotus on siten merkityksellinen perustuslain 10 §:n 1

momentin sekä 12 §:n 2 momentin kannalta. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

Rikosrekisterioitteessa ilmeneviä tietoja arvioitaessa on otettava huomioon tietosuoja-asetuksen 10 artiklan säännökset rikostuomioihin liittyvien tietojen käsittelystä. Rikostuomioiden liittyvä henkilötietojen käsittely muuten kuin viranomaisten valvonnassa edellyttää, että sitä säädetään unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojaamiseksi. Joukkorahoituspalvelun tarjoajan on EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan hankittava tieto artiklakohdassa tarkoitetuista rikosrekisterimerkinnöistä huolellisuusveloitteensa täyttämiseksi. EU:n joukkorahoitusasetus ei pidä sisällään säännöksiä rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaika henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista. Esityksessä ehdotetaan perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytännön edellyttämällä tarkkuudella säädettäväksi tietojen luovuttamisesta ja säännökset pitävät sisällään edellä tarkoitettujen tietojen käsittelyn edellytykset. Joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi tehdä asianomaisen henkilötietoihin vain merkinnän rekisterioitteen esittämisestä ja otteen tunnistetiedot. Ote olisi palautettava viipymättä sen esittäjälle. Sääntelyn voidaan katsoa olevan oikeasuhtaista.

Edellä olevan perusteella katsotaan, että lakiehdotukset ovat perustuslain 10 §:n 1 momentin ja 12 §:n 2 momentin kannalta ongelmattomia ja että ne voitaisiin hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan salassapitovelvollisuus

Esityksen 1. lakiehdotukseen sisältyvät säännökset, jotka koskevat salassapitoa ja salassa pidettävien tietojen luovuttamista, ovat merkityksellisiä perustuslain 10 §:n 1 momentin turvaamien yksityiselämän suojan ja henkilötietojen suojan kannalta. Henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina on tällöin pidetty rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaika henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa koskevia seikkoja. Ehdotetulla sääntelyllä ei esitetä henkilötietojen suojaa kavennettavaksi tai perusoikeuksista muuten poikettavaksi muiden finanssimarkkinoilla toimivien vastaavasta sääntelystä. Lakiehdotukseen sisältyviä säännöksiä ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi muiden finanssimarkkinatoimijoiden kanssa. Samalla huomioidaan se, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalla voi olla samanaikaisesti useampi unionin oikeuden mukainen toimilupa, minkä vuoksi yhdenmukainen sääntely on tarkoituksenmukaista.

Esityksen 1. lakiehdotuksessa ehdotetaan myös oikeutta käsitellä ja luovuttaa salassa pidettäviä tietoja. Yleinen tietosuoja-asetus ei pääsääntöisesti sisällä tähän soveltuvia säännöksiä tietojen luovuttamisesta. Kun finanssimarkkinatoimijoiden käsittelemät tiedot voivat koskea luonnollisia henkilöitä, ne ovat tuolloin samalla myös henkilötietoja. Tällöin asianomaisten tietojen kä-

sittelyyn sovelletaan tietosuoja-asetusta. Henkilötietojen käsittelyssä tietosuoja-asetus on ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön. Henkilötietojen käsittelylle on oltava joka tapauksessa tietosuoja-asetuksen mukainen oikeudellinen käsittelyperuste. Ehdotetuissa tietojen luovuttamista koskevilla säännöksillä säädettäisiin tältä osin ainoastaan poikkeuksesta kansalliseen salassapitosääntöön. Esimerkiksi joukkorahoituspalvelun tarjoajan olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja niitä koskevien tietojen luovutus olisi tietosuoja-asetuksen mukaista. Lisäksi ehdotetuissa säännöksillä tarkoitetuissa tietojenluovutustilanteissa voitaisiin luovuttaa ainoastaan tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi. Edellytys perustuu perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytäntöön, jossa on katsottu, että sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus tietojen välttämättömyydestä jonkin tarkoituksen kannalta. Esitys täyttää tietosuoja-asetuksessa asetetut edellytykset asetuksen säännöksistä poikkeamiselle. Henkilötietojen luovuttamisen osalta perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään tarkemmin määritellyt niitä vaatimuksia, jotka tulisi ottaa huomioon, kun henkilötietojen käsittelystä säädetään erityislailla. Henkilötietojen suojan kannalta oleellisia laissa säädettäviä seikkoja ovat rekisteröinnin tavoite, rekisteröitävien henkilötietojen sisältö, tietojen salittu käyttötarkoitus, johon lukeutuu tavanomaisen tulkinnan mukaan näiden tietojen luovuttavuutta koskevat edellytykset sekä tietojen säilytysaika ja muut rekisteröidyn oikeusturvaan koskevat seikat. Sääntelyn on lain tasolla oltava kattavaa ja yksityiskohtaista. Esityksen sisältyvien säännösten mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajalla olisi oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja laista ilmenevien perusteiden ollessa olemassa edellyttäen, että säännösten mukainen käyttötarkoitus on olemassa. Tämän lisäksi edellytetään, että tietojen luovuttaminen olisi välttämätöntä lainkohdassa mainitun tehtävän suorittamiseksi. Säännökset vastaavat sisällöltään finanssimarkkinatoimijoiden vastaavia säännöksiä.

Edellä esitetyin perustein ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perustuslain mukaisena.

Ponsi

Koskadirektiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus / hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Koska asetuksessa on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus / hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Koskakoskevilla direktiiveissä (ja asetuksissa) on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla (ja joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla), annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus / hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä laki sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/1503 yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/2019 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, jäljempänä *EU:n joukkorahoitusasetus*, tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen ja sitä vastaavaan lainojen myöntämisen helpottamiseen, jäljempänä *lainamuotoinen joukkorahoitus*, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetun raja-arvon sekä tällaisen palveluntarjoajan harjoittamaan muuhun toimintaan.

Tämän lain säännösten ohella joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksessa ja sen perusteella annetuissa komission asetuksissa.

2 §

Valvonta

Tätä lakia sekä EU:n joukkorahoitusasetusta ja sen perusteella annettuja säännöksiä ja niiden noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonnasta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008).

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *joukkorahoituspalvelulla* EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua toimintaa ja sitä vastaavaa lainamuotoista joukkorahoitusta, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetun raja-arvon;

2) *joukkorahoituspalvelun tarjoajalla* oikeushenkilöä, joka harjoittaa EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua toimintaa ja sitä vastaavaa lainamuotoista joukkorahoitusta, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetun raja-arvon.

2 luku

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa

4 §

Joukkorahoituspalvelua koskeva toimilupavelvollisuus ja -menettely

EU:n joukkorahoitusasetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelua saa tarjota vain EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava joukkorahoituspalvelun tarjoaja, jolle on myönnetty toimilupa 12 artiklan mukaisesti.

Liiketoimintaan, jossa tarjotaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettulla tavalla laina-muotoista joukkorahoitusta, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua raja-arvon, on haettava 1 momentissa tarkoitettu toimilupa. Toimilupa voidaan myöntää myös 1 momentissa tarkoitettulle oikeushenkilölle. Raja-arvon ylittävää laina-muotoista joukkorahoitusta saa tarjota Suomesta toiseen valtioon, jos se on kyseisessä valtiossa sallittu. Finanssivalvonnalle on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen, mitä palveluja tai toiminta on tarkoitus tarjota sekä missä valtiossa ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

5 §

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan muu toiminta

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja saa myönnetyn toimiluvan mukaisesti joukkorahoituspalvelun lisäksi tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja palveluja.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan oikeudesta toimia joukkolainanhaltijoiden edustajana säädetään joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetun lain (574/2017) 16 §:ssä.

6 §

Muutoksenhaku

Jos kaikki vaadittavat tiedot sisältäneestä toimilupahakemuksesta ei ole tehty toimilupaa koskevaa päätöstä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvat hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on tehty valituksen tekemisen jälkeen. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

3 luku

Huomattavan omistusosuuden tai äänivallan hankinta ja luovutus sekä sen kieltäminen ja rajoittaminen

7 §

Huomattavan omistusoikeuden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Sen, joka aikoo hankkia vähintään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen osuuden osakepääomasta, osuuksista tai äänioikeudesta, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 momentissa tarkoitettua ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain (746/2012) 9 luvun 6 §:ssä säädetään. Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä taikka äänimäärä laskee 1 momentissa tarkoitettujen omistus- tai äänirajan alapuolelle. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa rikosrekisterimerkinnöissä tapahtuu muutos.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat, omistusten suuruudet ja äänioikeudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

8 §

Omistusosuuden tai äänivallan hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely ja hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonnan on viivytyksettä, viimeistään toisena arkipäivänä 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoituksen vastaanottamisesta kirjallisesti vahvistettava ilmoitusvelvolliselle vastaanottaneensa ilmoituksen. Vahvistuksesta on lisäksi käytävä ilmi 4 momentissa tarkoitettu käsittelyaika.

Finanssivalvonnan on kiellettävä 7 §:ssä tarkoitettujen omistusosuuden tai äänivallan hankkiminen joukkorahoituspalvelun tarjoajasta EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

Finanssivalvonta voi tehdessään tässä pykälässä tarkoitettua päätöksen asettaa samalla määräajan, jonka kuluessa ilmoitettu hankinta on toteutettava, uhalla, että Finanssivalvonta voi ryhtyä jäljempänä 9 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Finanssivalvonnan on tehtävä 2 momentissa tarkoitettu päätös 60 arkipäivässä siitä, kun se on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vahvistanut saaneensa ilmoituksen. Finanssivalvonta voi käsitellä aikana, kuitenkin viimeistään viidentenäksikymmentenä arkipäivänä käsittelyajan alkamisesta, kirjallisesti pyytää tarpeellisia yksilöityjä lisätietoja. Lisätietojen pyytäminen keskeyttää käsittelyajan siihen, kunnes pyydetty lisätiedot on saatu, kuitenkin enintään 20 arkipäivän ajaksi tai, jos ilmoitusvelvollisen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella tai ilmoitusvelvollinen on muu kuin Euroopan talousalueella toimiluvan saanut luottolaitos, sijoituspalveluyritys, sähkörahayhteisö, vakuutusyhtiö, rahastoyhtiö tai joukkorahoituspalvelun tarjoaja, enintään 30 arkipäivän ajaksi. Päätös käsittelyajan jatkamisesta on annettava viivytyksettä tiedoksi ilmoitusvelvolliselle.

Päätös hankinnan vastustamisesta on annettava tiedoksi ilmoitusvelvolliselle viimeistään toisena arkipäivänä päätöksen tekemisestä ylittämättä käsittelyaikaa. Jos Finanssivalvonta ei tässä pykälässä tarkoitettuna käsittelyaikana ole tehnyt 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, sen katsotaan hyväksyneen hankinnan.

9 §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön joukkorahoituspalvelun tarjoajassa enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos osakkeiden, osuuksien tai äänivallan hankinnasta ei ole tehty edellä 7 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta.

Finanssivalvonnan on kiellettävä osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeus äänivallan käyttöön joukkorahoituspalvelun tarjoajassa, jos osakkeet, osuudet tai äänivalta on hankittu edellä

8 §:n 2 momentissa tarkoitettusta kiellosta huolimatta, kunnes EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdan perustetta ei enää ole.

Finanssivalvonnan annettua 1 tai 2 momentissa tarkoitettun kiellon osakkeiden tai osuuksien omistajalla ei ole kohdeyrityksessä näihin osakkeisiin tai osuuksiin perustuvia muita oikeuksia kuin oikeus voittoon. Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettua saantoa ei saa merkitä kohdeyrityksen osake- tai takuusuusluetteloon eikä osakas- tai jäsenluetteloon tai takuusuuden omistajista pidettävään luetteloon.

4 luku

Salassapito- ja tietosuojasäännökset

10 §

Salassapitovelvollisuus

Joka joukkorahoituspalvelun tarjoajan, sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen taikka yhteenliittymän tai joukkorahoituspalvelun tarjoajan asiamiehen tai muun joukkorahoituspalvelun tarjoajan lukuun toimivan yrityksen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää joukkorahoituspalvelun tarjoajan tai sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yrityksen tai sen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liikesalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan yhtiökokoukselle tai sitä vastaavan toimielimen kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle, jäsenelle, yhtiömiehelle eikä muulle henkilölle.

11 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679, jäljempänä *tietosuojasetus*, muuta johdu, joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi luovuttaa 7 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään, yhteenliittymään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin tai konsolidointiryhmän riskienhallintaa varten. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, joukkorahoituspalvelun tarjoaja ja joukkorahoituspalvelun tarjoajan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu joukkorahoituspalvelun tarjoajan kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

12 §

Merkintä rikosrekisteriotteen esittämisestä ja otteen palauttaminen

Rekisteriotteen EU:n joukkorahoituslain 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella nähtäväksi esittäneen luonnollisen henkilön henkilötietoihin saadaan tehdä ainoastaan merkinnät rikosrekisteriotteen esittämisestä ja otteen tunnistetiedoista. Joukkorahoituspalvelun tarjoaja, joka on saanut tämän lain mukaan rikosrekisteriotteen nähtäväksi, ei saa ottaa siitä jäljennöstä. Rikosrekisteriote on palautettava otteen esittäneelle henkilölle viipymättä.

5 luku

Valvontavaltuudet

13 §

Joukkorahoitustarjouksen lykkääminen ja kieltäminen

Finanssivalvonta voi määrätä, että joukkorahoitustarjousta lykätään kerrallaan enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu.

Finanssivalvonta voi kieltää joukkorahoitustarjouksen, jos se toteaa, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu tai jos sillä on perusteltu syy epäillä, että sitä voidaan rikkoa.

Ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun määräyksen tai kiellon antamista Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

14 §

Markkinointiviestinnän kieltäminen

Finanssivalvonta voi kieltää tai lykätä markkinointiviestinnän taikka vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyä kolmatta osapuolta lopettamaan markkinointiviestinnän taikka lykkäämään sitä kerrallaan enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai lykkäämispäätöksen antamista Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

15 §

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisen keskeyttäminen tai kieltäminen

Finanssivalvonta voi keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa keskeyttämään joukkorahoituspalvelun tarjoamisen kerrallaan kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu.

Finanssivalvonta voi keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta keskeyttämään joukkorahoituspalvelujen tarjoamisen, jos Finanssivalvonta katsoo, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan tilanne huomioiden joukkorahoituspalvelun tarjoaminen ei ole sijoittajien etujen mukaista.

Finanssivalvonta voi kieltää joukkorahoituspalvelun tarjoamisen, jos se toteaa, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu.

Ennen 1—3 momentissa tarkoitettua keskeyttämistä koskevan, keskeyttämisen vaatimista koskevan tai kiellon antamista koskevan päätöksen antamista Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

16 §

Yleiseen tietoon saattaminen

Finanssivalvonta voi saattaa yleiseen tietoon, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli ei noudata velvoitteitaan.

Ennen 1 momentissa tarkoitettu yleiseen tietoon saattamista koskevaa päätöstä Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

17 §

Olennaisten tietojen julkaiseminen

Finanssivalvonta voi varmistaakseen sijoittajan suojan toteutumista tai markkinoiden moitteetonta toimintaa julkaista tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta julkaisemaan kaikki olennaiset tiedot, joilla voi olla vaikutusta joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen.

Ennen 1 momentissa tarkoitettua julkaisemista koskevan päätöksen tai vaatimuksen antamista Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

18 §

Asiakassopimusten siirtäminen toimiluvan peruuttamisen yhteydessä

Finanssivalvonta voi siirtää voimassa olevat asiakassopimukset toiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, jolla on toimilupa tarjota joukkorahoituspalveluja Suomessa, kun se peruuttaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimiluvan EU:n joukkorahoitusasetuksen 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti. Siirto edellyttää asiakkaiden ja vastaanottavan joukkorahoituspalvelun tarjoajan suostumusta.

19 §

Kielto- ja oikaisupäätös sekä uhkasakko

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka toimii tämän lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen vastaisesti, jatkamasta tai uudistamasta tämän lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen vastaista menettelyä sekä samalla velvoittaa tämän peruuttamaan, muuttamaan tai oikaisemaan menettelyn, jos sitä on pidettävä tarpeellisena finanssimarkkinoiden valvonnalle säädettyjen tavoitteiden toteutumiseksi.

Finanssivalvonta voi tehostaa 1 momentissa tarkoitettua kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

6 luku

Hallinnolliset seuraamukset

20 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat seuraavat EU:n joukkorahoitusasetuksen säännökset:

- 1) 3 artiklan säännökset joukkorahoituspalvelujen tarjoamisesta;
- 2) 4 artiklan säännös hallinnon tehokkuudesta ja vakaudesta;
- 3) 5 artiklan säännös asianmukaista huolellisuutta koskevista vaatimuksista;
- 4) 6 artiklan 1—6 kohdan säännös yksilöllisestä lainasalkunhoidosta;
- 5) 7 artiklan 1—4 kohdan säännös valitusten käsittelystä;
- 6) 8 artiklan 1—6 kohdan säännös eturistiriidoista;
- 7) 9 artiklan 1 ja 2 kohdan säännös ulkoistamisesta;
- 8) 10 artiklan säännös varojen säilytys- ja maksupalvelujen tarjoamisesta;
- 9) 11 artiklan säännös vakavaraisuusvaatimuksista;
- 10) 12 artiklan 1 kohdan säännös toimiluvan hakemisesta;
- 11) 13 artiklan 2 kohdan säännös toimiluvan laajentamisesta;
- 12) 15 artiklan 2 kohdan säännös velvoitteesta sallia Finanssivalvonnan suorittaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimipaikalla tarkastuksen sen arvioimiseksi, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja noudattaa EU:n joukkorahoitusasetusta;
- 13) 15 artiklan 3 kohdan säännös velvoitteesta toimittaa Finanssivalvonnalle tiedot ilman aiheutonta viivytystä kaikista toimiluvan edellytyksiin liittyvistä olennaisista muutoksista sekä velvoite Finanssivalvonnan pyynnöstä toimittaa tiedot, jotka tarvitaan sen arvioimiseksi, noudattaako joukkorahoituspalvelun tarjoaja EU:n joukkorahoitusasetusta;
- 14) 16 artiklan 1 kohdan säännös raportointivelvoitteesta;
- 15) 18 artiklan 1 ja 4 kohdan säännös joukkorahoituspalvelujen rajat ylittävästä tarjoamisesta;
- 16) 19 artiklan 1—6 kohdan säännös asiakkaille annettavista tiedoista;
- 17) 20 artiklan 1 ja 2 kohdan säännös maksukyvyttömyysasteen ilmoittamisesta;
- 18) 21 artiklan 1—7 kohdan säännös sijoitustietämystä kartoittavasta testistä ja tappionsietokyvyn simuloinnista;
- 19) 22 artiklan säännös sopimusta edeltävästä harkinta-ajasta;
- 20) 23 artiklan 2—13 kohdan säännös sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta;
- 21) 24 artiklan säännös sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta alustatasolla;
- 22) 25 artiklan säännös ilmoitustaulusta;
- 23) 26 artiklan säännös asiakirjojen saannista;
- 24) 27 artiklan 1—3 kohdan säännös markkinointiviestintää koskevista vaatimuksista;
- 25) 30 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvan tutkimuksen, tarkastuksen tai pyynnön yhteydessä tapahtuva kieltäytyminen yhteistyöstä tai tietojen toimittamisesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi kyseisessä momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat EU:n joukkorahoitusasetuksen perusteella annetut säännökset ja päätökset.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä edellä 1 momentin 25 kohdan nojalla muulle kuin Finanssivalvonnan valvottavalle tai muulle henkilölle, joka on velvollinen noudattamaan tätä lakia tai EU:n joukkorahoitusasetusta. Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle, kun henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

21 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa ja EU:n joukkorahoitusasetuksen VII luvussa.

7 luku

Rangaistussäännökset

22 §

Joukkorahoitusrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tarjoaa joukkorahoituspalvelua EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 2 kohdan tai edellä 4 §:n 2 momentin tai Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä tarkoitetun toimiluvan peruuttamista tai 27 §:ssä tarkoitetun toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista koskevan päätöksen vastaisesti, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *joukkorahoitusrikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

23 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 10 ja 11 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 ja 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

8 luku

Vastuu avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista ja vahingonkorvausvelvollisuus

24 §

Vastuu avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista

Hankkeen toteuttaja vastaa EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa tarkoitetussa avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista.

25 §

Vastuu avaintietoasiakirjasta alustatasolla annetuista tiedoista

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja vastaa EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklassa tarkoitetussa avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista.

26 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Hankkeen toteuttaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoittajalle EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa tarkoitetun

avaintietoasiakirjan harhaanjohtavilla tai epätarkoilla tiedoilla taikka sillä, että sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista.

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoittajalle EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklassa tarkoitetun avaintietoasiakirjan harhaanjohtavilla tai epätarkoilla tiedoilla taikka sillä, että sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista.

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan muun kuin edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut joukkorahoituspalvelun tarjoajan asiakkaalle tai muulle henkilölle tämän lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen tai sen nojalla annettujen komission säännösten vastaisella menettelyllä.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimitusjohtaja, hallituksen jäsen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsen sekä vastuunalainen yhtiömies ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jotka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet joukkorahoituspalvelun tarjoajalle taikka osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle rikkomalla EU:n joukkorahoitusasetuksen 4 artiklan 1—3 kohtaa. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa.

9 luku

Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

27 §

Yhteistyö muiden kansallisten viranomaisten kanssa

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä niiden viranomaisten kanssa, jotka vastaavat EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohdassa tarkoitetun unionin oikeuden mukaisesta valvonnasta.

Finanssivalvonnan velvollisuudesta tehdä yhteistyötä kuluttaja-asiamiehen kanssa asiakkaansuojan valvonnassa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 5 luvussa.

28 §

Yhteistyö toisen EU:n jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa

Jos toisen EU:n jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen pyytää Finanssivalvonnalta apua paikan päällä tehtävää tarkastusta tai tutkimusta varten, Finanssivalvonta voi toteuttaa jonkun seuraavista toimista:

- 1) suorittaa paikan päällä tehtävän tarkastuksen tai tutkimuksen itse;
- 2) antaa pyynnön esittäneen toimivaltaisen viranomaisen osallistua paikan päällä tehtävään tarkastukseen tai tutkimukseen;
- 3) antaa pyynnön esittäneen toimivaltaisen viranomaisen suorittaa paikan päällä tehtävän tarkastuksen tai tutkimuksen itse;
- 4) nimetä tarkastajat tai asiantuntijat suorittamaan paikan päällä tehtävän tarkastuksen tai tutkimuksen; tai
- 5) antaa valvontatoimiin liittyviä erityistehtäviä myös muille toimivaltaisille viranomaisille.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle 1 momentissa tarkoitetuista pyynnöistä, joita se tekee toisten EU:n jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

10 luku

Suojatoimenpiteet

29 §

Sääntöjen vastaisuuksista ilmoittaminen kotivaltiovalvojalle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle

Jos Finanssivalvonnalla on selkeät ja todennettavissa olevat perusteet uskoa, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli on syyllistynyt sääntöjenvastaisuuksiin tai että joukkorahoituspalveluntarjoajat tai kolmannet osapuolet ovat rikkoneet EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisia velvoitteitaan tarjotessaan joukkorahoituspalveluja Suomessa, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta toimiluvan myöntäneelle toimivaltaiselle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

30 §

Toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Jos joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli jatkaa edellä 29 §:ssä tarkoitettua EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomista toimiluvan myöntäneen toimivaltaisen viranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta, Finanssivalvonta ryhtyy Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin sijoittajien suojaamiseksi rikkomuksen tekijää kohtaan ilmoitettuaan siitä toimiluvan myöntäneelle toimivaltaiselle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä Euroopan komissiolle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

11 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

31 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 10 päivänä marraskuuta 2021.
Tällä lailla kumotaan joukkorahoituslaki (734/2016).

32 §

Siirtymäsäännökset

EU:n joukkorahoitusasetuksen 48 artiklan 1 kohdassa säädetään siirtymäajasta sellaiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, joka tarjoaa joukkorahoituspalvelua kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Samaa siirtymäaikaa sovelletaan myös tällaisen palveluntarjoajan lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetun raja-arvon.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva rekisteröinti-ilmoitus on täydennettävä EU:n joukkorahoitusasetuksen vaatimusten mukaiseksi toimilupahakemukseksi.

2.

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 luvun 3 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1069/2017, ja
lisätään 1 luvun 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1069/2017, uusi 6 kohta, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta, jos:

-
- 5) liiketoiminnan harjoittaja tarjoaa sijoitusneuvontaa muun tämän lain soveltamisalan ulkopuolisen ammattitoiminnan yhteydessä edellyttäen, ettei sijoitusneuvonta ole maksullista;
 - 6) kyseessä on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/2019 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta 2 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja.
-

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

3 a §

Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvanmukaista palvelua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 § 2 momentin 14 kohta, 5 §:n 1 momentin 29 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta, 40 §:n 1 momentti, 41 §:n 3 momentti, 41 a §:n 12 ja 14 momentti, 44 a §:n 1 momentin 3 kohta, 53 §:n 1 momentin 4 kohta ja 71 b §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 § 2 momentin 14 kohta laissa 235/2021, 5 §:n 1 momentin 29 kohta laissa 855/2016, 38 §:n 1 momentin 2 kohta ja 41 a § 14 momentti laissa 215/2019, 40 §:n 1 momentti laissa 681/2019, 41 §:n 3 momentti laissa 1229/2018, 41 a §:n 12 momentti laissa 524/2021, 44 a §:n 1 momentin 3 kohta laissa 176/2016, 53 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 176/2016 ja 71 b § laissa 1442/2016, sekä

lisätään 4 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 311/2015, 1055/2016, 352/2017, 1071/2017, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 235/2021, uusi 15 kohta, 20 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 1071/2017 ja 215/2019, uusi 3 momentti, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 1071/2017, 241/2018, 1108/2018, 215/2019 ja 296/2019, uusi 10 momentti, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 215/2019 ja 524/2021, uusi 7 momentti, jolloin nykyinen 7—15 momentti siirtyisivät 8—16 momentiksi ja uusi 50 u §, seuraavasti:

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

14) omistusyhteisö, jolle on myönnetty omistusyhteisötoimintaa koskeva lupa luottolaitostoinnasta annetun lain 2 a luvussa säädetyllä tavalla;

15) joukkorahoituspalvelun tarjoajista annetun lain (/) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

29) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/1503 yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/2019 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, jäljempänä *EU:n joukkorahoitusasetus*, 2 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tarkoitettua hankkeen toteuttajaa ja 9 artiklassa tarkoitettua kolmatta osapuolta;

20 a §

Oikeus saada tietoja viranomaisilta ja julkista tehtävää hoitavalta

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada EU:n joukkorahoitusasetuksen 31 artiklassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäviviranomaiselta joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä säädettyjen rikosten esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenettelystä.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä.

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä tai sijoitusrahastolain 27 luvun 1 §:ssä mainittuja säännöksiä;

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä, joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:ssä, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä, osakesäästötilistä annetun lain (680/2019) 17 §:n 2 momentissa,

kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Sen lisäksi, mitä edellä 2 momentissa säädetään, jos kyse on viitearvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaali-talouteen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säänneltyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös vaikutus ei-ammattimaisten asiakkaiden asemaan. Jos on kyse EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös rikkomuksen vaikutus sijoittajien etuihin.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:ssä tarkoitettujen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa.

Jos 11 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee viitearvoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

Sen estämättä, mitä 9—14 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

44 a §

Seuraamuksista ja muista päätöksistä ilmoittaminen Euroopan valvontaviranomaisille

Finanssivalvonnan on finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa toimitettava asianomaisille Euroopan valvontaviranomaisille:

3) vuosittain yhdistelmätiedot kunakin vuonna määrätyistä tämän luvun mukaisista seuraamuksista ja suoritetuista rikostutkinnoista ja määrätyistä rikosoikeudellisista seuraamuksista;

50 u §

Toiminta EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena ja 2 kohdassa tarkoitettuna keskitettynä yhteyspisteenä toimivaltaisten viranomaisten välistä ja arvopaperiviranomaisen kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten.

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

4) pyynnön noudattaminen vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti sen omaan tutkintaan, täytäntöönpanon valvontaan tai rikostutkintaan.

71 b §

Vastuun rajoitus tietojen antamisesta Finanssivalvonnalle

Henkilön antaessa Finanssivalvonnalle tietoja 71 a §:n, EU:n joukkorahoitusasetuksen tai markkinoiden väärinkäytösasetuksen mukaisesti henkilöä ei aseteta tietojen antamisen osalta vastuuseen sopimukseen, lakiin, asetukseen tai määräykseen perustuvaa tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 20 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin 20 kohta laissa 856/2016, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti laissa 531/2021 ja 6 §:n 1 momentti laissa 575/2019, seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

20) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja;

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoinnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0027
luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0027
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,24
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,0027
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,0027
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,0027
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu Työllisyysrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,0027
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, Kevasta annetussa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027

laissa (66/2016) tarkoitettu Keva-niminen eläkelaitos, kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu kirkon eläkerahasto ja ydinjätehuoltorahasto		
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0009
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0014
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0018
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0027
muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,10
sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0009
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,32
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettun toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja	vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka tarjoaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua palvelua tai 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettua liitännäispalvelua	näiden palvelutoimintojen liikevaihto	0,32
yhteisö, joka Suomessa toimiluvan nojalla sekä hallinnoi sijoitusrahastoa että hoitaa vaihtoehtorahastoa	Suomessa hallinnoitujen sijoitusrahastojen ja hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi	liikevaihto	1,24 ja vähintään 50 000 euroa
sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,32

sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,10
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,63
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,14
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,32
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, jonka hoitama vaihtoehtorahasto on sijoittautunut ETA-valtioon tai kolmanteen maahan	vaihtoehtorahastojen hoitajan ulkomailla hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0010
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	liikevaihto	0,32
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,029
joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja	liikevaihto	0,1

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitettua suhteellista valvontamaksua lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 284
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, Työllisyysrahasto ja Koulutusrahasto	6 420
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuumuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Keva-niminen eläkelaitos, ydinjätehuoltorahasto ja kirkon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280
yhteisö, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 070
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja	10 700
joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja	2 140

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 140
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava oikeushenkilö	1 070
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 070
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	2 140
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytysyhteisö	5 350
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytysyhteisö	2 140
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 420
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettujen ryhmittymän omistusyhteisö	10 700
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari ja sivutoiminen vakuutusmeklari	1 070 ja 193 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	160 500
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osakkeelle on rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 (EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus) 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat.
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 070
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröity suomalainen luotonvälittäjä, joka ei toimi minkään luotonantajan asiamiehenä	1 200
Eläketurvakeskus	10 700
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 070
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	321
markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400
joukkorahoituslaissa tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä	2 140
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja	10 700
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	3 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 4 momentin 10 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	5 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettu arvopaperistamisen tarkastaja	5 000
sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä perustamatta	3 210

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdan kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohta.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 215/2012, sekä

lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 215/2012, 149/2014, 555/2017 ja 1055/2018, uusi 6 momentti, jolloin muutettu 6 momentti ja nykyinen 7 ja 8 momentti siirtyvät 7—9 momentiksi

seuraavasti:

6 §

Sen lisäksi, mitä 1—5 momentissa säädetään, henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden arviointia varten. Otteeseen merkitään tiedot päätöksestä, jolla hänet on tuomittu arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 8 luvun 11 §:ssä tarkoitettua arvopaperikeskuksen toiminnan luvattomasta harjoittamisesta, 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettua keskusvastapuolen toiminnan luvattomasta harjoittamisesta, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua luotonantajarikoksesta, 19 §:n 2 momentissa tarkoitettua vertaislainanvälittäjärikoksesta, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetun lain (574/2017) 22 §:ssä tarkoitettua edustajarikoksesta, ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä tarkoitettua joukkorahoitusrikoksesta, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä, kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (688/2010) 32 §:ssä tarkoitettua kiinnitysluottopankkirikoksesta, kiinteistörahastolain (1173/1997) 25 §:ssä tarkoitettua kiinteistörahastorikoksesta, luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 21 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luottolaitosrikoksesta, 21 luvun 3 §:ssä tarkoitettua luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, maksulaitoslain (297/2010) 49 §:ssä tarkoitettua maksulaitosrikoksesta, osakeyhtiölain (624/2006) 25 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osakeyhtiörikoksesta, osuuskuntalain (421/2013) 27 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osuuskuntarikoksesta, panttilainauslaitoksista annetun lain (1353/1992) 37 §:n 1 momentissa tarkoitettua panttilainausrikoksesta, rikoslain 16 luvun

7 §:n 1 momentissa tarkoitettu rekisterimerkintärikoksesta, 16 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu rekisterimerkintärikoksen yrityksestä, 16 luvun 11 §:ssä tarkoitettu liiketoimintakiellon rikkomisesta, 16 luvun 13 §:ssä tarkoitettu lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 §:ssä tarkoitettu törkeästä lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 a §:ssä tarkoitettu lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 16 luvun 14 b §:ssä tarkoitettu törkeästä lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 28 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu kavalluksesta ja 2 momentissa tarkoitettu kavalluksen yrityksestä, 28 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu törkeästä kavalluksesta ja 2 momentissa tarkoitettu törkeän kavalluksen yrityksestä, 29 luvun 1 §:ssä tarkoitettu veropetoksesta, 29 luvun 2 §:ssä tarkoitettu törkeästä veropetoksesta, 29 luvun 4 §:ssä tarkoitettu verorikkomuksesta, 29 luvun 4 a §:ssä tarkoitettu työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 4 b §:ssä tarkoitettu törkeästä työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 4 c §:ssä tarkoitettu tapaturmavakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 5 §:ssä tarkoitettu avustuspetoksesta, 29 luvun 6 §:ssä tarkoitettu törkeästä avustuspetoksesta, 29 luvun 7 §:ssä tarkoitettu avustuksen väärinkäytöstä, 29 luvun 7 a §:ssä tarkoitettu törkeästä avustuksen väärinkäytöstä, 30 luvun 1 §:ssä tarkoitettu markkinointirikoksesta, 30 luvun 2 §:ssä tarkoitettu kilpailumenettelyrikoksesta, 30 luvun 3 §:ssä tarkoitettu kuluttajaluottorikoksesta, 30 luvun 7 §:ssä tarkoitettu lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 7 a §:ssä tarkoitettu törkeästä lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 §:ssä tarkoitettu lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 a §:ssä tarkoitettu törkeästä lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 9 a §:ssä tarkoitettu törkeästä kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 10 §:ssä tarkoitettu tuottamuksellisesta kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 10 a §:ssä tarkoitettu tilintarkastusrikoksesta, 32 luvun 1 §:ssä tarkoitettu kätkemisrikoksesta, 32 luvun 2 §:ssä tarkoitettu törkeästä kätkemisrikoksesta, 32 luvun 3 §:ssä tarkoitettu ammattimaisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 4 §:ssä tarkoitettu tuottamuksellisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahanpesusta ja 2 momentissa tarkoitettu rahanpesun yrityksestä, 32 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu törkeästä rahanpesusta ja 2 momentissa tarkoitettu törkeän rahanpesun yrityksestä, 32 luvun 8 §:ssä tarkoitettu salahankkeesta törkeän rahanpesun tekemiseksi, 32 luvun 9 §:ssä tarkoitettu tuottamuksellisesta rahanpesusta, 34 a luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu terrorismirikoksen rahoittamisesta ja 2 momentissa tarkoitettu terrorismirikoksen rahoittamisen yrityksestä, 34 a luvun 5 a §:n 1 momentissa tarkoitettu terroristin rahoittamisesta ja 2 momentissa tarkoitettu terroristin rahoittamisen yrityksestä, 34 a luvun 5 b §:n 1 momentissa tarkoitettu terroristiryhmän rahoittamisesta ja 2 momentissa tarkoitettu terrorismiryhmän rahoittamisen yrityksestä, 36 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu petoksesta ja 2 momentissa tarkoitettu petoksen yrityksestä, 36 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu törkeästä petoksesta ja 2 momentissa tarkoitettu törkeän petoksen yrityksestä, 36 luvun 4 §:ssä tarkoitettu vakuutuspetoksesta, 36 luvun 5 §:ssä tarkoitettu luottamusaseman väärinkäytöstä, 37 luvun 1 §:n 1 momentin tarkoitettu rahanväärennyksestä ja 2 momentissa tarkoitettu rahanväärennyksen yrityksestä, 37 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu törkeästä rahanväärennyksestä ja 2 momentissa tarkoitettu törkeän rahanväärennyksen yrityksestä, 37 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu lievistä rahanväärennyksestä ja 2 momentissa tarkoitettu lievän rahanväärennyksen yrityksestä, 37 luvun 4 §:ssä tarkoitettu rahanväärennyksen valmistelusta, 37 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu väärän rahan käytöstä ja 2 momentissa tarkoitettu väärän rahan käytön yrityksestä, 37 luvun 6 §:ssä tarkoitettu väärän rahan hallussapidosta, 37 luvun 7 §:ssä tarkoitettu rahajäljitelmän levityksestä, 37 luvun 8 §:ssä tarkoitettu maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 9 §:ssä tarkoitettu törkeästä maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 11 §:ssä tarkoitettu maksuvälinepetoksen valmistelusta, 38 luvun 1 §:ssä tarkoitettu salassapitorikoksesta, 39 luvun 1 §:ssä tarkoitettu velallisen epärehellisyydestä, 39 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu törkeästä velallisen epärehellisyydestä, 39 luvun 2 §:ssä tarkoitettu velallisen petoksesta, 39 luvun 3 §:ssä tarkoitettu törkeästä velallisen petoksesta, 39 luvun 4 §:ssä tarkoitettu velallisen villillisyydestä, 39 luvun 6 §:ssä tarkoitettu velkojansuosinnasta, 40 luvun 1 §:ssä tarkoitettu lahjuksen ottamisesta, 40 luvun 2 §:ssä tarkoitettu törkeästä lahjuksen ottamisesta, 40 luvun

3 §:ssä tarkoitettua lahjusrikkomuksesta, 40 luvun 4 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 4 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 8 a §:ssä tarkoitettua Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 40 luvun 8 b §:ssä tarkoitettua törkeästä Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 51 luvussa tarkoitettua arvopaperimarkkinarikoksista, sijoituspalvelulain (747/2012) 16 luvun 2 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelurikoksesta tai 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyrityksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, sijoitusrahastolain (213/2019) 27 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua sijoitusrahastorikoksesta, säästöpankkilain (1502/2001) 127 §:ssä tarkoitettua säästöpankkirikoksesta sekä vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain (162/2014) 22 luvun 5 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastorikoksesta. Otteeseen merkitään myös tiedot päätöksestä, jolla hänet on ennen edellä mainittujen lainkohtien voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla tuomittu edellä mainittua tekoa vastaavasta rikoksesta.

Edellä 1—6 momentissa tarkoitettua otetta pyydettyä on ilmoitettava tarkoitus, johon sitä tarvitaan. Ote, jota tarkoitetaan 2—6 momentissa, toimitetaan vain sille, jota se koskee.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 2 luvun 16 §:n 1 momentin 2 a kohta, sellaisena kuin se on laissa 577/2017, seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

16 §

Liitännäistoiminnan harjoittaminen

Vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajaa sekä markkinoida ja myydä tällaisen yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita asiakkaille, jos kyseinen yritys on:

2 a) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain (574/2017) 1 §:n 3 momentti, 15 §:n 2 momentti ja 16 §:n 1 momentti, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Mitä tässä laissa säädetään joukkolainasta ja sen osuudesta, sovelletaan myös joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta (/) annetussa laissa tarkoitettuun lainamuotoiseen joukkorahoitukseen ja muuhun pääasiassa vieraan pääoman ehtoiseen arvopaperiin, jollei edustussopimuksessa toisin ole sovittu.

15 §

Rekisteröitymisilmoitus ja rekisteri-ilmoitus

Elinkeinonharjoittaja saa toimia edustajana joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetussa laissa (/) tarkoitetun joukkorahoituspalvelun tarjoajan tarjoamassa lainamuotoisessa joukkorahoituksessa vain, jos se on rekisteröity tämän luvun mukaisesti edustajaksi Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkolainanhaltijoiden edustajien julkiseen rekisteriin.

16 §

Poikkeukset rekisteröitymisvelvollisuudesta

Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske Finanssivalvonnan tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (*ETA-valtio*) taikka Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestään kuuluvassa valtiossa (*OECD-valtio*) vastaavan valvontaviranomaisen myöntämän toimiluvan saanutta luottolaitosta, maksulaitosta, vakuutusyhtiötä, rahastoyhtiötä, sijoituspalveluyritystä, joukkorahoituspalvelun tarjoajaa, vaihtoehtorahastojen hoitajaa tai muuta rahoituspalveluyritystä eikä tällaisen valvontaviranomaisen vastaavan valvonnan kohteena olevaa muuta rahoituspalveluja tarjoavaa osapuolta niiden toimiessa edustajana Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahankeräyslain (863/2019) 1 § 3 momentin 7 kohta, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämän lain soveltamisalaan eivät kuulu:

7) joukkorahoituspalvelun tarjoajista annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

..ministeri Etunimi Sukunimi